

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

KEHITTÄMISTEHTÄVÄ

**Uusien kohderyhmien innostaminen kotiseututyöhön
pääkaupunkiseudulla**

Annina Rauhala

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

Helmiikuu/2016

SISÄLLYS

1 "OMA KOTI KULLAN KALLIS" – KOTISEUTUTYÖN HAASTAVA KENTTÄ	3
1.1 Kehittämistehtävän rajaus ja tavoitteet	5
1.2 Tutkimusnäkökulman - ja menetelmien valinta sekä aineistonkeruu	8
1.3 Raportin rakenne	10
1.4 Kehittämistehtävän keskeisiä käsitteitä	11
2 KOTISEUTUTYÖN MONINAISUUS	13
2.1 Kotiseututyö kansalaistoimintana	13
2.2 Kotiseututyö pääkaupunkiseudulla	15
3 MAAHANMUUTTAJIEN TAVOITTAMINEN	18
3.1 Maahanmuuttajien toiminnan ja tavoittamisen suunnittelussa auttavia tiedon kulmakiviä	20
3.2 Mistä löydetään kontakteja maahanmuuttajiin?	24
3.2.1 Tavoittamiskanavia pääkaupunkiseudulla	27
3.2.2 Muita maahanmuuttajien tavoittamista edistäviä toimenpiteitä	35
3.3 Millaiseen toimintaan maahanmuuttajia kannattaa innostaa mukaan?	38
3.4 Jalkautuminen maahanmuuttajien pariin: Iltapäivä arabiankielisten naisten ryhmän kanssa ja lomakekysely	47
3.5 Maahanmuuttajien tavoittamisen muistilista	51
4 NUORTEN TAVOITTAMINEN	53
4.1 Lähestymistapoja tavoiteltaessa nuoria mukaan toimintaan ja kaupunginosatoiminnan tunnettuus nuorten keskuudessa	54
4.2 Millainen toiminta vetoaa nuoriin, mistä etsitään tietoa harrastuksista ja mitä haluttaisiin tehdä itse aktiivisena kaupunginosatoimijana?	57
4.3 Kehittämissideoita nuorille järjestettäväksi toiminnaksi	63
4.4 Uusien yhteistyömuotojen ja hyödynnettävien verkostojen ideointi	68
4.5 Jalkautuminen nuorten pariin: Iltä Ruuti- ydinryhmän kanssa: reflektioita	71
5 UUSIEN ASUKKAIDEN TAVOITTAMINEN	73
5.1 Osallistumisen helppous on tärkeää	73
5.2 Uudet asukkaat osallistuvana yleisönä: mistä heitä löydetään?	75
5.3 Uudet aktiivit: mikä vapaaehtoisia motivoi ja mistä heitä löydetään?	81
6 YHTEENVETO	83
6.1 Esimerkkiyhdistys Kotikortteli-Seura kehittää toimintaansa	84
6.2 Ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi	87
6.3 Loppusanat	90
LÄHTEET	94
LIITTEET (Haastattelukysymykset ja lomakkeet)	

1 "OMA KOTI KULLAN KALLIS" JA KOTISEUTUTYÖN HAASTAVA KENTTÄ

"Oma koti kullan kallis" on monille suomalaisille tuttu sananparsa. Myös omaa kotia ympäröivä kotiseutu herättää lähes jokaisessa tunteita ja onkin havaittavissa, että Suomessa eletään uudenlaista kotiseutuhengen nousukautta. Kurkistus sosiaaliseen mediaan osoittaa kuinka kotiseutuhenkeä on nostettu niin maaseutumaisissa asuinympäristöissä kuin suurissa kaupungeissakin. Oman alueen uudenlaisesta yhteisöllisyydestä kertovat niin nettikirppikset kuin asuinalueiden omat sähköiset ilmoitustaulut. Silti samanaikaisesti perinteisissä kotiseutukentän yhteisöissä kaivataan enemmän innokkaita aktiiveja mukaan. Aktiivinen toiminta, osallistuminen tai vaikuttaminen oman asuinympäristön ja kotiseutujen viihtyisyyden lisäämiseksi ei houkuttele yleisen kotiseutuhengen nosteesta huolimatta kaikkia yhdistysmuotoiseen toimintaan mukaan. Erityisesti nuorempien ikäluokien saattaa olla vaikea hahmottaa mitä omassa lähiympäristössä tapahtuva kotiseututyö tai kaupunginosatoiminta on, kun puhutaan käsitteillä. Joillekin kotiseututyö saattaa tuoda mielikuvia ainoastaan jostain vanhanaikaiseen viittavasta, vaikka tosielämässä kotiseututyötä voi olla hyvinkin monipuolista ja vireää - kaikkea perinteisen kulttuuriperinnön vaalimisen ja urbaanin kaupunkikulttuurin edistämisen väliltä. Kotiseuturakkaus välittyy ympäristöönsä aivan yhtä lailla niin kotiseutututkimuksen ja paikallismuseoiden kautta kuin vaikkapa kotiseutuselfie-kuvakilpailuina, nuorten tuunaamina katugraffiteina, trendikkäänä kaupunkiviljelytoimintana, monikulttuurisina iloisina kaupunginosajuhlina tai some-keskusteluina omasta kotiseudusta.

Pohdittaessa ihmisten osallisuutta tai kiinnostusta kotiseututyöhön, mielikuvilla ja tunnettuudella sekä sillä millä nimikkeillä kotiseututyöstä puhutaan, on siis merkitystä. Toinen merkittävä osallisuuteen vaikuttava taustatekijä on ihmisten käytävissä olevan vapaa-ajan määrä, sillä kotiseututyötä tehdään valtaosin vapaaehtoistyönä- rakkaudesta kotiseutuihin. Nykyaikana kilpailu ihmisten vapaaajasta on suurta. Jotkut opiskelevat työn ohessa, joillain on vastuullaan useita luottamustehtäviä, arki täyttyy perhe-elämän pyörteissä tms., jolloin energia tarttua lisääktiviteetteihin on vähissä. Varsinkin isoissa kaupungeissa harrastuksia ja järjestötoimintaa on myös tarjolla joka lähtöön, mikä vaikuttaa kilpailunomaisesti

yhteisöjen mahdollisuuksiin luoda uusia kontakteja uusiin kohderyhmiin. Kotiseututyön kentällä etenkin uudet kaupunkiliikkeet haastavat perinteistä yhdistystoimintaa, samoin ajan trendi, jonka myötä vapaaehtoistyön lyhytaikaisten projektien suosio on kasvanut. Lisäksi sähköiset viestimet ja verkon loputon tietotulva muokkaavat ihmisten ajanviettopoja. Yhteisöllisyyden rakentaminen paikallisuuden ympärille onnistuu edellä esitettyjen esimerkkien tapaan myös verkossa perinteisen yhdistystoiminnan sijaan. Kaiken tämän ohella ihmisillä on yhä enemmän kotiseutuja, kun yhä useammin muutetaan paikkakunnalta toiselle tai jopa uuteen maahan työn, opintojen tai muiden elämäntilanteiden vuoksi. Ihmisten käsitykset siitä mikä on oma kotiseutu saattavat vaihdella suuresti ja mukaan lähteminen erilaisiin lähidemokratian ja kotiseututyön toiminnan muotoihin uudella paikkakunnalla saattaa pohdituttaa: Voinko lähteä mukaan, kun en tunne aluetta tai uuden maan kulttuuria tai en osaa kieltä?

Edellä kuvatut seikat osoittavat, että kotiseututyön parissa toimivien yhteisöjen näkökulmasta uusien ihmisten innostaminen mukaan oman alueen kotiseututyöhön on haastavaa. Monissa yhteisöissä on tarve tavoittaa lisää vapaaehtoisia puuhaihmissä ja erityisesti nuoria jäseniä, kun olemassa oleva jäsenistö ikääntyy. Minulle tuli tilaisuus perehtyä kotiseututyöhön, sen haasteisiin ja uuteen nosteseen, kun suoritin huhti-syyskuussa 2015 Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon opintoihini liittyvät kaksi harjoittelujaksoa Suomen Kotiseutulitossa. Harjoitteluni kehittävänä osuutena ryhdyin tekemään selvitystyötä ja jalkauduin pääkaupunkiseudulla tutkimaan sitä miten kaupunginosayhdistykset voisivat tavoittaa uusia kohderyhmiä mukaan toimintaansa. Tehtävä kotiseututyön kehittämisestä kuuluu koulutusohjelmani eriytyviin Tuottaja yhteiskunnallisena toimijana- opintoihin ja on laajuudeltaan 20 opintopistettä.

1.1 Kehittämistehtävän rajaus, tavoitteet ja tarve

Kehittämistehtäväni sijoittuu kotiseututyön kentälle. Kotiseututyötä määrittelen tarkemmin luvussa 2. Tässä raportissa käytän kotiseututyö-sanalla rinnalla myös ilmaisua kaupunginosatoiminta, joka kuvaa paremmin kaupungeissa tehtävää kotiseututyötä. Teoreettinen viitekehys liittyy kulttuuriosallistumiseen, jota esittelen käsitteenä tarkemmin luvussa 1.4.

Kehittämistehtävän tavoitteena oli selvittää millaisia uusia toimintatapoja pääkaupunkiseudulla toimivat kaupunginosayhdistykset voisivat ottaa käyttöönsä, kun halutaan tavoittaa uusia kohderyhmiä. Tutkittaviksi kohderyhmiksi päätettiin yhdessä tehtävän tilaajan eli Suomen Kotiseutuliiton kanssa määrittää nuoret, maahanmuuttajat sekä pääkaupunkiseudulle muualta Suomesta muuttaneet uudet asukkaat.

Harjoitteluni kehittämissuunnitelmaan tutkimuskysymyksiksi kirjattiin:

- Miten saadaan uudelle paikkakunnalle muuttajat/ maahanmuuttajat/ nuoret innostumaan kotiseututyöstä ja paikallisen identiteetin vahvistamisesta (uudessa) kotiympäristössä, uudessa maassa ja kulttuurissa?
- Mitä verkostoja kotiseututyössä voitaisiin hyödyntää uusien toimintamallien ja uusien kohderyhmien aktivoimisen luomiseksi?

Käytännössä tavoitteenani oli koota tutkimuskysymysten pohjalta ehdotuksia konkreettisista yhteistyötahoista ja kanavista, joita pääkaupunkiseudulla toimivat kaupunginosayhdistykset voisivat hyödyntää halutessaan parantaa mahdollisuuksiaan tavoittaa valittuja kohderyhmiä mukaan toimintaansa.

Jotta kohderyhmiä voitaisiin innostaa mukaan yhdistystoimintaan ja tehdä kotiseututyötä tunnetummaksi kohderyhmille, olisi tärkeää pystyä tarjoamaan myös sellaista toimintaa, joka kiinnostaa heitä ja joka tukisi esimerkiksi maahanmuuttajien kotoutumista uuteen asuinympäristöönsä. Siten kehittämistehtävän toiseksi osa-alueeksi yhteistyökanavien selvittämisen lisäksi muotoutui erilaisten käytännön toiminnan muotojen ideointi. Ideoinnin lähtökohtana oli hyödyntää

saatavilla olevaa tietoa siitä millaista tekemistä ja toimintaa kohderyhmät pitävät mielekkäänä ja mitä hyviksi havaituista kotiseutukentän ulkopuolelta käytössä olevista toimintamalleista voitaisiin ottaa kokeiltavaksi myös kaupunginosa-toiminnassa -yhdessä kohderyhmien kanssa suunnitellen tai heidät huomioiden.

Kehittämistehtävä oli monin tavoin ajankohtainen ja tarpeellinen alussa esiteltujen valtakunnallisten kotiseututyön haasteita kuvaavien seikkojen valossa: on keksittävä keinoja miten yhdistykseen saataisiin mukaan enemmän nuoria aktiiveja ja miten kotiseututyötä saataisiin tunnetummaksi ja vetovoimaisemmaksi harrastus/vapaaehtoistyönmuodoksi valittujen kohderyhmien eli nuorten, maahanmuuttajien ja uusien muualta muuttaneille pääkaupunkiseudun asukkaiden joukossa. Kotiseututyön kiinnostavuutta on kehitettävä.

Ideoiden kehittämisen tarvetta maahanmuuttajien tavoittamiseksi puoltaa erityisesti maahanmuuttajien suuri määrä pääkaupunkiseudulla. Myös maahanmuuttajien kotouttamiseen tarvitaan tällä hetkellä lisää resursseja (Laukka 2015; Muhammed 2015). Tämä huomioiden maahanmuuttajien innostaminen mukaan kaupunginosatoimintaan voisi olla kotiseututyön kentällä lähivuosien ja tulevien vuosikymmenten haaste sekä mahdollisuus järjestötoiminnan ollessa maahanmuuton asiantuntijoiden mukaan eräs parhaiksi arvioituista väylistä heidän integraationsa edistämiseksi (mt. 2015). Tällä hetkellä Helsingin seudulla asuu 164 000 ihmistä, jotka puhuvat äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea tai ruotsia. Ennusteen mukaan vuonna 2030 pääkaupunkiseudun asukkaista jopa viidennes on vieraskielisiä. (Helsingin kaupungin tiedotuskeskus 2016.)

Myös pääkaupunkiseudulle muuttavia uusia asukkaita toivottaisiin mukaan kaupunginosien yhteiseen tekemiseen. Muualta tänne muuttaneita on enemmän kuin syntyperäisiä pääkaupunkiseutulaisia. Helsingin tilastokeskuksen tilastot osoittavat, että pääkaupunkiseudun yli 18-vuotiaista asukkaista vain alle 40% on syntyperäisiä helsinkiläisiä, espoolaisia tai vantaalaisia (Hänninen 2015). Varsinkin Espoossa ja Vantaalla kaupungeja kansoittaa vahvasti muualta muuttaneet. Espoossa ja Vantaalla syntyperäisiä paikkakuntalaisia on ainoastaan noin 16% ja Helsingissä syntyperäisiä helsinkiläisiä 33% kaikista yli 18-vuotiaista kaupungin

asukkaista. Tämän ajan eräänä trendinä on myös se, että urbaanit lapsiperheet haluavat asua yhä yleisemmin hyvien palvelujen äärellä. 2000-luvun alun niin sanotun Nurmijärvi-ilmiön jälkeen pääkaupunkiseudun kehyskuntien vetovoima on hiipunut. Esimerkiksi Helsingin kantakaupungissa lapsiperheiden määrän kasvun voi jo havaita kouluissa ja päiväkodeissa. (Savolainen 2016.) Kaupunginosayhdistyksille yhdistystoiminnan ja kotiseututyön tunnettuuden lisääminen etenkin uusien asukkaiden keskuudessa olisikin kaiken kaikkiaan kenties yksi ratkaisun avaimista, jolla yhdistystoimintaa tulisi kehittää.

Myös nuoret ja kotiseututyö-asetelman problematiikka on ollut ajankohtainen aihe vuosikausia etenkin alle 20-vuotiaiden ollessa lähes näkymätön ryhmä kotiseututyössä (Onnela 2013,5). Syitä on monia. Nuoruus on aikaa jolloin irtaudutaan kodista, lähdetään opiskelemaan ehkä uudella paikkakunnalle, perustetaan omaa perhettä jne. jolloin kotiseututyötä ei nähdä välttämättä vetovoimaisena vaihtoehtona omassa elämänpiirissä (Salmi 2015). Kotiseututyön suurimman vuosittaisen tapahtuman, Valtakunnallisten Kotiseutupäivien, jälkeen tehdyssä palautekyselyssä syksyllä 2015 lähes viidennes kotiseutuyhdistyksiä edustavista vastaajista esitti toiveen nuorten jäsenten houkuttelemista helpottavien keinojen esiintuomisesta tulevien vuosien vastaavassa tapahtumassa.

Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:stä Helkasta sekä Espoon kaupunginosayhdistysten liitosta EKYListä saatujen tietojen mukaan laajaa selvitystä tässä kehittämistehtävässä esitettyjen tutkimuskysymysten aiheista kaikki valitut kohderyhmät huomioiden ei ole aiemmin tehty niiden jäsenyhdistyksille. Vuonna 2014 päättyneen Metropolian (2014) toteuttaman Vyyhti-hankkeen aikana selvitettiin yhtenä osa-alueena Helsingin kaupunginosatoimijoiden verkostoitumista ja kaupunginosatoiminnan sen hetkistä nykytilaa. Kaupunginosatoimintaa tutki-neessa hankeosuudessa päätavoitteena ei ollut kuitenkaan pureutua tässä kehittämistehtävässä esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Maahanmuuttajien tavoittamista Vyyhdin raportissa ei käsitelty lainkaan. Juuri tällä fokuksella koottavalle kehittämistehtävälle oli siten tarve tässä ajassa. Valmiit tulokset kehittämistehtävästä voivat palvella pääkaupunkiseudulla toimivia kaupunginosayhdistyksiä ja muita kaupunkitoimijoita niiden kehittämistyössä.

1.2 Tutkimusnäkökulman ja- menetelmien valinta sekä aineistonkeruu

Kehittämistehtävän tavoitteena oli tutkia aihetta pääkaupunkiseudulla toimivien kaupunginosayhdistysten näkökulmasta. Kaupunginosayhdistysten toiminta oli kehittämistehtäväni alkaessa itselleni tuttua vain tapahtumien kautta, joihin olin itse kaupungin asukkaana osallistunut. Tällaisia olivat kaupunginosayhdistysten järjestämät opastetut arkkitehtuurikävelyt ja kotikaupunkipolkukävelyt. Haastavasta lähtötilanteestani johtuen päätin käyttää kehittämistehtävässä useita tutkimusmenetelmiä saadakseni mahdollisimman monipuolista tietoa tutkittavasta aiheesta. Kehittämistehtävän tausta-aineiston kokoaminen, selvitykseen soveltuvien asiantuntija- ja toimijatahojen kartoitus ja se mitä jo nyt aktiivisissa kaupunginosayhdistyksissä tehdään, oli iso osa selvitystyötäni päästäkseni kiinni uudenlaisiin kehittämisasiin uusia kohderyhmien tavoittamiseksi.

Lopullisiksi menetelmiksi valikoitui tietylle rajatulle joukolle kaupunginosayhdistyksiä suunnattu sähköpostikysely, suositusten perusteella valikoitujen kaupunginosayhdistysten toiminnan benchmarkkaus yhdistysten avainhenkilöitä haastattelemalla ja/tai tutustumalla niiden verkkosivuihin sekä muut yksilö- ja parihaastattelut toimijoille ja asiantuntijoille, jotka tekevät työtä kohderyhmien tai kotiseututyön parissa. Lisäksi tutustuin muiden organisaatioiden toimintaan kotiseututyön ulkopuolelta, saadakseni ideoita muiden alojen hyvistä toimintamalleista ja mahdollisista uusista verkostoista. Ohjaavan opettajani kannustamana jalkauduin niin ikään tekemään selvitystä kohderyhmien pariin saadakseni tietoa siitä millainen toiminta heitä itseään kiinnostaa omilla asuinalueillaan.

Henkilökohtaiset haastattelut ja puhelimitse kerätty aineisto

Henkilökohtaisia haastatteluja oli yhteensä kaksitoista ja puhelinhaastatteluja ja puhelimitse tehtyjä tiedusteluja viisi. Haastattelut toteutettiin elokuun 2015 ja tammikuun 2016 välisenä aikana. Kotiseututyön henkilökohtaiset haastattelut tein organisaatioista Suomen Kotiseutuliitolle, Helka ry:lle, EKYLille sekä kahdelle espoolaiselle kaupunginosayhdistykselle, joita olivat Soukka-seura sekä Leppävaara-seura. Lisäksi haastattelin puhelimitse Vuosaari-seuran puheenjohtajaa. Maahanmuuttajien tavoittamista koskien keräsin aineistoa haastattelemalla hen-

kilökohtaisesti Kulttuuria kaikille-palvelun moninaisuusasiantuntijaa, R3- Maahanmuuttajanuorten tuki ry:n projektipäällikköä, Filoksenia ry:n pääsihteeriä sekä Lohjan Monitoimikeskuksessa syksyyn 2015 saakka maahanmuuttajien ryhmätoiminnan parissa työskennellyttä suunnittelijaa. Maahanmuuttajien tavoittamista koskevaa aineistoa täydensin vielä puhelintiedusteluilla saaden aineistoa Vantaan kaupungin maahanmuuttajakoordinaattorilta sekä Helsingin ja Espoon Kulttuurikaveritoiminnan koordinaattoreilta. Nuoria koskevan asiantuntijahaastatteluaineiston sain haastattelemalla Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran toiminnanjohtajaa sekä hallituksen puheenjohtajaa. Yleisesti vapaaehtoistyöstä haastattelin Espoon järjestöjen yhteisön EJY:n yhteyshenkilöitä.

Aineiston keruu kohderyhmä-tapaamisista

Kontakteiksi kohderyhmien osalta valitsin Helsingin kaupungin nuorisoasiankeskuksen Ruuti-ydinryhmään kuuluvia nuoria ja vierailin arabialaisten maahanmuuttajanaisten harrasteryhmässä toimintakeskus Trapesan tiloissa Espoossa. Kummassakin kohderyhmien tapaamistilaisuuksissa tutkimusmenetelmän pohjana oli kohderyhmille etukäteen sähköpostitse toimitetut kysymykset. Ruuti-ydinryhmän nuorten kanssa haastattelutilanne suunniteltiin ryhmähaastattelun muotoon. Haastatteluun osallistui yksitoista 13- 17-vuotiasta nuorta. Arabiankielisille naisille olin laatinut mahdollisimman helpon suomenkielisen kyselylomakkeen, jonka täyttämässä ryhmää avusti tulkki. Lomakkeen täyttivät kaikki paikalla olleet kymmenen 18- 67-vuotiasta aikuista naista sekä kaksi 10-vuotiasta tyttöä. Analyysissa huomioin vain aikuisten vastaukset. Lomakkeen testaukseen osallistuneiden kahden portugalilaisen Suomessa asuvan miehen vastauksia analysoin myös osana maahanmuuttajien harrastuneisuutta ja kotiseututyön tunnettuutta.

Sähköpostikysely

Haastattelujen lisäksi aineistonkeruuseen kuului espoolaisille kotiseutuyhteisöille osoitettu sähköpostikysely, joka tehtiin elokuussa 2015. Kysely lähetettiin seitsemälletoista kotiseututyön yhteisölle, jotka olivat näytteilleasettajina mukana Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä Espoossa 7.-8.8. pidetyillä Kotiseutumarkkinoilla.

Kyselyyn vastasi ainoastaan kaksi yhteisöä Pro Espoonjoki ry sekä Mankkaa-seura. Toimijoilta kysyttiin muun muassa sitä miten ne kokivat tapahtuman kohderyhmien tavoittamisen kanavana ja miten kohderyhmätoiminta näkyy yhteisöjen toiminnassa jo nyt.

Benchmarkattavat toimintamallit, yhteisöt ja viestintäkanavat

Suuri osa aineiston keruuta oli omatoiminen kehitystyötä tukenut esimerkkien haku, benchmarkkaus ja havainnointi tutustumalla muidenkin mallikkaasti toimivien kaupunginosayhdistysten ja kotiseututyön ulkopuolisten toimijoiden toimintaan verkossa. Myös kohderyhmien asiointi- ja vapaa-ajanviettopaikkojen kartoittamiseen etsin ideoita verkosta ja havainnoimalla toimintaympäristöä muun muassa Itsepalvelukirppis Viirin yhteyteen rakennetun Viiraamon tiloissa.

Tutkimusotteeltaan kehittämistehtäväni oli yhdistelmä erilaisia lähestymistapoja tiedonhankintaan. Koska suunnittelin tehtävän kootakseni valtaosan tiedoista asiantuntijahaastatteluista ja kohderyhmän pariin jalkautumalla, pääpaino kehittämistehtävässä oli laadullisissa tutkimusmenetelmissä.

1.3 Raportin rakenne

Tutkimusaiheen esittelyn jälkeen ensimmäinen aiheluku raportissa käsittelee kotiseututyötä kaupunkiympäristössä ja sen jälkeen jokaisen kohderyhmän tavoittamista hyödyttävät taustatiedot ja ideat yhteistyökanavista sekä kokeiltavaksi ehdotetuista toiminnan muodoista on esitelty omina lukuinaan.

Yhteenvetoon olen koonnut kaikista luvista muutamia ydinkohtia kehittämistehtävää tukeviksi jatkotoimenpide-ehdotuksiksi. Lisäksi laadin työn loppuun kuvitteellisen esimerkin kaupunginosayhdistyksestä, joka kehittää toimintaansa tässä työssä esiteltyjen joidenkin ideoiden avulla. Ideat on koottu omaan alalukuun Esimerkkiyhdistys Kotikortteli-seura kehittää toimintaansa.

Kehittämistehtävästä muodostui kolmesta tutkittavasta kohderyhmästä johtuen laaja työ. Kehittämistyön edetessä tein ratkaisun keskittyä muita kohderyhmiä tarkemmin maahanmuuttajien tavoittamiseen saadakseni kehittämistehtävässä vaadittua syvyyttä kehittämiseen.

1.4 Kehittämistehtävän keskeisiä käsitteitä

Kun osallistutaan kaupunginosatoimintaan, mistä silloin puhutaan ja mitä on toimintaan osallistuminen? Tämän työn keskeisiä käsitteitä ovat siten osallistuminen, osallisuus sekä kotiseututyö ja kaupunginosatoiminta ja niiden tuoma yhteisöllisyys. Vaikeasti tavoitettaviin kohderyhmiin voidaan liittää myös käsite ei-kävijä (ei-osallistuja). Kotiseututyön muotoja ja kaupunginosatoimintaa avaan luvussa 2. Käsitteinä osallisuus, osallistuminen, yhteisöllisyys ja ei-kävijät kuvaan alla:

Osallisuus ja osallistuminen

Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätöön Cuporen verkkojulkaisussa *Kulttuuriosallistumisen muuttuvat merkitykset* tuodaan esiin osallisuuden ja osallistumisen käsitteistön kirjavuus ja moninaisuus (Virolainen 2014, 91). Osallisuuden käsitteellä kuvataan kuitenkin usein yhteisöllisyyttä, kuulumista ja osallistumista yhteisön tai yhteiskunnan toimintaan. Eräs tapa tarkastella osallisuutta on myös sen määrittelemisen kolmen eri tason avulla: kuulumiseksi johonkin yhteisöön, yhteisössä toimimiseksi sekä kokemukseksi yhteisöön kuulumisesta ja omasta merkityksestä yhteisön jäsenenä. (Kiilakoski, Nivala, Ryyänen, Gretschel, Matties, Mäntylä, Gellin, Jokinen & Lundbomin 2012, 252)

Osallistumista kulttuurikentällä voidaan kuvailla myös määrein kulttuurin harrastaminen, osallistuminen kulttuuriaktiviteetteihin, käyminen taide- ja kulttuurilaitoksissa tai kulttuuripalvelujen käyttäminen. Kulttuuriin osallistumisella on lisäksi sekä poliittisia ulottuvuuksia että sosiaalisia ulottuvuuksia. Poliittiset ulottuvuuksilla tarkoitetaan kulttuuritoimintojen yhteisölähtöistä kehittämistä ja niistä päättämistä. (Virolainen 2014, 92-97). Kotiseututyössä tämä näkyy muun muassa vuo-

ropuheluna julkisten tahojen kanssa. Kulttuuriin osallistumisen sosiaalisiin ulottuvuuksiin puolestaan kuuluu esimerkiksi osallistujien voimaantuminen, jonka osallistuja saa ottaessaan osaa tietyn yhteisön aktiiviseen toimintaan (mt. 2014, 97).

Tässä kehittämistehtävässä kohderyhmien innostaminen kaupunginosatoimijoiden ja kotiseututyön yhdistysten toimintaan on samalla osallisuuden edistämistä. Kun tarkastellaan yksilöiden osallisuuden ja osallistumisen tiiviyttä yhdistyksen toimintaan kaupunkityössä voidaan käytännön tasolla havaita esimerkiksi seuraavanlaisia eroja yksilöiden välillä: 1) Satunnaiset kävijät saattavat osallistua johonkin kaupunginosatoiminnan tapahtumaan kävijänä, mutta eivät ole jäseniä. 2) Toiset taas saattavat liittyä jäseniksi, mutta eivät ota aktiivisesti osaa yhdistyksen toimintaan. 3) Kaikista tiiviimmin toiminnassa mukana olevat osallistujat ovat aktiivisia jäseniä, jotka kuuluvat siihen ydinjoukkoon, esimerkiksi hallitukseen tai erilliseen toimintaryhmään, joka kehittää, suunnittelee ja toteuttaa toimintaa.

Yhteisöllisyys ja yhteisöt

Kotiseututyössä ja kaupunginosatoiminnan keskiössä on yhteisöllisyys. Salmian (2012) mukaan yhteisöllisyydellä tarkoitetaan sujuvaa yhdessä tekemistä ja toimimista, jonka tuloksena syntyy jotain uutta.

Hyvin toimivaan yhteisöön pääsee ulkopuolinenkin mukaan sujuvasti. Talokootyö on ollut vanha, vahva tapa tehdä yhteistyötä ja sitä tehdään edelleen monissa yhteisöissä; mm. pienillä paikkakunnilla. Yhdessä saadaan tehtyä isoja tekoja. (Salmia 2012)

Yhteisöillä puolestaan tarkoitetaan yksilöiden ja ryhmien välistä suhdetta, jota yksilöt pitävät arvokkaana ja johon yksilöt ovat sitoutuneita (Paasivaara & Nikkilä 2010).

Tässä työssä keskeiset kaupunginosayhdistykset kuuluvat muodollisiin yhteisöihin, joita tyypillisesti ovat rekisteröidyt yhdistykset. Muita nykyajan yhteisöjä ovat Paasivaaran ja Nikkilän (2010) mukaan toiminnalliset kansaliikkeen tapaiset yhteisöt, symboliset saman aatteellisen ajatusmaailman jakavista ihmisistä koostuvat yhteisöt sekä modernin teknologian synnyttämät yhteisöt kuten facebook ja Twitter, verkossa.

Ei-kävijät (ei-osallistujat)

Lindholmin (2015, 15) toimittamassa Humanistisen ammattikorkeakoulun julkaisussa *Ei-kävijästä kävijäksi* puhutaan ei-kävijöistä sellaisena potentiaalisena yleisönä, joka ei ole löytänyt tietään jonkun tietyn taiteen tai taidelaitoksen pariin. Tässä kehittämistehtävässä uudet kohderyhmät voidaan nähdä myös eräänlaisina ei-kävijöinä, joille kotiseututyö on mahdollisesti vierasta tai jota ei koeta vetovoimaseksi. Koska yhdistystoiminta, johon toivotaan mukaan uusia aktiiveja ja yleisöjä ei ole välttämättä sidoksissa tiettyyn paikkaan vaan toiminta on monipuolista tekemistä erilaisissa toimintaympäristöissä Ei-kävijöiden tavoittamisen sijaan voitaneen käyttää käsitettä ei-osallistuja.

2 KOTISEUTUTYÖN MONINAISUUS

Kylä(yhdistys)toiminta, kaupunginosatoiminta, asukasaktivismi, lähidemokratia, kaupunkikulttuuria edistävä toiminta tai yhteisöllisyyteen tähtäävä toiminta ovat esimerkkejä niistä monista termeistä, joista kuullaan puhuttavan, kun viitataan kansalaistoimintaan, jolla asukkaat haluavat vaikuttaa siihen miten omaa kotiseutua kehitetään, millaista vapaa-ajan toimintaa alueella on tarjolla, miten sen kulttuuriperintö säilyy ja välittyy seuraaville sukupolville. Edellä kuvatut toiminnan muodot ovat kaikki tavalla tai toisella kotiseututyötä, joka on suuri ja värikäs kirjo toimintatapoja osoittaa kotiseuturakkautta paikkakuntiin, kylän –ja kaupunginosiin, lähiöihin tai omaan mökkipitäjään – mitä erilaisimpiin kotikulmiin.

Seuraavissa alaluvuissa käsittelen lyhyesti kotiseututyön merkityksiä ja mitä kaikkea kotiseututyö voi konkreettisesti olla ja miten se näkyy kaupungeissa.

2.1 Kotiseututyö kansalaistoimintana

Suomen Kotiseutuliiton toiminnanjohtajan Riitta Vanhatalon (2015) mukaan kotiseututyöllä on sen käyttöön otosta alkaen tarkoitettu sitä kaikkea mikä liittyy oman

asuinympäristön, kaupunginosan tai maalaiskylän elävänä pitämiseen ja viihtyisyyteen. Se on myös sitä miten paikallisuudesta ammennetaan elementtejä toimintaan ja miten kotiseudusta pidetään huolta (mt. 2015).

Lähestyttäessä toisella tapaa kotiseututyön kenttää maamme merkittävimpiin kulttuurin kokonaisuuden asiantuntijoihin kuuluva Timo Kukkasmäki (1998, 175) jakaa nykyisen kotiseututyön kolmeen selkeään osa-alueeseen, joita ovat kotiseudun tutkimus, ympäristönsuojelu ja -hoito sekä kotiseutupolitiikka.

Omalla alueella aktiivisesti toimiminen, jota kotiseututyö on, luo aina myös yhteisöllisyyttä. Muun muassa muutama vuosi sitten palkitun helsinkiläisen kaupunginosayhdistys Artovan (Arabia-Toukola – Vanhakaupunki) toiminnan kehittämisessä mukana olleella Janne Kareisella on runsaasti kokemusta ja laajaa näkemystä siitä mitä yhteisöllisyys ja asukasaktivismi voi parhaillaan olla.

Asukasaktivismi on yhteydenpitoa, kontaktien välittämistä, kuuntelemista, yllättävien asioiden toisiinsa yhdistämistä, kannustamista, kiittämistä, luovuttamattomuutta, yritystä ymmärtää mikä kutakin yksittäistä ihmistä kiinnostaa ja missä hän voi kokea onnistumisen riemua tai vaikkapa asioiden näkemistä muiden silmin. Kaiken kaikkiaan se on muiden kanssa pitkälle kantavia näkyjä tulevaisuuteen ja tehdä nämä unelmat muillekin näkyviksi. Ja pilkkoa unelmat konkreettisiksi osasiksi, joihin voi tarttua samantien. (Kareinen 2011, 78.)

Kotiseututyön perinteisimpiä toimijoita ovat kotiseutu- ja kaupunginosayhdistykset, perinneyhdistykset, museoyhdistykset, säätiöt jne. Kotiseututyön yhteisöt saattavat ylläpitää tai omistaa muun muassa omia paikallismuseoita tai asukas- ja seurantaloja sekä vuokrata omistamia tiloja muille alueen toimijoille. Yhteistyötä tehdään usein tiiviisti esimerkiksi oman kunnan tai kaupungin kanssa, seurakuntien ja maakuntien liittojen kanssa sekä muiden paikkakunnalla toimivien yhdistysten ja järjestöjen kanssa, joista tyypillisiä yhteistyötahoja ovat alueiden urheiluseurat, marttayhdistykset ja Lions- ja rotarijärjestöt.

Kotiseututyö toiminnan kirjo on valtava: näkyvimpiä toiminnanmuotoja ovat usein juuri erilaiset kylä- tai kaupunginosajuhlat ja tapahtumat, asukkaiden kannanotot kaupunki- ja kuntasuunnitteluun, kotiseutuhistoriikkien kokoaminen ja muu julkaisutoiminta tai edellä mainitusti paikallismuseon tai seurantalonsäilyttäminen.

Asukkaiden ulottuvilla on kotiseututyön alla kaikkea mahdollista perinteisestä tiedon tallentamisesta aina pihakirppistoimintaan, punamullan keittoon ja viljelypalsatoimintaan tai kaupunginosaradion toimittamisesta, omalla kotiseudulla järjestettävät kotiseutukävelyt luonnonkukkakävelyihin ja mobiiliopasteiden luomiseen paikallismuseoon.

Kotiseututyön keskusjärjestönä toimiva Suomen Kotiseutuliitto jäsenyhteisöineen on nykyisin Suomen suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö. Liitto on perustettu vuonna 1949 ja siihen kuuluu yli 840 yhteisöjäsentä sekä yli 230 henkilöjäsentä. (Suomen Kotiseutuliitto 2016.)

2.2 Kotiseututyö pääkaupunkiseudulla

Toimijoita

Pääkaupunkiseudulla kotiseututyön keskeisiä toimijoita ovat perinteiset kaupunginosayhdistykset ja omakotitaloyhdistykset sekä kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia järjestävät eri alueilla toimivat asukasfoorumit. Niitä täydentämään on erityisesti 2010-luvulla syntynyt muita lähidemokratiaa ja kaupunkikulttuuria kehittäviä liikkeitä ja löyhemmän sitoutumisen yhteisöjä. (Onnela 2012.) Merkittävin ero miten perinteisten yhdistystoimijoiden rinnalle nousseet kaupunkikulttuuria edistävät uudenlaiset toimijat poikkeavat järjestäytyneistä yhdistyksistä on se, että niiden toiminta saattaa painottua enemmän projektityyppisiin tempauksiin ja hankkeisiin sekä vapaaehtoisten lyhytkestoiseen sitouttamiseen. Niiden toimintaan osallistuminen ei siis sido samalla tavoin kuin yhdistysjäsenyys, vaikka myös perinteisten yhdistysten tapahtumatkin ovat usein kaikille avoimia riippumatta siitä onko jäsen vai ei.

Pääkaupunkiseudulla toimii Espoon kaupunginosayhdistysten Liiton EKYL:n alla 45 ja Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n eli Helkan alla 78 jäsenyhteisöä (EKYL 2015; Helka 2015). Lisäksi Vantaalla toimii Vantaan järjestöringin kokomien tietojen mukaan asukas -ja kotiseutujärjestöinä ainakin 73 toimijaa (Vantaan järjestörinki 2016). Yhdistyksiä on runsaasti.

Kotiseututyön painotuksia kaupunkimiljöössä

Suomen Kotiseutuliiton järjestöpäällikkö Liisa Lohtander (2015) kuvailee kotiseututyön kirjoksi kaupungeissa kaikkea pop-up-kirppareista perinteiseen rakennusten hoitoon ja historiatyöhön sekä toisaalta se voi olla myös kaikkea lähimetsien suojelusta kaavoitukseen.

Vanhatalon (2015) mukaan kaupungeissa tehtävässä kotiseututyössä korostuu ennen kaikkea edunvalvontatyypinen rooli kuten kaavoitukseen liittyvät teemat sekä huolenpito käytännön palveluiden tasosta ja asukkaiden huomioimisen erityistarpeista kaupunginosassa. Lisäksi Vanhatalo on havainnut, että kaupungeissa kotiseututyötä tehdään paljon nykyhetkessä ja sen nykyisiä asukkaita varten.

Kaupungeissa ei ajatella niinkään sukupolvien välistä ketjua tai ei kerätä perinnettä tulevaisuuden sukupolvia varten, vaan ajatellaan, että toimitaan tässä ja nyt itseään varten ja omaa yhteisöä varten (Vanhatalo 2015).

Tällaiseen ajatusmalliin istuu hyvin myös uudenlaisten kaupunkikulttuuria edistävien liikkeiden järjestämät tapahtumat. Sellaisia ovat muun muassa Helsingissä syntynyt, vuoden 2011 Kulttuuritekonakin palkittu Ravintolapäivä sekä muut uudenlaista yhteisöllisyyttä luoneet konseptit kuten Siivouspäivä, noin 1000-hengen yhteinen Illallinen Helsingin taivaan alla tai yksityisten ihmisten kodeissa toteutetut Kotiteatterifestivaalit tai Olohuonenäyttelyt, joista kaksi jälkimmäistä ovat tapahtumina avanneet ovia naapureille ja tuntemattomille tavallisten ihmisten kohteihin. Uusien konseptien kehittäjien kärkijoukoissa kulkeva Yhteismaa ry toteuttaa tapahtumiaan selkeästi erilaisina kokeiluja, ja jos hyvin käy, saavat ne jatkoa. Kaikista tapahtumista huokuu se, että niitä tehdään ilman ns. perinteen tuottamisen leimaa, joka pitkän linjan kotiseututyöllä on ollut.

Perinteisten yhdistysten ja uusien kaupunkiliikkeiden välillä vallitsevaa asetelmaa Lohtander (2015) kuvaa tämän päivän kaupunkikulttuurissa seuraavasti:

Moni yhdistys näkee ne uhkana, etenkin jokunen vuosi sitten. Mutta toisaalta liikkeet tarvitsevat yhdistyksiä mm. rahan haussa yms. Joissain paikoissa liike on liittynyt osaksi yhdistystä (esim. jaostoksi) siksi, että tarvitaan oikeustoimikelpoinen taho. Jo tapahtuman järjestäminen on helpompaa jos

on taustalla (kaupungille tuttu) ry. Nyt vapaamuotoisia liikkeitä ihailaan ja niistä otetaan mallia. (Lohtander 2015.)

Suomen Kotiseutuliitto ja Helka nostavat kaupunginosayhdistyksistä hyvänä toiminnallisena esimerkkinä jo edellä mainitunkin Artova-kaupunginosayhdistyksen. Artovalla on toiminnassaan ydinajatus, jossa uusille aktiiveille annetaan mahdollisuus itseohjautuvaan tekemiseen kunkin omien taitojen ja kiinnostavaksi kokeaman tekemisen kautta (Kareinen 2015; Vanhatalo 2015; Tulikukka 2016). Mitä osaat ja mitä haluat tehdä-ajatus on tärkeää uusien aktiivien tullessa mukaan Artovaan (Tulikukka 2016; Vanhatalo 2015). Yhdistyksessä toimii erilaisia toimintaryhmiä ja uusia perustetaan tarpeen mukaan. Artovan verkkosivujen mukaan toimintaryhmien teemat vaihtelevat muun muassa historiaryhmästä ja yleiskaavaryhmästä aina mehiläisryhmä Artovan Hunajaisiin. Lisäksi toimintaan kuuluu esimerkiksi kaupunkitapahtumien tuotantoa, oman kulttuurilehden toimittamista, elokuvateatteritoimintaa ja kaupunkiviljelyä. (Artova 2016.) Artovan jäsenrakennekin on perinteisimmistä yhdistyksistä hieman erilainen. Toiminnan pyörittämisessä tärkeitä ovat myös aktiiviset ei-jäsenet, joita on enemmän kuin varsinaisia jäsenmaksua maksavia jäseniä. (Tulikukka 2016.) Artovan kekseliäistä toiminnanrakenteista ja ideoista on koottu kaikille kaupunkitoimijoille vapaasti hyödynnettävissä oleva Artova-malli, jolle on haettu myös omaa tavaramerkkiä (Tulikukka 2016).

Vaikka pääkaupunkiseudulla toimiikin runsaasti kaupunkikulttuuria uudistavia kaupunkitoimijoita ja perinteistä poikkeavia toimintamalleja käytäviä yhdistyksiä, myös aivan perinteiset kaupunginosayhdistykset ovat edelleen kiinteä osa kaupunkien kulttuuria. Perinteikkäissä yhdistyksissä toiminta on usein keskittynyt esimerkiksi rakennusperinnön vaalimiseen ja ne ovat omalla aktiivisella toiminnallaan saaneet pelastettua esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia. Tästä esimerkkinä on Töölö-Seuran kunnostama Hietsun paviljonki. (Tulikukka 2016.).

Leppävaara-seuran puheenjohtaja ja kotiseutuneuvos Arja Salmi kiteyttää kaupunkiympäristössä tehtävän kotiseututyön monialaisena ja moneen aikaan kiinnittyvänä kulttuurin kenttänä.

Työ on todella monialaista. Olen joskus sanonut että meillä pitää olla juuret syvällä alueen historiassa ja sondit pystyssä tulevaisuuden uusien tuulien haisteluun sekä tietysti meidän pitää osaa elää mukana alueen nykyhetkessä ja arjessa ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Eli aikamoinen elämänkaari hallittavana! (Salmi 2015.)

3 MAAHANMUUTTAJIEN TAVOITTAMINEN

Tässä luvussa tuon esiin ehdotuksia siitä miten maahanmuuttajien tavoittamisesta kiinnostuneet kotiseututoimijat saisivat toivotettua nimenomaan maahanmuuttajia tervetulleeksi mukaan omaan toimintaansa. Kun pohditaan konkreettisesti keinoja muualta Suomeen tulleiden ihmisten tavoittamiseksi ja osallistujiksi yhdistyksen toimintaan, voidaan asiaa lähestyä pitkälti kotouttamiseen liittyviä seikkoja tarkastelemalla. Kotouttamisella tarkoitetaan sitä, että maahanmuuttaja sopeutetaan yhteiskuntaan tasavertaisena jäsenenä, jossa myös maahanmuuttajien oma kulttuuri otetaan huomioon (Kirjastot.fi 2001).

Tarve maahanmuuttajien kotouttamista tukevista toimijoista on tällä hetkellä erittäin suuri (Harju 2015; Laukka 2015; Muhammed 2015). Kotouttamiskoulutuksia pääkaupunkiseudulla järjestävän Arffman Consultingin koulutuspäällikkö Husein Muhammed on painottanut mediassa sitä, että kotouttamisen pohjasta tulisi saada laajempaa ja monipuolisempaa.

Kerhot, urheiluseurat, kansalaisjärjestöt, maahanmuuttajien omat järjestöt – kaikki on saatava mukaan. Työnantajat tarjoamaan työharjoittelupaikkoja, palkkatukipaikkoja ja oikeita työpaikkoja oikealla palkalla. Kotouttaminen ei voi olla enää yksittäisten oppilaitosten tehtävä. (Muhammed 2015.)

Maahanmuuttajien tavoittaminen myös kotiseututyön puitteissa tehtävänä kansalaistoimintana tukee ja sopii hyvin kotouttamisen keinoiksi (Matkaselkä 2016; Naumanen 2015). Moni asia puoltaa sitä, miksi kotiseututyön toimijoilla nähdään

olevan hyvät mahdollisuudet toimia mukana kotouttamisessa, jos vain halukkuutta löytyy. Kun ihminen muuttaa uuteen maahan, muun muassa jonkin harrastuksen aloittaminen, liikkuminen ja uuteen kulttuuriin, kieleen ja paikallisiin ihmisiin tutustuminen listataan niiden asioiden joukkoon, joka auttaa ja nopeuttaa ihmistä sopeutumaan uuteen kulttuuriin (Suomen Mielenterveysseura 2016). Kotiseutuyhdistysten tapahtumiin ja erilaisiin toiminnan muotoihin osallistumalla maahanmuuttaja pystyisi saamaan kontaktin paikallisiin ihmisiin, oppisi suomen kieltä ja kuulisikaikallishistoriasta, perinteistä jne. Lisäksi monissa kotiseutuyhdistyksissä toimintaan kuuluu jotain liikunnallista. Siten kotiseututyön toimijat voisivat helpostikin hyödyntää omaa osaamistaan ja samalla laajentaa yleisöjään ja mahdollisesti lisätä jäsenistöään kantamalla kortensa kekoon maahanmuuttajien kotouttamiseen osallistumalla.

Tällä hetkellä EKYListä, Helkasta sekä muutamista benchmarkatuista kotiseutuyhdistyksistä saatujen tietojen mukaan yleiskuva on se, että maahanmuuttajia on jo jonkin verran mukana toiminnassa, mutta esteiksi nähdään se, että ei tiedetä miten maahanmuuttajiin saataisiin paremmin yhteyttä. Toisaalta Helkan toiminnanjohtajan Pirjo Tulikukka (2016) arvelee, että kaikissa yhdistyksissä ei ole välttämättä halukkuutta satsata maahanmuuttajien tavoittamiseen, koska kanssakäymisen kielimuuri saatetaan nähdä isoksi esteeksi yhteistoiminnalle. Myös ihmisten asenteilla ja ennakkoluuloilla on oma roolinsa, joka saattaa olla esteenä monikulttuurisemmalle kotiseututyölle (Salmi 2015).

Suoraan yhdistyskentältä kumpuaa selvitystyön tuloksina myös tietoa, että vaikka yhdistyksissä haluttaisiinkin osoittaa huomiota hyvälle asialle, maahanmuuttajien mukaan ottaminen tiiviimmin toimintaan voi olla yhdistykselle suuri lisäresursseja vaativa aihe. Esimerkiksi Espoon jäsenmäärältään suurimmassa kaupunginosayhdistyksessä, Soukka-seurassa ollaan huolissaan siitä, onko yhdistyksellä riittävästi taitoa ja aikaa toimia maahanmuuttajien kanssa.

Jos menisi maahanmuuttajien toimintaan mukaan, niin pitäisi saada joku uusi henkilö (seuraan), semmoinen, joka osaa. Ei meillä varmaan olisi pätevyyttä eikä ole oikein aikaakaan. (Jäppinen 2015)

Maahanmuuttaja-kysymys on vakava asia kuten kotiseutuneuvos Benita Åkerlund (2015) toi esiin mietteitään.

Ihmisen resurssit on rajalliset, että jos tuommoiseen toimintaan ryhtyy, se on sitten se päätehtävä. Siellä on kovasti suuri tarve ja varmaan Soukasakin olisi, mutta en katso, että meillä ainakaan olisi resursseja, koska se vaatii sitten taas uutta panostusta. Se vaatii täyssydämistä panostusta. (Åkerlund 2015.)

Soukassa maahanmuuttajat ovat kuitenkin jo tuttu näky osassa seuran toimintaa etenkin palstaviljelyn parissa ja puheenjohtaja Matti Viikari kuvailee toiminnan sujuvan loistavasti.

Mun mielestä meillä kotouttaminen heidän osaltaan, jotka on meidän toiminnassa mukana, toimii aivan loistavasti, että me jaetaan syvällistä kulttuuritietämystä ja luodaan verkostoja. Sitten hyvinkin vahvasti, mutta tietysti vaan niihin, jotka tulee toimintaan mukaan. Ei me sen kummemmin verkkoja levitellä, että pyydystettäis kaikkia. (Viikari 2015)

3.1 Maahanmuuttajien toiminnan ja tavoittamisen suunnittelussa auttavia tiedon kulmakiviä

Puhuttaessa maahanmuuttajista on kyseessä valtavan heterogeeninen joukko ihmisiä, joilla taustat ja syyt maahanmuuttoon sekä siitä johtuen myös valmiudet oppia uutta ja sopeutua uuteen kulttuuriin voivat vaihdella suuresti (al Nawas 2015; Mallat 2015; Sevoni-Male 2015). Jotkut tulevat maahan turvapaikanhakijoina ja pakolaisina, toiset taas esimerkiksi jo täällä valmiiksi odottavan opiskelu- tai työpaikan vuoksi. Jotkut osaavat hyvin vieraita kieliä, toiset taas vain omaa äidinkieltään maahan saapuessaan. Lisäksi maahanmuuttajia on ensimmäisessä ja toisessa polvessa jne. jolloin myös sillä on merkitystä, miten henkilö mieltää ympäristöään ja kuulumistaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Maahanmuuttajien heterogeenisyys on siten ensimmäinen seikka, joka maahanmuuttajien tavoittamista pohtivan yhdistyksen on osattava tiedostaa. Ei voida yleistää. Toinen tärkeä seikka on ymmärrys siitä, että jokainen uuteen maahan muuttava ihminen käy läpi erilaisia vaiheita sopeutuessaan kotimaastaan poikkeavaan ympäristöön ja että tavat käsitellä muutosta ovat yksilöllisiä (Suomen Mielenterveysseura 2015).

Sosioekonomisten ja kulttuurisidonnaisten tekijöiden vaikutus harrastuksiin

Sosioekonomiset taustat vaikuttavat siihen millaisena ihminen kokee omat mahdollisuutensa osallistua erilaisiin harrastuksiin, joita hänelle tarjotaan kulttuurikentällä (Al-Nawas 2015). Harrastuksen kustannukset saattavat olla joillekin maahanmuuttajille merkittävä tekijä. Mikäli häntä kiinnostavaa toimintaa ei ole tarjolla aivan lähellä, saattaa se muodostua esteeksi osallistumiselle jo pelkästään matkakustannusten vuoksi. Siten toimintaan on helpompi tarttua, jos mielekästä tekemistä on tarjolla lähellä (Sevonius-Male 2015.)

Kulttuurisidonnaiset tekijät saattavat niin ikään näkyä siten, että joissain kulttuureissa esimerkiksi tavoista ja normeista johtuen naiset harrastavat heille mieluisia ajanvietteitään omissa ryhmissään ja eri paikoissa kuin miehet. Joissain kulttuureissa tavataan yleisesti viettää vapaa-aikaa paljon enemmän kodin ulkopuolella kuin Suomessa (Mallat 2015). Täten on pääteltävissä, että erilaisille yhteisille kokoontumispaikoille on tarvetta ja kysyntää maahanmuuttajien keskuudessa.

Naumanen nostaa esiin myös eri kulttuurien hierarkisia rakenteita, joka on hyvä tiedostaa, kun pohditaan jonkin tietyn etnisen suuremman joukon tavoittamista. Joissain kulttuureissa joukon keskinäisellä hierarkialla on enemmän painoarvoa kuin suomalaisessa kulttuurissa. Se miten joukon johtoasemassa oleva henkilö kokee ja suhtautuu esimerkiksi ulkoapäin tuleviin yhteydenottoihin jonkin kulttuuriryhdistyksen tarjoamista aktiviteeteista voi vaikuttaa kaikkiin samaa joukkoa edustavien yksittäisten henkilön mahdollisuuksiin osallistua toimintaan. Kunnioitetaan hierarkiassa korkeampi-arvoisen henkilön mielipiteitä, minkä johdosta kulttuuriryhdistyksille voi olla haastavaa saada oma kiva harrastusmahdollisuus ikään kuin kiertäen kaikkien kohderyhmään kuuluvien ulottuville. (Naumanen 2015.) Toisaalta on syytä muistaa myös se, että maahanmuuttajat ovat yksilöitä. Ei voida olettaa hänen edustavan ”maahanmuuttajaa”, vaan hän saattaa haluta tuoda mielipiteensä esille omana itsenään ilman ”maahanmuuttajaleimaa”. (Sevonius-Male 2015.)

Yhdistystoiminnan tunnettuus eri kulttuureissa

Yhdistystoiminta saattaa olla joissain kulttuureissa vierasta, toteaa Espoossa maahanmuuttaja- ja hyväntekeväisyystyötä tekevän Filoksenia ry:n pääsihteeri Mia Sevonius-Male (2015). Asialla saattaa siten olla merkitystä siinä vaiheessa, kun pohditaan miten maahanmuuttajia voidaan innostaa mukaan perinteiseen yhdistystoimintaan nimenomaan aktiivisena jäsenmaksua maksavana jäsenenä tai mukaan vaikkapa hallitustyöskentelyyn. Verkkoselailu osoittaa, että maahanmuuttajille tarjotaan kuitenkin esimerkiksi Vantaalla runsaasti tietoa yhdistystoiminnan aloittamisesta muun muassa Vantaan Järjestöringin kautta sekä Pappu-net-sivustolla kerrotaan selkosuomeksi lyhyesti mitä yhdistystoiminta tarkoittaa. On maahanmuuttajan omista taidoista ja maahanmuuttoviranomaisten ja asiakaspalvelijoiden taidoista ja perehtyneisyydestä kiinni osaavatko maahanmuuttajat löytää verkkotiedon äärelle.

Kotoutumisprosessin vaiheiden vaikutus aktiivisuuteen

Eräs maahanmuuttajan aktiivisuuteen vaikuttava ulkoinen tekijä on kotouttamisprosessin kulku itsessään ja se on myös yhdistysten hyvä tiedostaa (Naumanen 2015). Sillä missä vaiheessa maahantulo- ja kotouttamisprosessia ihminen elää, on suuri vaikutus siihen mitkä ovat kulloinkin maahanmuuttajan prioriteetit ja halukkuus ja kyvyt etsiä jotain mielekästä tekemistä, joka tukisi sopeutumista uuteen maahan ja kulttuuriin (Naumanen 2015; Sevonius-Male 2015). Kriisivaiheessa ja elämänprosessin tietyissä muissa vaikeissa vaiheissa henkilöllä ei ole resursseja samalla tavoin suunnata mielenkiintoaan harrastuksiin kuin mahdollisesti myöhemmin, kun asettautuminen uuteen maahan on edennyt (Sevonius-Male 2015).

Yhteisöllisyys edistää kotoutumista sekä maahanmuuttajien ja kansaväestön tutustumista toisiinsa

Vaikka kotouttamisprosessia vieraassa maassa tukee tietyssä määrin henkilön saama mahdollisuus viettää vapaa-aikaa tutusta kulttuurista tulevien ihmisten

kanssa, maahanmuuttajia kannattaa kuitenkin kannustaa kohtaamisiin suomalaisen kulttuurin kanssa. Vantaalla toimivan R3 Maahanmuuttajanuorten tuki –yhdistyksen R3 Action-toiminnan projektipäällikkö Juha Mallatin mielestä kenelle tahansa maahanmuuttajalle paras tilanne pitkällä tähtäimellä on sellainen, jossa harrastuksissa on tasapaino oman maalaisten kanssa tehtävässä tekemisessä sekä sen ulkopuolella olevalla kaikella muulla toiminnalla. (Mallat 2015.)

Mallat (2015) pitää ensiarvoisen tärkeänä juuri sitä, että maahanmuuttajien kouttamisprosessiin kuuluisi mahdollisimman luonnollisia ja yhteisöllisyyttä lisääviä tilanteita ja ympäristöjä, joissa maahanmuuttajilla on mahdollisuus kohdata kantaväestöä. Sama toimii myös toisinpäin kantaväestön suuntaan. Kantasuomalaisille tutustuminen maahanmuuttajiin yhteisöllisyyttä luovissa tapahtumissa luo mahdollisuuden vähentää maahanmuuttajiin kohdistuneita ennakkoluuloja. Mallat (2015) kiteyttää tällaisen kantasuomalaisia ja maahanmuuttajia yhteisöllisyyden tarvetta sanoin ”Ei ole järkevää rakentaa mitään kuplia, jotka eivät elä keskenään.” Vantaalla R3:n toimintakeskuksen tiloissa erittäin onnistuneeksi toiminnan muodoksi eri joukkojen yhteen tuomiseen on todettu Vantaan kaupungin Yhteinen pöytä-hanke, koulujen ja kauppojen ruokahävikin estämiseksi maksetta tarjottavien aterioiden tarjoaminen asukkaille pienissä matalan kynnyksen paikoissa. Yhteinen Pöytä- hankkeen lounaille on R3:n tiloihin saapunut maahanmuuttajanuorten lisäksi myös muun muassa alueen eläkeläisiä. (Mallat 2015.) Verkkoselailu osoittaa, että Yhteinen pöytä-hanketta (2015a) ovat olleet mahdollistamassa myös muutamat vantaalaiset kotiseututyön yhteisöt. Kotiseututoimijoista Yhteisen pöydän (2015b) hankesivuilla mainitaan muun muassa Martinlaakson kyläyhdistyksen ja Hakunilan kyläyhdistyksen järjestäneen ruokajakelua omilla toiminta-alueillaan syksyn 2015 aikana. Yhteisen pöydän kaltaiset hankkeet voivat olla siten yksi lisämahdollisuus luoda puitteita uudensuomalaisille asukas-kohtaamisille kotiseututyössäkin, kun toiminta on kaikkien alueen asukkaiden saatavilla.

Kotiseututyötä arvostetaan maahanmuuton asiantuntijasektorilla

Maahanmuuttajien tavoittamista harkitsevia kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksiä rohkaisevat suoraan monien maahanmuuttoasioiden parissa työskentelevien

asiantuntijoiden antamat arviot kansalaisjärjestöjen tuen sopivuudesta kotouttamisen väylien joukkoon. SPR:n maahanmuuttajaohjelman päällikön Johanna Matikaisen mukaan järjestöjen ei tarvitse harrastaa ”monikulttuurisuutta” käynnistämässään toimintaa turvapaikanhakijoille.

Järjestön perustehtävä on tärkein asia; osaaminen ja innostus omaan toimintaan, olkoon se liikuntaa, kulttuuria, käden taitoja, sosiaalisia kysymyksiä tai edunvalvontaa eri kohderyhmien parissa. Kaikkea toimintaa kaivataan pakolaistyössä ja tavalliset tiedot ja taidot riittävät (Matikainen 2015.)

Ruohonjuuritasolta maahanmuuttajien kotouttamista oman työnsä kautta seurannut Lohjan Monitoimikeskuksen entinen suunnittelija Netta Naumanen (2015) näkee juuri kotiseutuyhdistyksillä olevan suurta potentiaalia tarjota maahanmuuttajilla kaikkea sellaista mikä auttaa heitä uuteen kulttuuriin sopeutumisessa:

Kotiseutuyhdistystoimintahan on ihan loistavaa, koska siinä tuodaan ihmiset ihmisinä. Siinä ei tuoda pelkästään (esille) sitä, että tämä on pelkästään naisille tai tämä on pelkästään miehille tai tämä on pelkästään portugalilaisille tai pelkästään belgialaisille ja niin poispäin, vaan siinä kaikki on yhdessä ja maahanmuuttaja on yksi yhden joukossa, jolloin se olisi kaikkein parasta sen ihmisen kotoutumisen kannalta. Tuommoisia ryhmätoimintoja mä ainakin suosittaisin kaikkein eniten ihan sen takia, koska se ei auta ketään, jos on omia kuppikuntia tai vähän aikaa se auttaa ja helpottaa tietysti, että saa vertaistukea toisesta ja niin poispäin. Mutta kun mennään tietysti prosessissa eteenpäin, että pääsee oikeasti siihen yhteiskuntaan mukaan, siinä parasta on, että mukana on molempia (kantasuomalaisia ja maahanmuuttajia) eikä tällaisia erottavia tekijöitä. (Naumanen 2015.)

3.2 Mistä löydetään kontakteja maahanmuuttajiin?

Kohderyhmän tavoittaminen on ensiaskel kohti kotiseututyön tunnetummaksi tekemiseksi maahanmuuttajien keskuudessa. Siten maahanmuuttajia etsiminen ja kutsuminen mukaan toimintaan oikeista paikoista ja toimivilla tavoilla on tärkeää.

~ Suullinen viesti tavoittaa kohderyhmän tehokkaimmin~

Tekemistäni haastatteluista kumpuava selkeä viesti kotiseututyön parissa toimiville yhdistyksille on se, että paras tapa tavoittaa maahanmuuttajia on henkilökohtaiset kontaktit ja viestin välittäminen suullisesti. Kulttuuria kaikille-palvelun moninaisuusasiantuntija Ahmed Al-Nawasin (2015) mukaan kontaktit luodaan

”inhimillisyydellä ja ystävyydellä”, ihan yksinkertaisilla keinoilla puhumalla ihmisten kanssa ja naapureille. Maahanmuuttajien keskuudessa myös niin sanottu ”puskaradio” toimii (Mallat 2015; Matkaselkä 2016). Kirjalliset viestit kuten esimerkiksi tekstiviestitse lähetetyt tapahtumakutsut suomenkielen lukuhetkiin tai taloyhtiöiden tai kirjastojen ilmoitustauluille jätetyt viestit lähialueen perhetapahtumasta eivät välttämättä tavoita maahanmuuttajia (Naumanen 2015; Nyberg 2015; Sevoni-Male 2015).

Lohjalla viime syksyyn saakka maahanmuuttajille ryhmätoimintaa järjestänyt ja muun muassa kielikahvila-toimintaa koordinoanut suunnittelija Netta Naumanen antaa kotiseutuyhdistyksille vinkkejä lähteä etsimään oman alueensa maahanmuuttajia rohkeasti ottamalla yhteyttä maahanmuuttajien arjessa tärkeiden asiomispaikkojen kautta. Sellaisiksi Naumanen listaa:

- työväenopistojen suomen kielen ryhmät
- kotouttamiskoulutukset (vain TE-toimistojen asiakkaille)
- maahanmuuttajille suunnatut ammattiin valmistavat koulutukset ja muut mahdolliset koulutukset, joista voi tiedustella TE-toimistoista
- sosiaalitoimen työntekijät
- neuvolat + perhetoiminta

(Naumanen 2015)

Naumasen mukaan lähes aina maahanmuuttajat ja maahanmuuttajataustaiset henkilöt ovat asiakkaina jossakin suomalaisessa tukijärjestelmässä ja jonkin tuen piirissä Suomeen saavuttuaan, joten tiedonvälitys virallisten tahojen kautta olisi maahanmuuttajien tavoittamiseksi helpointa. Vaikeinta on tavoittaa niitä maahanmuuttajia, jotka eivät ilmoittaudu minkään järjestelmän piiriin ja jotka eivät ole mukana koto-koulutuksissa ja jotka eivät osallistu suomenkielen opetukseen. Heitä ovat tyypillisimmin maahanmuuttajataustaiset kotiäidit. (Naumanen 2015.)

Muutamassa vuodessa erittäin suosituksi muodostuneen maahanmuuttajanaisille suunnatun Luetaan yhdessä-verkoston synty on esimerkki edellä puhutusta henkilökohtaisen kontaktin voimasta. Vantaalta vuonna 2004 liikkeelle lähteneen

verkoston alkuvaiheessa maahanmuuttajanaisia etsittiin suoraan kodeista soittamalla ovikelloa kerrostaloasuntojen ovilla, joissa oli vierasperäisiltä kuulostavia sukunimiä (Naumanen 2015). Suora ja avoin yhteydenotto toimi ja nykyisin Suomen Akateemisten naisten koordinoimana toimiva verkostossa on yli 80 lukupiiriä eri puolella Suomea (Luetaan yhdessä 2016).

On selvää, että maahanmuuttajien tavoittaminen vaatii yhdistyksen aktiiveilta ponnisteluja, aktiivisuutta ja kärsivällisyyttä, jotta uusia kontakteja syntyisi.

Filoksenia ry:n pääsihteerin Mia Sevonius-Malen mielestä eräs toimiva malli yhteyksien luomiseen maahanmuuttajiin saattaisi olla oman lähialueen maahanmuuttajajärjestöjen ja monikulttuurisuusyhdistyksien kartoittaminen ja sen jälkeen yhteistyössä järjestettävät tapahtumat maahanmuuttajajärjestön kanssa. Sellaisiin tapahtumiin, joissa yhteistyökumppani on maahanmuuttajajärjestö, saapuu heidän verkostojensa kautta maahanmuuttaja-kävijöitä ja samalla kävijät pystyvät tutustumaan tapahtuman muihinkin järjestäjiin. (Sevoni-Male 2015). Luottamuksen luominen uusiin ryhmiin on tärkeä ja pitkäkestoinen prosessi. Maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö voidaan nähdä erääksi avaintekijäksi, kun pohditaan parhaita keinoja luottamuksen syntymiseen eri kulttuurista tulevien ihmisten välillä. (Naumanen 2015.)

Sevoni-Malen edellä esittämää ajatusta maahanmuuttajajärjestöjen tärkeydestä maahanmuuttajien kiinnostuksen kasvattamisesta suomalaista yhdistystoimintaa kohtaan tukee myös kansalais- ja järjestötoiminnan asiantuntija Aaro Harjun (2015) kirjoitukset kansalaistoiminnasta maahanmuuttajien kotouttamisen tukena. Harju on huomannut, että sellaisille maahanmuuttajille, jotka ovat saaneet tuntumaa kansalaistoimintaan vapaaehtoisjärjestön auttavien toimien kautta, saattavat myöhemmin nähdä kansalaistoiminnan luontevana toiminnan areenana oman identiteetin ja kulttuurin vaalimisen mahdollistaja. Ensivaiheessa kiinnostutaan oman kulttuurin yhdistystoiminnasta, joista esimerkkinä ovat somalien perustamat yhdistykset ja seuraavassa vaiheessa monet menevät mukaan muiden suomalaisten perustamiin yhdistyksiin. (Harju 2015.) Harjun ajatuksiin peilaten vahvistuu käsitys siitä, että kotiseututyön parissakin maahanmuuttajien innostaminen mukaan onnistunee luomalla avauksia maahanmuuttajajärjestöihin.

Espoossa Kotiseutupäivien tapahtumaa yritettiin tämän kehittämistehtävän avulla arvioida, mutta saapuneita vastauksia tuli vain kasi, eikä ollut tarpeeksi kattava. Jotain kuitenkin kertoo se, että kumpikaan vastaajasta ei saanut kontaktia maahanmuuttajiin tapahtuman aikana.

3.2.1 Tavoittamiskanavia pääkaupunkiseudulla

Alle on koottu erillisiä esimerkkejä erilaisten kanavien hyödyntämisestä pääkaupunkiseudulla. Lista on koottu osittain hyödyntäen kehittämistehtävän haastattelusta koottuja tietoja, joita täydentävät omat lisähavainnot ja ideat. Jokainen yhdistys voi arvioida omalta kohdaltaan onko väylä omaan toimintaan nähden potentiaalinen uusi mahdollisuus.

Kotouttamiskoulutukset, työväenopistot ja suomenkielen kurssit - kontaktipaikkoina

Suomi-tietoutta ja kieltä opetetaan maahanmuuttajille heidän tultuaan maahan useissa erilaisissa paikoissa. Kotouttamiskoulutuksiksi kutsutaan kaupunkien ja kuntien koulutuksia, jotka on kilpailutuksen jälkeen ohjattu järjestettäväksi tiettyissä oppilaitoksissa tai konsulttifirmoissa. Kotouttamiskoulutuksissa maahanmuuttajat saavat laaja-alaista tietoa Suomesta ja oppivat suomen kieltä. Pääsykriteerinä koto-koulutuksiin on TE-toimiston asiakkuus. Työväenopistot ja monet muut kielikouluttajat puolestaan tarjoavat mahdollisuuksia kaikille kielen oppimiseen, jonka vuoksi työväenopistojen ja muiden suomenkieltä järjestävien toimijoiden kautta kotiseutuyhdistyksillä saattaa olla mahdollisuus tavoittaa vielä laajempi joukko kansallisuuden kirjoja ja kieltä opiskelevia uusia asukkaita. Lisäksi suomen kieltä opetetaan monenlaisissa kolmannen sektorin järjestämissä harrastepiireissä.

Työväenopistot pääkaupunkiseudulla järjestävät verkkosivujen perusteella runsaasti maahanmuuttajille suunnattua ohjelmaa. Suomenkielen opetuksen lisäksi tarjolla on muita harrastekursseja ja monipuolisia luentosarjoja Suomesta ja suomalaisesta kulttuurista. Tämä saattaa mahdollistaa hedelmällisen maaperän

myös kotiseutu- ja perinnetuntemusta omaaville kotiseutuyhdistykselle. Helsingin työväenopiston koulutuspäällikkö Merja Jattu-Wahlström kehottaa kaikkia kursien pitämisestä maahanmuuttajille kiinnostuneita yhdistyksiä ottamaan yhteyttä kurssisuunnittelijoihin oman ideansa tiimoilta, jonka jälkeen yhdessä suunnittelijan kanssa voidaan arvioida onko idea toteutettavissa. Jattu-Wahlströmin mukaan kotiseutuyhdistykset voisivat lähestyä myös suomenkielen kurssiryhmiä. Lyhyille yhdistyksen toiminnan esittelyhetkille voisi hyvin olla sovittavissa osuus suomenkielen tuntien yhteyteen. Jattu-Wahlström nostaa esiin Herttoniemen Silkki-kutomon suomenkielen ryhmät esimerkiksi Itä-Helsingin alueella toimivien yhdistysten mahdolliseksi kontaktipaikaksi. (Jattu –Wahlström 2015.)

Mikäli kotiseutuyhdistykset haluavat kartoittaa myös muita suomenkielen opetuspaikkoja pääkaupunkiseudulla, on verkosta löydettävissä paikkakuntaakohtaisia tietoja suomenkielen kurssien tarjoajista kaikkia maahantulijoita palvelevan Infopankki-palvelun osiosta Suomen kielen kurssit (Infopankki 2015).

Kotouttamiskoulutusten nopeuttamiseen liittyvässä keskustelussa on mediassa tuotu esille eräs opetusmalli, joka kenties voisi rohkaista kaupunginosayhdistyksiäkin yhteistyötiedusteluihin. Kotouttamiskoulutuksia järjestävän Axxell-Monikulttuurisuuskeskuksen Karjaan yksikön johtaja Merja Vannela pohtii:

Pitäisi olla ja onkin kehitteillä mahdollisuuksia opiskella lisäksi netissä, kotehtävillä ja luokkahuoneen ulkopuolisilla tehtävillä, että “mene tutustumaan kirjastoon ja tee tämä tehtävä tai käy kaupassa katsomassa tätä tai tätä”. (Vannela 2015.)

Olisiko kotiseutu- ja kaupunginosayhdistysten toiminnassa jotain mihin tutustuminen voisi olla tarjottavissa kotouttamiskoulutuksien käytännöllisiksi suomalaista kulttuuria koskevaksi harjoitukseksi?

TE-toimistot ja MAVA-koulutusta järjestävät oppilaitokset

Naumanen (2015) on huomannut maahanmuuttajien parissa toimiessaan, että vapaaehtoistyö ja järjestötoiminta on herättänyt kiinnostusta lisääktiviteetteja etsivien maahantulijoiden keskuudessa, kun erilaisia järjestöjä on esitelty ryhmille.

Naumanen kehottaakin uusista kohderyhmistä kiinnostuneita yhdistyksiä tiedustelevaan myös kaupungin TE-keskuksista onko niillä mahdollisuuksia ohjata työtä vailla olevia maahanmuuttajia ottamaan yhteyttä kaupunginosayhdistyksiin. TE-keskusten asiakkaina olevilla maahanmuuttajillakin saattaa olla sellaisia voimavaroja, joita yhdistyksissä voitaisiin tarvita (some-osaamista, it-osaamista, käsityötaitoja, rakennuskunnostustaitoja jne.).

Kokemuksia uusien asiakkaiden löytymisestä maahanmuuttajille suunnattujen koulutusryhmien kautta eri oppilaitoksista puolestaan on esimerkiksi Vantaalla toimivalla R3 Maahanmuuttajanuorten tuki ry:llä. R3 on tavoittanut nuorten toimintakeskukseen uusia kävijöitä vieraillemalla ja esittelemällä toimintaansa kouluksissa. Mava-koulutuksia järjestävistä oppilaitoksista on saatavilla tietoa TE-keskuksista. Samanlainen esittelymahdollisuus olisi Naumanen näkemyksen mukaan uusi hyödynnettävissä oleva keino kotiseututyötä tekeville yhdistyksillekin, mutta varmimman tiedon saa oppilaitoksista. (Naumanen 2015.)

Sosiaalitoimi

Sosiaalitoimen kautta nähdään erityisesti mahdollisuuksia tavoittaa TE-toimistojen palvelujen piirin ulkopuolelle jääviä maahanmuuttajia (Naumanen 2015).

Neuvolat, koulut ja päiväkodit – myös kansainväliset koulut ja päiväkodit

Eräs hyvä kanava tavoittaa ja viestittää yhdistystoiminnasta maahanmuuttajataustaisille lapsiperheille on välittää viestiä neuvoloiden kautta (Naumanen 2015; Matkaselkä 2016). Myös koulut ja päiväkodit ovat paikkoja, joiden kautta viesti lähiympäristön kotiseutu- ja kaupunginosatapahtumista ja muista avoimista aktiviteeteista saattaa tavoittaa maahanmuuttajaperheissä lapsen vanhempia, joita muutoin on vaikea muualta tavoittaa (Nyberg 2015.) Kun viestitään kouluille ja päiväkodeille, hyvä vinkki yhdistyksille on selvittää toimiiko omalla alueella myös kansainvälisiä ja vieraskielisiä päiväkoteja ja kouluja. Selvitystyötä tehtäessä ilmeni, että muun muassa Helsingin Eurooppalaisessa koulussa on opetuksessa ollut käytössä jo esimerkiksi sähköinen monikielinen kaupunkikävely (Nuottajärvi

2016). Eurooppalaisesta koulusta saadun alustavan arvion mukaan kotiseututyölle nähtäisiin hyvinkin arvoa koulun toiminnassa, koska monikaan koulua käyvistä ei tunne Helsinkiä hyvin (mt. 2016).

Kaupunkien maahanmuuttajakoordinaattori tai vastaava yhteyshenkilö & valmiit yhteystietolistat

Pääkaupunkiseudulla jokaisella kaupungilla on runsaasti tietoa verkossa maahanmuuttoasioista ja maahanmuuttajille tarjotaan kaupunkien puolesta monipuolista ohjausta ja neuvontaa.

Suomen kaupungeista eniten vieraskielistä väestöä asukaslukuun suhteutettuna asuu Vantaalla, jossa 14,3 prosenttia kaupungin asukkaista puhuu äidinkieleenään jotain muuta kuin suomea (Vantaa 2016a). Vantaalla maahanmuuttajien kotouttamista tukevan ohjaustoiminnan piiriin on nimitetty erikseen maahanmuuttajakoordinaattori, joita toimii samalla nimikkeellä myös muilla paikkakunnilla eri puolella Suomea. Vantaalla maahanmuuttokoordinaattorina työskentelevä Pirkko Matkaselkä (2016) ottaa mielellään vastaan tietoa kaikilta Vantaan alueen kotiseututyötä tekeviä yhdistyksiltä, mikäli niillä on toiminnassaan maahanmuuttajia mahdollisesti kiinnostavia aktiviteetteja tai tapahtumia. Hänen kauttaan tietoa voidaan välittää tehokkaasti eteenpäin.

Vantaa (2016) on laatinut verkkoon myös 11-sivuisen yhteystieto-dokumentin, josta on poimittavissa eri alueilla toimivien organisaatioiden, yhdistysten ja kaupungin omien maahanmuuttoa koskevien palveluiden kuvaukset ja yhteystiedot maahanmuuttoasioissa. Yhteystietojen joukossa on myös kulttuuriyhdistyksiä, joiden sivuihin tutustuminen jo itsessään saattaa tuoda lisäideoita pääkaupunkiseudulla toimiville kaupunginosayhdistyksille omaa toimintaan maahanmuuttajillekin suunniteltaessa. Espoossa puolestaan maahanmuuttoa on huomioitu omalla monikulttuurisuusohjelmalla, jossa kulttuurisektorin kirjausten joukossa mainitaan muun muassa, että maahanmuuttajien kulttuuriharrastuksia voidaan tukea harkinnanvaraisilla kulttuuriavustuksilla (Espoo 2014). Espoossa toteutettavasta maahanmuuttajille suunnatusta kunnallisesta monikulttuurista ryhmätöinnistä jaetaan tietoa Espoon yhteispalvelupisteissä. Yhteispalvelupisteiden ja

monikulttuurisen ryhmätoiminnan hyödyntäminen jollain tavoin myös kotiseutu-toimijoiden tapahtumatiedotuksessa saattaisi olla varteenotettava lisäselvityksen aihe, jota tämän kehittämistehtävän puitteissa ei toteutettu.

Kulttuurikaveri-toiminta, ”Kulttuuritulkit” & maahanmuuttajataustaiset vertaistukihenkilöt välittäjän roolissa

Eräänä erinomaisena keinona maahanmuuttajien tavoittamiseksi voidaan niin ikään pitää erilaisia maahanmuuttajien vertaistukipalveluita (Naumanen 2015). Aikaisemmin maahan muuttaneet ihmiset ovat parhaita asiantuntijoita tukemaan uusia tulijoita, todetaan Suomen Pakolaisavun (2016) toimintaa kuvaavilla verkkosivuilla. Naumanen (2015) nostaa esiin kulttuuritulkin avun vielä todennäköisesti kotiseutuyhdistyksissä tutkimattomana hyödyntämiskanavana. Kulttuuriyhdistyksille kulttuuritulkit pystyvät tarjoamaan siltoja yhteyden luomiseen maahanmuuttajaväestöön ja maahanmuuttajille kulttuuritulkki-palveluna taas voisi olla turvallinen, kynnystä liikkeelle lähtemiseen laskeva tapa tutustua uuteen maahan (mt. 2015).

Syksyllä 2015 Tampereella, Kuopiossa, Vaasassa ja Turussa käynnistyneillä Työväen Sivistysliiton järjestämällä kolmen tunnin mittaisilla kulttuuritulkki-koulutuksilla pyrittiin tuomaan apua turvapaikanhakijatilanteen helpottamiseksi ja kotouttamista nopeuttamaan. Kurssilla jaettiin osallistujille tietopakettina ohjausta kuinka he voivat kertoa maahantulijoille suomalaisista kulttuuripiirteistä, yhteiskunnan toiminnasta ja epävirallisista toiminnan muodoista ja yhteisöistä, joiden toiminnan kautta turvapaikanhakijoilla on mahdollisuus kotoutua myös turvapaikanhakuprosessin aikana. Koulutuksiin oli maksuton pääsy niin kantasuomalaisilla kuin Suomessa pidempään asuneilla maahanmuuttajilla. (TSL 2015)

Kotiseutuyhdistyksille kulttuuritulkkipalvelu voisi toimia esimerkiksi seuraavalla tavalla: Kulttuuritulkkina toimiva mahdollisesti jo pidempään Suomessa asunut maahanmuuttaja voisi esimerkiksi osallistua maahanmuuttajan kulttuurikaverina kaupunginosayhdistyksen järjestämille opastetuille kotikaupunkipolkukävelyille, joista maahanmuuttaja ei välttämättä itse osaa ottaa selvää. (Naumanen 2015.)

Kontaktin kulttuuritulkkiin maahanmuuttaja puolestaan saisi vastaanottokeskusten kautta.

Läheinen toimintamuoto vertaistuelle on eri puolille Suomea levinnyt kunnallisena palveluna tuotettava Kulttuurikaveri-toiminta, joka lisää kulttuurin saavutettavuutta tarjoamalla kulttuurielämyksiä henkilöille, jotka kaipaavat kulttuuritapahtumiin kaveria seurakseen. Espoossa Kulttuurikaveri-toiminnassa toimii koulutettuina kulttuurikavereina maahanmuuttajataustaisia henkilöitä (Sarjakoski 2016). Espoon ja Helsingin Kulttuurikaveri-toiminnan koordinaattorit ottavat mielellään vastaan tietoa kaupunginosayhdistysten tapahtumista ja välittävät niistä tietoa vapaaehtoistoiminnassa mukana oleville ”Kulttuurikavereille”. (Kutilainen 2016; Sarjakoski 2016). Mikäli yhdistys on siis järjestämässä tapahtumaa, sähköpostiyhteyden otto ja tapahtuman kuvaus osoitteisiin riittää:

Helsinki, Kaisa Kutilainen kaisa.kutilainen@hel.fi
Espoo, Helena Sarjakoski kulttuurikaveri@espoo.fi

Tähän saakka Kulttuurikaveri-toiminnan kautta tavoitetaan valtaosin iäkkäämpiä kantasuomalaisia, mutta toiminnan koordinaatiossa toivottaisiin nimenomaan, että myös useammat maahanmuuttajat löytäisivät palvelun. Kulttuurikaveri-toiminnan tiiviimpää tiedottamista maahanmuuttajajärjestöille suunnitellaan (Kutilainen 2016; Sarjakoski 2016).

Kulttuurikaveri-toiminnasta tehdyt tutkimukset ja käytäntö ovat jo osoittaneet, että kulttuurikaveritoiminta madaltaa kynnystä osallistua kulttuuritoimintaan sekä lisää toimintaan osallistuvien – sekä vapaaehtoisten että vapaaehtoistoiminnan kohteiden – aktiivisuutta ja hyvinvointia. (Kulttuurikaveritoiminta- ToimintaSuomi.)

Pääkaupunkiseudulla maahanmuuttajien vertaistukipalveluita tarjoaa jo nyt mitä todennäköisimmin useampiakin toimijoita, mutta verkkoselailun perusteella eräitä henkilökohtaista vertaistukea tarjoavia toimijoita ovat Suomen Pakolaisapu, yritysmuotoinen Stadia sekä Malmitaloa kiinnekohtanaan pitävä Kalliolan settlementin Maahanmuuttajien vertaistuki. Asiasta kiinnostuneet yhdistykset voisivat tehdä lisäselvityksiä siitä millaista käytännön yhteistyötä Kalliolan settlementti voisi heille tarjota.

Monikulttuurisuusyhdistykset, maahanmuuttajajärjestöt ja erilaiset monikulttuurisuutta edistävät kulttuurikeskukset

Pääkaupunkiseudulla toimii lukuisia järjestöjä ja organisaatioita, joiden päätehtävä on edistää monikulttuurisuutta ja tukea maahanmuuttajien sopeutumista Suomeen. Kotiseutuyhdistyksille monikulttuuriset toimijat voisivat toimia paitsi ideoiden lähteenä monikulttuurista yleisöä mahdollisesti houkuttelevaa ohjelmaa suunniteltaessa, mutta ennen kaikkea ne voisivat olla tahoja, jotka saattaisivat olla kiinnostuneita yhteistyöstä yhteistapahtumien järjestäjiksi.

Maahanmuuttajajärjestöjen, tietyn kulttuurin- ja kieliryhmien omien kulttuuriyhdistysten, kulttuurikeskusten ja monikulttuurisuutta muutoin edistävien toimijoiden kautta kotiseutuyhdistykset saattaisivat myös esimerkiksi saada yhteystietoja omassa kaupunginosassa asuvista ulkomaalaisista eri alojen taiteilijoista, joita kotiseutuyhdistykset voisivat kutsua omiin tapahtumiinsa esiintymään tai tuottamaan muunlaisia kulttuurielämyksiä, pitämään työpajoja tms. Pelkästään Vantaalla toimii Vantaan Järjestörinki ry:n (2016) ylläpitämän virtuaalisen järjestötilin Vantaalla.infon tietojen mukaan 26 maahanmuuttajajärjestöä.

Muutamia poimintoja koko pääkaupunkiseudulta ovat muun muassa seuraavat maahanmuuttajille palveluita ja toimintaan tarjoavat kulttuuritoimijat ja kokoontumispaikat:

- Kansainvälisiä kulttuurikeskuksia: Kulttuurikeskus Caisa, Kulttuuriyhdistämö Cassandra
- Muut kulttuurikeskukset, joissa järjestetään toistuvia monikulttuurisia tapahtumia: Vuotalo, Stoa ja Kanneltalo
- Monikulttuurisuusyhdistyksiä: Moniheli- monikulttuurisuusyhdistysten verkosto, Hakunilan kansainvälinen yhdistys, Finn Mamu, Monika-naiset, Nice Hearts, Familia ry jne.
- Kansainvälisiä kohtaamispaikkoja ja kv-asukastalotoimintaa: Trapesa toimintakeskus, Malmin toimintakeskus, asukastalo Saunabaari sekä Puna-

vuoren asukastalo Betania, Pasilan asukastalo, R3, Kalliolan nuoret ja heidän järjestämä toiminta Tyttöjen taloissa Espoossa ja Helsingissä, Poikien Talo

- Museot: Helinä Rautavaara-museo Espoossa
- Muut: Espoon monikulttuurinen ryhmätoiminta sekä Kulttuurikaveri-toiminta (ks.oma kohta) kirjastot (ks.oma kohta)

R3- Maahanmuuttajanuorten tuki ja R3-Action

Yksi tutustumispaikoista, joissa kävin kehittämistyötä tehdessäni, oli Vantaan Myyrmäessä sijaitseva kaikille avoin toimintakeskus R3, jonka pääkohderyhmä on maahanmuuttajanuoret. Tilassa aikaa viettää keskimäärin 60-80 nuorta päivässä. R3 järjestää myös ohjattua toimintaa, johon kuuluu esimerkiksi naisten ohjatut kuntosalitunnit, Mestareiden liigan katselu-illat jne. Kotiseutuyhdistyksille R3 voi toimia niin sanottuna benchmarking-kohteena, jossa yhdistyy tapa tavoittaa sekä nuoria että maahanmuuttajia.

Maailma kylässä-festivaali – toukokuu

Toukokuussa pidettävä jokavuotinen Maailma kylässä-festivaali on Suomen suurin monikulttuurisuustapahtuma ja samalla yksi Suomen kymmenestä suurimmasta festivaalista (Maailma kylässä 2016). Festivaaleilla on erillistä ohjelmaa sekä näytteilleasettajia, joiden joukossa on lukuisia maahanmuuttajien kotouttamista ja monikulttuurisuutta edistävää yhteisöä, järjestöä ja yhdistystä. Kotiseutuyhdistyksille festivaali saattaisi olla erinomainen tapahtuma saada tietoa monikulttuurisuuskentästä Suomessa. Vierailu näytteilleasettajien osastoilla voisi avata mahdollisuuksia myös oman kotiseutuyhdistyksen esittelyyn eri toimijoille. Esiteltäessä ideaa Helkan toiminnanjohtajalle, Pirjo Tulikukka (2016) aprikoi kuitenkin sitä kannattaisiko kyseistä metodia lähteä viemään eteenpäin koordinoitusti, siten että vain tietty joukko kaupunginosayhdistyksiä ottaisi asiaa hoidattakseen, jotta välttyttäisiin päällekkäisyyksiltä.

Avustusjärjestöt ja seurakunnat

Suomen Pakolaisapu, SPR ja seurakunnat tarjoavat runsaasti vapaaehtoistoiminnan puitteissa apua ja aktiviteetteja maahanmuuttajille. Kotiseutuyhdistyksille

myös kyseiset tahot voisivat olla luonnollisia tiedotusväyliä omasta toiminnasta tiedottamiseen.

Kielikahvilat (kirjastot ja muut)

Kirjastoissa eri puolella pääkaupunkiseutua toteutettavat kielikahvilat voivat olla eräs linkki tavoittaa maahanmuuttajia. Varmistaminen oman alueen kirjastolta kannattaa, onko kaupunginosayhdistyksillä mahdollisuus välittää tietoa kielikahvilaan omista tulevista tapahtumista. Kielikahvilat voisivat olla lisäksi kenties oiva areena käydä keskustelua siitä millaista toimintaa maahanmuuttajat kaipaavat omalle asuinalueelleen.

3.2.2 Muita maahanmuuttajien tavoittamista edistäviä toimenpiteitä

Tähän maahanmuuttajien tavoittamista käsittelevään alalukuun olen koonnut viestintää parantavia toimenpide-ehdotuksia.

Maahanmuuttajien suurimpiin kulttuuritoiminnan osallistumisen esteisiin lukeutuu kielimuuri (Al Nawas 2015). Kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksissä puolestaan saattaa olla se tilanne, että painettua tietoa ei ole saatavilla kuin joko suomeksi tai ruotsiksi ja käytännön kohtaamisissa englantikaan ei välttämättä välillisenä tulkkauskielenä riitä. On pohdittava keinoja, joilla voitaisiin poistaa erityisesti viestintään liittyviä esteitä.

Kulttuuria kaikille-palvelun verkko-oppaiden vinkit saavutettavaan viestintään ja saavutettavien kulttuuripalveluiden tuottamiseen

Kulttuuria Kaikille –palvelun sivuille on koottu erinomainen kokoelma erilaisia saavutettavuutta käsitteleviä oppaita ja tarkistuslistoja, jotka auttavat kulttuuripalvelun tuottajia ja muita toimijoita toteuttamaan tapahtumia ja palveluita mahdollisimman saavutettavalla tavalla ja huomioimaan väestön moninaisuuden. Kotiseutuyhdistyksille apua vieraskielisen väestön tavoittamiseksi löytyy esimerkiksi ”Tapahtumien saavutettavuus ja moninaisuus- tarkastuslistalta sekä tarkastuslistalta ”Kulttuurikohteet yleisesti”. Maahanmuuttajien ajatellen on tarkastuslistoilla

itseohjaavia kysymyksiä kuten: ”Otetaanko ohjelmatarjonnan valitsemisessa ja työstämisessä huomioon moninaisuusnäkökulmia?”, ”Kohdennetaanko tiedotusta myös suoraan erilaisille vähemmistöryhmille, kuten vammais-, kieli- ja kulttuurivähemmistöjen järjestöille sekä muille moninaisuutta edustaville tahoille?”, ”Onko tapahtuma-alueella selkeitä opasteita, jotka on varustettu symbolikuvin ja tekstein?” tai ”Onko tapahtuman ja sen ohjelmatarjonnan suunnittelussa mahdollista huomioida selkokieltä tarvitsevia asiakkaita? (Kulttuuria Kaikille 2016.) Saavutettavuus voi kohdistua kokonaisuudessaan paljon muuhunkin kuin viestintään, minkä vuoksi Kulttuuria kaikille-palvelun tarkastuslistat ovat erinomainen apuväline toiminnan suunnittelussa.

Omien sähköisten sivustojen kehittäminen ”saavutettavaksi”

Verkosta on vaikea löytää kotiseutuyhdistyksiä, jotka välittävät tietoa toiminnastaan muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä. Poikkeuksen tekevät yhdistykset, joilla on esimerkiksi omaa museotoimintaa. Yksi perusaskel uusien kohderyhmien tavoittamisessa olisi pohtia, halutaanko sivuilla tavoittaa vieraskielisiä asukkaita ja näkykö se jollain tavoin omassa verkkoviestinnässä. Mikäli yhdistys haluaa parantaa myös muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten asukkaiden tavoittamisesta, on kieliversioiden tai selkosuomen tekstien lisääminen eräs tapa tuoda asia esille omassa sähköisessä viestinnässä

Englanninkielisellä toiminnan kuvauksella voidaan kuitenkin pyrkiä lisäämään edes osittain tiedon saavutettavuutta. Eräänä esimerkkinä hyvin toteutetusta englanninkielisestä toiminnan kuvauksesta löytyy verkosta Vaasan seudulla sijaitsevan Sundomin kyläyhdistyksen kylätoiminnan kuvaus osoitteessa: http://www.sundom.fi/en/village_association Sundomin verkkosivuilla on kieliversiot ruotsiksi, suomeksi ja englanniksi. Toinen vielä helpommin toteutettavissa oleva tapa lisätä vieraskielinen tai selkosuomella toteutettava osuus kotisivuille on luoda oma tiivis osio ”Briefly in English” – lyhyesti englanniksi kerrottu tiivistelmätyyppinen toiminnan kuvaus. Osioon kannattaa luoda mahdollinen linkki yhdistyksen tapahtumakalenteriin tai useammin päivitettävään sosiaalisen median sivuun, jos yhdistyksellä on kyseiset kanavat käytössä. Briefly in English-kohtaan kannattaa lisäksi liittää yhdistyksen kielitaitoisen aktiivin yhteystiedot lisätietojen

saamiseksi. Helsingin kaupunginosayhdistys Helkan sivuilla on nähtävillä miten Helkan toimintaa on kuvattu Briefly in English- osiossa. (<http://helka.net/briefly-in-english>).

Selkosuomea käytettäessä puolestaan toimintaa tulisi kuvailla helppoja lauserakenteita käyttäen. Selkosuomeksi kirjoitettua tekstiä on nähtävillä esimerkiksi Yle selkosuomeksi- uutissivustolla tai Selkouutiset- sivustolla. Lisäksi Kierrätyskeskus (2014) on laatinut yleisvaltakunnallisen maahanmuuttajille suunnatun nelisivuisen lyhyen oppaan, jossa kerrotaan mitä vapaaehtoistoiminta on. Opas on ladattavissa ilmaiseksi verkosta ja on nimeltään ”Vapaaehtoistyö Suomessa”. Kierrätyskeskuksen laatima opas voi toimia mallina helpposta vapaaehtoistyötä esittelevästä yleistekstistä niille yhdistyksille, jotka haluavat kertoa vapaaehtoistehtävistään selkosuomeksi yleisen toiminnankuvauksensa yhteydessä verkkosivuilla.

Artikkelin kirjoittaminen / uutisjuttuaiheen tarjoaminen

Vaikka paras tapa luoda kontakteja maahanmuuttajiin on tässä kehittämistehtävässä tehtyjen haastattelujen ja havainnoinnin mukaan henkilökohtainen ja suullinen tiedotus, saattaa kotiseutuyhdistyksillä olla maahanmuuttoon liittyvän uutisoinnin vuoksi erinomainen tilaisuus tuoda pääkaupunkiseudun kotiseutuyhdistyksiä esille kotouttamisen näkökulmasta tarjoamalla juttuaiheita yhdistystoiminnasta. Ilmaisjakelulehdillä on suurin mahdollinen peitto ja niitä on saatavilla monien arkireittien varsilla, lähikaupoissa ja kotiin toimitettuina. Esimerkiksi Kirkko ja Kaupunki, Helsingin Uutiset, Länsiväylä ja Vantaan Sanomat suomenkielisistä lehdistä sekä englanninkielinen kulttuuriin keskittynyt ilmaisjakelulehti Six Degrees voisivat olla kontaktoimisen arvoisia lehtiä teemaan sopivan kirjoituksen tarjoamiseksi. Myös parhaillaan käynnissä olevan Selkokeskuksen ja Yle Uutiset selkosuomeksi- uutispalvelun yhteinen Puhu selkosuomea- kampanjan myötä sähköinen Selkouutiset –lehti saattaisi olla varteenotettava kartoituskohde uutisaiheesta kotiseututyön merkityksestä lähiympäristöjen ”oppaana” ja ”tukijana” ja maahanmuuttajien ”liikuttajana”.

Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ja oppilaitosyhteistyön projektit

Maahanmuuttajien tavoitettavuuden kysymyksissä eräs väylä lisätä kohderyhmän tavoitettavuutta on ottaa selvää onko yhdistyksen tapahtumien suunnitteluun, verkkosivujen kieliversioiden lisäämiseen tai muun yleisen verkkoviestinnän parantamiseksi mahdollisuus tehdä yhteistyötä oppilaitosten ja/tai suomea ja jotain muuta kieltä osaavien maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kanssa. Ks. myös luku 5 Uusien asukkaiden tavoittaminen, jossa esitellään oppilaitosyhteistyön tahoja.

3.3 Millaiseen toimintaan maahanmuuttajia kannattaa innostaa mukaan?

Sellaisten yhdistysten, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään toimintaansa maahanmuuttajain huomioivalla toiminnalla, punaisena lankana voinee toimia ajatus siitä, että maahanmuuttajien kotouttamista ajatellen tärkeintä on järjestää mielekästä tekemistä ja sitä kautta luoda linkki suomalaisiin ja suomalaiseen kulttuuriin. Paljon työtä turvapaikanhakijoiden tilanteen helpottamiseksi tekevästä seurakunnista saapuvan viestin mukaan tällainen vapaaehtoistyö voi olla mitä tahansa suomenkielen opetuksesta urheiluharrastuksiin ja vaatteiden lajitteluun. (Helsingin kaupunginosat 2015).

Yhdistystoimijan näkökulmasta kannattaa aluksi omasta toiminnasta tarkastella erityisesti sellaisia muotoja, joihin osallistuminen olisi kaikkein helpointa, matalan kynnyksen osallistumista. Varsinkin ensimmäinen kokeilukerta tulisi tehdä maahanmuuttajalle helpoksi. (Mallat 2015.) Vantaan kaupungin maahanmuuttokoordinaattori Pirkko Matkaselkä (2016) kuvailee hyväksi esimerkiksi vasta vähän aikaa Suomessa oleskelleille maahanmuuttajille mahdollisimman toiminnallisen tekemisen tarjoamista eli sellaista toimintaa, missä kielellinen taito ei ole keskeistä. Tähän peilaten esimerkiksi erilaiset ruokatapahtumat, liikunnalliset tai vaikkapa luontoon liittyvät harrastukset, jossa kieli ei ole pääosassa, voisivat rohkaista maahanmuuttajia tulemaan mukaan toimintaan. SPR:n (2015) Espoon alueen toimintaa esittelevillä verkkosivuilla maahanmuuttajille ja turvapaikanhakijoilla

järjestettävät kaksi kertaa kuussa toteutettavat kokoontumiset on niinkään nimetty toiminnallisiksi kielikerhoiksi, joissa kieltä pääsee treenaamaan kaiken muun tekemisen lomassa. SPR:llä toimintaa on tarjolla muualta tulleille käsitöistä ja karjalanpiirakankokkailusta vappuleikkeihin ja pesäpalloon (mt.).

Eryteisesti niillä yhdistyksillä, jotka ylläpitävät omaa toimintatilaa, voivat pohtia olisiko omia toimitiloja mahdollisuus vuokrata tai antaa vapaasti monikulttuurista kanssakäymistä edistävään toimintaan. Laajentunut toiminta on samalla linkki uusiin yhteistyömahdollisuuksiin ja sana yhdistyksestä ja toimitilasta leviää.

On myös hyvä huomioida, että Suomessa OKM jakaa avustuksia monikulttuurisuuden edistämiseen ja rasmin vastaiseen toimintaan. Niitä voivat kulttuuritoimijoina myös kaupunginosayhdistykset hakea.

Kaikille avoimet kansasuomalaisia ja maahanmuuttajia yhdistävät tapahtumat

Haastattelut vahvistivat kokonaisuudessaan sen, että maahanmuuttajat ovat löytäneet kotiseututoimijat parhaiten tapahtumien kautta, jonka kotiseutuyhdistys on itse järjestänyt tai jossa kotiseutuyhdistys on mukana (Sevonen-Male 2015; Salmi 2015; Nyberg 2015; Lämsä 2015). Espoossa toimivan Leppävaara-seuran puheenjohtaja Arja Salmi kertoo seuraan liittyneen lähivuosien aikana muutamia muualta Suomeen muuttaneita jäseniä, jotka käyvät seuran tapahtumissa ja ovat saaneet kimmokkeen osallistumiseen juuri tapahtumien kautta. Leppävaara-seuran järjestämiä suosituimpia tapahtumia ovat joka syksyinen Raittikarnevaali sekä kesäiset puistokirpputorit (Salmi 2015).

Kun olen esimerkiksi seurannut Raittikarnevaalia, niin siellä yleisön joukossa liikkuu somaleja ja kaikkennäköisiä ihmisiä, jotka ovat maahanmuuttajia ihan siellä muiden ihmisten joukossa. Olen ajatellut, että tämä on ehkä se paras tapa, ettei tehdä mitään numeroa, että se hoituu. Samoin meidän puistokirpputoreilla aika monet myyjät... Samoin meidän Facebook-sivuilla näkee niistä nimistäkin, että on afrikkalaisia, aasialaisia, idästä venäläisiä ja virolaisia että ne tulee siihen toimintaan sillä lailla.
(Salmi 2015.)

Lisäksi verkkoselailu osoittaa, että pääkaupunkiseudun kaupunginosayhdistykset järjestävät lukuisia suuria kaupunginosajuhlia, joissa monikulttuurisuus näkyy

kävijöiden lisäksi myös ohjelmistossa. Esimerkiksi maamme suurimmaksi talloilla järjestettäväksi kulttuuritapahtumaksi kasvaneen, Helsingin vanhimman kaupunginosafestivaalin, Kumpulän kyläjuhlien ohjelmaan kuului edellisen kerran brasilialaisia Capoeira-näytöksiä ja Espoon Matinkylän viimesyksyisen Matin festin aikana kävijät saivat tutustua japanilaiseen kulttuuriin muun muassa karate-näytösten, syömäpuikkokilpailun ja manga-piirustuskilpailun merkeissä (Matinkylä-seura ry 2015). Arabian alueella järjestettävä Suomen suurin kierrätys- ja katutaidetapahtuma Arabian Katufestivaali puolestaan toi keväällä 2015 kokonaisen afrikkalaisen kylä-ohjelmiston osaksi tapahtumaa rumputyöpajoista ja tanssista afrikkalaisiin elokuviin (Artova 2015). Roihuvuori-Seuran toukokuinen Hanami-juhla taas on valittu

Edellä esitellysti mahdollisuudet tavoittaa oman alueen maahanmuuttajia tapahtumiin saattavat kasvaa, mikäli tapahtuma järjestetään yhteistyössä jonkin maahanmuuttajajärjestön kanssa tai jos ohjelmistoon sisällytetään monikulttuurista ja maahanmuuttajien harrasteryhmän ohjelmaa. Tässä kohtaa yhdistykset voivat tiedustella alueensa maahanmuuttajatoiminnasta esimerkiksi oman kaupunkinsa maahanmuuttajakoordinaattorilta / vastaavilta monikulttuurisuustyötä hoitavilta työryhmiltä tai vaikkapa Moniheli-monikulttuurisuusyhdistysten verkostosta.

Työpajat

Kaupunginosajuhlissakin suositut ohjelmanumerot erilaiset ja eri teemaiset työpajat toimivat myös erillisinä osallistujia kiinnostavana toimintana. Jäsenmäärältään Espoon suurimman suomenkielisen kaupunginosayhdistyksen Soukka-seurankin monipuoliseen toimintaan kuuluu suosittuja työpajoja. Erääksi suosituimmista työpajoista mainitaan viime vuotinen linnunpönttöjen teko-työpaja, johon osallistui arviolta noin 70 innokasta puuhaajaa (Viikari & Jäppinen 2015). Työpaja-toimintamallista on rakennettavissa myös maahanmuuttajien kotoutumista edistävää sekaryhmätoimintaa, todetaan Oulussa sijaitsevan Monikulttuurisuuskeskus Victorista (Laukka 2015).

Opastetut kävelyt ja retket

Moni pääkaupunkiseudun kaupunginosayhdistys tuntee Pauli Salorannan 2000-luvun alusta lähtien kehittämät kotikaupunkipolut, jotka syntyivät alun perin juuri

muuttoliikkeen idean pohjalta tukemaan asettumista uudelle kotiseudulle (Kotikaupunkipolut 2016). Joillekin maahanmuuttajaryhmille suunnattuja opastettuja kotikaupunkipolkukävelyjä on jo kokeiltu, mutta toistaiseksi pilotit eivät ole tavoitaneet odotusten mukaisesti kohdeyleisöjä (Vanhatalo 2015).

Opastetut retket lähialueella kuitenkin ovat verkkoselailun perusteella suosittua ryhmätoimintaa maahanmuuttajia tukevien järjestöjen kuten SPR:n toimintakalenterissa. Myös muun muassa Suomen Mielenterveysseura (2016) kannustaa maahanmuuttajia aloittamaan uuteen maahan tutustumisen lähiympäristöstä retkiä myöhemmin laajentaen. Vantaan maahanmuuttajakoordinaattori Pirkko Matkaselkä on huomannut, että maahanmuuttajat ovat erittäin kiinnostuneita kuulemaan Suomen historiasta, rakennuksista, lähiöiden synnystä, metsistä, luonnosta ja kulttuurista. Hänenkin mielestään opastetut kävelyt lähiympäristöön tukevat kohderyhmän tavoittaessaan hyvin maahanmuuttajien sopeutumista uuteen maahan. (Matkaselkä 2016.) Filoksenian pääsihteerin Mia Sevonius-Malen kertoman mukaan varsinkaan maahanmuuttajanaiset eivät kuitenkaan välttämättä uskalla lähteä omin päin tutustumaan kovin kauaksi kotoa. Tarvitaan turvallinen tapa lähimatkailuun.

Totuus on, että maahanmuuttajilla on suuri kynnys lähteä mihinkään oman kodin ja oman seudun ulkopuolelle eli esimerkiksi naiset eivät halua lähteä ihan yksin edes Espoon sisälläkään sellaiseen paikkaan missä ei ole aikaisemmin olleet. Meidän toiminnassa se näkyy esimerkiksi siinä, että me järjestetään retkiä ja mennään yhdessä. (Sevonius-Male 2015.)

Edellä kuvatut faktat luovat mielestäni kaiken kaikkiaan hyvin hyödynnettävissä olevan mahdollisuuden sellaisille kotiseutuyhdistyksille, jotka haluaisivat välittää paikallistuntemustaan maahanmuuttajille kaupunginosaan tutustuttavilla kävelyillä. Siten eräs ehdotus tästä kehittämistehtävästä kaupunginosayhdistyksille on Trapesan tai R3:n kaltaisten kohtaamispaikkojen kontaktoiminen ja tiedustelu onko heidän tiloissaan toimiville ryhmille mahdollisuutta tarjota oman kaupunginosan opastuksia lähialueretkien kohteena. Retkien etukäteistiedotusta kannattaa myös pohtia. Reittikartan ja reitin kuvaus kohderyhmälle etukäteen toimitettuna voi toimia kielellisen viestinnän tukena opastustilanteessa.

Sevonius-Male antaa esimerkin kirjallisen etukäteistiedotuksen tärkeydestä maahanmuuttajien kohdalla käyttämällä havainnollistamiseen teatteri-esitystä. Maahanmuuttajien saattaa olla vaikea seurata pelkkää puheteatteria tanssia ja laulua sisältäviin esityksiin verrattuna, mutta paremman kokemuksen voi saavuttaa jos sillä, jos kohderyhmällä on mahdollisuus tutustua tulevan kulttuurielämyksen sisältöön etukäteen, vaikkapa etukäteen toimitetut teatteri-esityksien käsiohjelmien teksteinä (Sevonius-Male 2015.) . Kulttuurielämyksien saavutettavuutta voidaan siis vieraskielisten osallistujien kohdalla parantaa samantyyllisellä etukäteisinformatiolla, jota käytetään muidenkin erikoisryhmien kuten näkövammaisten kulttuurikävijöiden kohdalla. Heille teatterit voivat toimittaa etukäteen roolihahmojen ja näytelmän tekstikuvauksia sähköpostitse ja joissain teattereissa järjestetään ryhmälle mahdollisuus näyttelijöiden tapaamiseen ennen esityksen alkua ääninäytteiden kuulemiseksi ja roolihahmojen asujen koskettamiseen.

Eräs idea lisäselvitettäväksi opastusten toteutusvaihtoehdoksi saattaisi olla yksittäisten opastusten sijaan eri kaupunginosayhdistyksien yhteisprojektin käynnistymismahdollisuus, jos yhdistyksiltä löytyy intoa kokeiluun. Esimerkiksi ”12 kuukautta – 12 kaupunginosaa”- tyylistä opastuskokonaisuutta pääkaupunkiseudun eri kaupunginosaan voitaisiin kokeilla kotouttamiskoulutuksen kautta tavoitettaville maahanmuuttajille siten, että kaikilla halukkailla olisi kerran kuussa mahdollisuus tutustua johonkin kaupunginosaan kaupunginosayhdistyksen aktiivin johdolla. Projektia voisi samalla hyödyntää havainnointiin ja erilaisten tiedottamiskanavien tehokkuuden vertailuun, jos kaupunginosayhdistystoimintaa haluttaisiin kehittää joillakin tässä kehittämistehtävässä esitellyillä muillakin tavoilla.

Naisten omat toimintaryhmät, mm. Luetaan yhdessä-toiminta

Haastattelut sekä tutustuminen erilaisiin maahanmuuttajille tarkoitettuihin harrastuksiin, kursseihin ja kerhoihin verkossa osoittaa, että lähes jokainen toimija tarjoaa toimintakalenterissaan erikseen myös pelkästään naisille suunnattua toimintaa. Kotiseutuyhdistyksissä saatetaan muutenkin järjestää esimerkiksi naisten käsityöiltoja, jonne maahanmuuttajanaisia voisi kutsua mukaan.

Erityisesti niille yhdistyksille, joiden aktiivijäsenten joukossa on esimerkiksi vaikkapa eläkkeellä olevia opettajia tai sosiaalialan työntekijöitä, ovia uudenlaiseen

lähialueen monikulttuurisuutta tukevaan toimintaan saattaisi tarjota suosittu Luetaan yhdessä-verkoston konsepti. Toiminta perustuu lukemisen harjoitteluun perustuviin tapaamisiin, joissa kantasuomalaiset ja maahanmuuttajanaiset kohtaavat lukeakseen yhdessä. Luettavaa oppimateriaalia on saatavissa verkoston toiminnan kautta mutta mikään ei estä käyttämästä lukumateriaaliksi vaikkapa kaupunginosayhdistyksen omaa lehteä, paikallishistoriikkaa tai jotain muuta oppilaan kiinnostamaksi katsomaa suomenkielistä tekstiä. Toiminnasta kiinnostuneet kaupunginosayhdistykset voivat tiedustella lisää Luetaan yhdessä –verkoston projektipäälliköltä. Jokaisella Luetaan yhdessä -verkoston ryhmällä on myös yhteistyökumppani, joka mm. tarjoaa tilat toiminnalle. Pelkästään tilan tarjoaminenkin uuden ryhmän perustamiseksi on mahdollista. (Luetaan yhdessä 2016).

Toimintaa lapsiperheille, mm. äiti-lapsi toiminta Duo Projektin konseptilla

Sekä Naumanen (2015) että Nyberg (2015) toivat haastatteluissa esille, että varsinkin maahanmuuttajaperheiden äidit ja lapset ovat kohderyhmä, joille suunnatulle toiminnalle on kysyntää. Familia ry, joka kokoaa yhteen monikulttuurisuudesta kiinnostuneita syntyperäisiä suomalaisia ja eri maahanmuuttajaryhmiä yli kieli- ja kulttuurirajojen, tarjoaa monenlaista toimintaa muun muassa monikulttuurisille perheille Duo-projektissaan. Yksi suosituista Familia ry:n Duon-projektin konsepteista on Äiti- vauva-ryhmätoiminta, jossa kaksikulttuuristen perheiden äidit vauvoineen tapaavat, keskustelevat ja jakavat kokemuksia keskenään (Familia ry 2016). Familia ry:n toiminta voi toimia ideoinnin lähteenä kotiseutuyhdistyksille, jotka suunnittelevat vaikkapa päivätoimintaa omalle asukastalolleen.

Perinneleikkien opetus ja lumileikkejä maahanmuuttajaperheiden lapsille

Esimerkiksi joissain kouluissa on Vantaalla toteutettu kansalaisjärjestöjen toimesta maahanmuuttajalapsille välitunneilla leikkien opetusta. Tähän peilaten Matkaselkä (2016) näki esimerkiksi kotiseutuyhdistysten vahvuuksiksi juuri perinneleikkien välittämisen taidon, mikäli yhdistyksillä olisi kiinnostusta tavoittaa maahanmuuttajaperheiden lapsia ja nuoria toiminnallaan ja osaamisellaan. Kouluyhteistyöstä on lisää luvussa 4.

Tilojen tarjoaminen maahanmuuttajataustaisille taiteilijoille näyttelyä varten

Ne yhdistykset, jotka ylläpitävät omia toimintatiloja ja jotka pohtivat tilojen hyödyntämistä tai vuokraamista myös monikulttuuriseen toimintaan, voivat etsiä toimivia malleja esimerkiksi Kielikahvila-toiminnasta, Luetaan yhdessä-toiminnasta jne, mutta lisäksi kannattaa pohtia sopisiko oma tila myös vaikkapa maahanmuuttajataustaisille taiteilijoille väliaikaiseksi näyttelytilaksi. Maahanmuuttajille taide on yksi tapa käsitellä juuri kotoutumisprosessia uuteen kotimaahan (Al-Nawas 2015). Taidelähtöisiä menetelmiä kotouttamiseen on toteutettu muun muassa museoprojekteissa (mt.). Kotiseutuyhdistyksille uuden kotiseudun perusteella syntyneet taideteokset voisivat olla linkki myös omaan toimintaan, ehkäpä jäsenistöä löytyisi kansasuomalaisia taiteilijoita jopa yhteisnäyttelyyn. Teema voisi olla esimerkiksi: Millaisena vuoden 2015 kaupunginosaksi valitussa Hakunilassa kadut ja maisemat ja tunnelman kokee vuosikymmenet Hakunilassa asunut suomalainen taiteilija, entäpä kaksi vuotta maassa asunut uus-hakunilainen muualta Suomeen muuttanut taiteilija?

Läksyhelppi

SPR:n konseptilla toimivia Läksyhelppi-tuokioita toteutetaan jo pääkaupunkiseudunkin kaupunginosayhdistysten kanssa yhteistyössä (Tulikukka 2016). Lisää tietoa toiminnasta löytyy SPR:n verkkosivuilta.

Maahanmuuttajan kutsuminen blogia kirjoittamaan yhdistyksen kotisivuille

Leppävaara-seurasta vinkataan, että kaupunginosayhdistysten verkkosivuille voisi pyytää esimerkiksi blogitekstien tai muiden julkaistavien tekstien joukkoon kirjoituksia myös omassa kaupunginosassa asuvilta maahanmuuttajilta (Salmi 2015). Myös heidän ajatuksensa kaupunginosasta voivat tuoda uusia näkökulmia vaikkapa siihen miten aluetta saataisiin tehtyä viihtyisämmäksi.

Muut maahanmuuttajanuorten toiminnan muodot

Plan Suomi hallinnoi kaksivuotista Muuttajat!-hanketta. Hanke toteutetaan Raha-automaattiyhdistyksen tuella yhteistyössä muun muassa Espoon iltalukion, Helsingin aikuisopiston, Monihelin ja Vantaan kaupungin nuorisotoimen kanssa.

Nuoret harjoittelevat vertaisryhmissä muun muassa elämänhallintataitoja ja opiskelutekniikoita. He saavat tietoa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta, koulutusmahdollisuuksista ja työelämästä. Nuoret tutustuvat myös vapaa-aikatoimintaan ja erilaisiin harrastuksiin, mikä auttaa yhteiskuntaan kiinnittymistä.

Benchmarkkauskohteet

Kun suunnitellaan toimintaa maahanmuuttajille, kannattaa esimerkkejä ja vertailukohtia hakea maahanmuuttajille jo järjestettävästä toiminnasta seuraavilta tahoilta:

- 1) Kirjastot (Fitness in Library, Kielikahvila-toiminta)
- 2) Maahanmuuttajajärjestöjen tai kansainvälisten yhdistysten, kulttuurikeskusten toiminta (ks. verkosta esim. Kulttuurikeskus Caisan linkkilista, Vantaan Järjestöringin yhdistykset)
- 3) Seurakuntien maahanmuuttajia auttava työ
- 4) SPR, Suomen pakolaisapu

Esim. SPR:n toiminnalliset kielikerhot, joissa maahanmuuttajat voivat samalla oppia suomea. Kielikerhossa tehdään yhdessä ruokaa, käydään luistelemassa tai pelaamassa jalkapalloa, lauletaan, neulotaan ja tehdään paljon muuta osallistujienkin toiveiden mukaa

Viljelypalstat ja muut ruoka-aiheiset harrastukset

Maahanmuuttajille toimintaa järjestävien toimijoiden verkkosivuilta on havaittavissa ruoan olevan yksi suosituimmista tavoista koota maahanmuuttajia jonkin harrastuksen ääreen. Myös monikulttuurisuusasiantuntija Al-Nawas (2015) pitää universaaleja tapahtumia, kuten ruokaa yhteisenä toimintana, sillä se ei sisällä hänen mukaansa kulttuurisia kasautumia.

Espoossa Soukka-Seura on saanut mukaan yhdistystoimintaan maahanmuuttajia suosittujen palstaviljelmien kautta. Myös rakenteilla oleva Suomen Kotiseutuliiton, EKYL:n ja Espoon kaupungin yhteisesti järjestämällä Valtakunnallisten Kotiseutupäivien Kotiseutumarkkinoilla kesällä 2015 yleisö sai tutustua Trapesan arabiankielisten naistenryhmän valmistamiin herkkuihin, mikä loi luonnollisen tekemisen kautta linkin kantaväestön ja maahanmuuttajien välille. Vantaalla Haku-nilan ja Länsimäen kansojen kirjjon toimesta on syntynyt jopa kansainvälinen 25

kansa resepteistä koostuva Kulttuurikattila-kirja, jossa näkyy reseptejä aina ruotsinkielisen Sottungsbyn kehityksestä kymmenine kulttuurien asuinalueeksi (Hakunilan kansainvälinen yhdistys ry 2016).

Jalkapallo

Madventures- seikkailuohjelmasta tunnettu tietokirjailija Riku Rantala (2014) kirjoitti vuoden 2014 jalkapallon MM-kisojen alkaessa Helsingin sanomiin artikkelin, jossa hän kuvaili jalkapallon olevan maailmalla tulkki, voiteluaine ja rukouskirja, joka voi yhdistää ihmisiä kansallisuuteen, kulttuuriin, kieleen tai yhteiskuntaluokkaan katsomatta. Jalkapallon voimaan uskotaan myös yhdistyskentällä. Tällä hetkellä kansalaisjärjestöjä kannustetaan pohtimaan nimenomaan enemmän maahanmuuttajamiehiin päin, erityisesti nuorille miehille suunnattua toimintaa (Laukka 2015). Mikäli esimerkiksi urheilulliset kaupunginosayhdistykset olisivat kiinnostuneet maahanmuuttajien innostamisesta mukaan yhteiseen tekemiseen, olisi jalkapallo yksi erinomainen, matalan kynnyksen aktiviteetti. Voisiko yhdistys toimia vaikkapa yhdessä muiden lähialueiden järjestöjen kanssa jalkapallo-ideassa? Yhteinen ”Kerätään vanhoja nappiksia nuorille miehille”-kampanja tms. tempaus herättäisi kenties mukaan urheiluväkeä ja kampanjan päätteeksi järjestettävä ottelu saattaisi olla mahdollisuus luoda uusia yritysyhteistyö-

Tunnustuksen antaminen maahanmuuttajille ”valopilkkuna” tai ”kulttuuriseppinä”
Leppävaara-Seura on valinnut kaksi kertaa maahanmuuttajan Leppävaaran Valopilkuksi, mikä on paikallinen huomionosoitus ja tunnustuspalkinto henkilöille, yhteisöille tai ilmiöille, joka luo myönteistä kaupunkielämää Leppävaarassa (Salmi 2015). Vantaan kaupunki puolestaan jakaa Kulttuuriseppä-nimistä palkintoa, jonka saajaksi valitaan henkilö tai yhteisö, joka on edistänyt omalla työllään, teoillaan ja asenteellaan kulttuurien välistä ymmärrystä ja vuorovaikutusta kaupungissa. Helsingissäkin vuoden 2015 kaupunkilaiseksi valittiin maahanmuuttajien kotouttamisen eteen aktiivisesti toiminut helsinkiläisrouva Saadia Radouain. Ylläolevien kaltaisten tunnustusten antaminen maahanmuuttajille on eräs tapa, jolla kotiseututyöissäkin voidaan huomioida maahanmuuttajia

3.4 Jalkautuminen maahanmuuttajien pariin: Ilta arabiankielisten naisten harrasteryhmän kanssa ja lomakekysely

Kohderyhmää edustavan pienen joukon tapaaminen oli osa kehittämistehtävääni, jotta saisin kerättyä maahanmuuttajien omia ajatuksia heidän vapaa-ajasta uudessa kotimaassa. Tapaamisessa tavoitteena oli selvittää maahanmuuttajien harrastuksia ja sitä mikä harrastuksissa on heille tärkeää ja mistä tietoa harrastuksista etsitään ja millaista heitä kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa puuttuu asuinympäristöstä. Lisäksi pyrittiin selvittämään onko kotiseututyö kohderyhmälle tuttua. Suoritin tutkimusosion vain pienelle joukolle, sillä laajemman aineiston käsittely ei olisi ollut mahdollista tämän kehittämistehtävän puitteissa. Tutkitavana kohderyhmänä toimi kymmenen arabiankielisen aikuisen naisen joukko. Tapaamispaikaksi sovittiin toimintakeskus Trapesa Espoon keskuksessa, jossa on lauantaisin ryhmätoimintaa arabiankielisille naisille. Tieto koottiin ryhmältä strukturoidulla kyselylomakkeella, jossa oli viisi kysymystä; neljä monivalintakysymystä ja yksi avoin kysymys. Kysymyslomake on liitteenä. Naisten ikähaarukka oli 18 – 67. Apua kyselylomakkeen täyttämiseen ryhmä sai epäviralliselta tulkilta.

Vaikka vastaajajoukko oli pieni, kysely osoitti selkeästi, että vastaajat etsivät tietoa harrastuksista eniten internetistä ja ystäviltä. Yhdeksän kymmenestä vastaajasta oli valinnut jommankumman vaihtoehdon ja kahdeksan kymmenestä ne kummatkin. Kuten Nyberg (2015) ja Sevoni-Male (2015) toivat omissa haastatteluisaan esille, erilaisten asiointipaikkojen ilmoitustauluille jätetyt viestit eivät sen sijaan tavoita myöskään tämän kyselyn perusteella maahanmuuttajia, sillä vain yksi kymmenestä vastaajasta kertoi etsivänsä tietoa aktiviteeteista ilmoitustauluilta. Kolmanneksi eniten tietoa haetaan sanomalehdistä. Avoimen muu-vas-tausvaihtoehdon oli täyttänyt yksi vastaajista. Hän hyödyntää harrastushaussa työpaikalta saatuja ideoita. Lisäksi muutama valmis vaihtoehto osoitti, että tietoa harrastuksista saadaan Trapesan toimintakeskuksesta sekä Espoossa käytössä olevista yhteispalvelupisteistä. Siten on pääteltävissä, että yhteistyö juuri maahanmuuttajien harrastetoimipaikkojen ja julkisten tahojen kautta tavoittaa kohderyhmiä.

Harrastuksista yleisimmiksi kyselyssä osoittautuivat TV:n katselu ja radion kuuntelu (9 vastausta) sekä ystävien tapaaminen (8 vastausta). Viisi vastaajista myös opettaa omaa kieltään tai oman maan kulttuuria Suomessa. Taideharrastuksia (museot, teatterit, konsertit ym.) oli vain yhdellä vastaajista. Muutoin harrastuksiin lukeutui lukemista, ruoanlaittoa, käsitöitä, retkiä ystävien kanssa, kirjastossa käyntiä sekä urheilua, josta mainittiin erikseen kävely. Kotiseututyötä koskevaa vaihtoehtoa, joka kuvailtiin lomakkeessa toiminnaksi, jolla edistetään oman asuinalueen kehittämistä tai viihtyisyyttä, ei kukaan vastaajista ollut valinnut aktiiviteettiensa joukkoon. Samaan vastausvaihtoehtoon oli kytketty jatkokysymys, onko vastaaja jäsenenä taloyhtiön tai asukasyhdistysten tai jonkin muun yhteisön päättävissä elimissä. Kukaan ei ollut valinnut kyseistä kohtaa eikä kukaan tuntenut seuraavassa erillisessä kysymyksessä kysyttyä oman kaupunginosansa alueella toimivaa kotiseutu/kaupunginosayhdistystä.

Jotta maahanmuuttajien tavoittamista voitaisiin kehittää, kyselyssä haluttiin selvittää lisäksi sitä, mikä harrastuksista tekee vastaajille tärkeää. Toisin sanoen haluttiin selvittää harrastuksen valinnan motiiveja. Vastaajia pyydettiin järjestämään annetut vastausvaihtoehdot tärkeysjärjestykseen. Vastausten analysointia vaikeutti se, että tulkin läsnäolosta huolimatta vain kaksi vastaajaa oli täyttänyt lomakkeen ohjeen mukaisesti. Muut vastaajat olivat täyttäneet vain muutaman kohdan ja ne eivät olleet tärkeysjärjestyksessä. Niissä vastauksissa, joissa vaihtoehdot olivat tärkeysjärjestyksessä, toinen vastaajista piti tärkeimpänä tekijänä päivän mukavammin kulumista, kun on tekemistä ja toinen harrastuksen terveyttä edistävää vaikutusta. Kumpikin vastaaja piti kyseisiä vastausvaihtoehtoja kahdena tärkeimmistä kaikista annetuista vaihtoehdoista. Lukumäärällisesti eniten mainintoja sai vaihtoehto ”Päivä kuluu mukavammin kun on tekemistä” (5 vastausta), ”Terveysten edistäminen” (4 vastausta) sekä ”Omien taitojen kehittäminen, esim. kielitaito” (4 vastausta). Työpaikan saantia edistävä vaikutus ja vaikuttaminen oman alueen asioihin nähtiin vähiten motivoiviksi syiksi valita harrastus. Vertailukohtana kyselylomakkeen testaukseen osallistuneet kaksi 35- ja 39-vuotiaasta portugalilaista Suomessa asuvaa miestä pitivät tärkeimpänä motiivina harrastuksessa omien taitojen kehittämistä. Toinen vastaaja piti terveyttä toiseksi tärkeimpänä ja toinen kolmanneksi tärkeimpänä motiivina. Lisäksi heidän vastauksissaan kärkikolmikkoon nousi vaihtoehto harrastuksen tärkeydestä tarjota

mahdollisuuksia viettää aikaa samaan kieltä puhuvien kanssa. Oman asuinalueen kehittäminen oli myös portugalilaisten testivastaajien vastauksissa vähiten tärkeimpien motiivien joukossa. Toinen vastaajista piti asuinalueiden kehittämistä vähiten tärkeimpänä ja toinen testivastaaja järjestyksessään viidenneksi tärkeimpänä seitsemästä eri vaihtoehdosta.

Kulttuurisidonnaisuus nousi vahvimmin esiin kyselylomakkeen vastauksissa, joita varsinaiselta vastaajajoukolta saatiin kysymykseen, jossa selvitettiin mitä sellaisia harrastuksia omalta asuinalueelta puuttuu, joita haluttaisiin harrastaa. Vastaajista kahdeksan kymmenestä kaipaa omaa erillistä naisten uimahallia. Kaksi muuta vastausta liittyi ompeluharrastukseen. Uimahallien päivittäminen vastaamaan paremmin nyky-yhteiskunnan moninaisuutta on herättänyt keskustelua myös mediassa, kun tarve huomioida erilaiset uimahallien käyttäjät muun muassa uimahallien pukeutumissääntöjä tai tiloja muuttamalla on kasvanut (Yle Uutiset 2016). Tilanne heijastui kohderyhmän vastauksissakin.

Kokonaisuudessaan kohderyhmälle ja testivastaajille tehty kysely osoitti sen, että kotiseututyön tunnettuus ja vetovoima on vielä heikkoa vastaajien keskuudessa. Sanana kaupunginosayhdistys ja seuratoiminta eivät avaudu maahanmuuttajille vaan tarvitaan käytännönläheisyyttä, kun heille esitellään toimintaa. Mikä vahvistaa faktaa edelleen on se, että kysely tehtiin joukolle arabiankielisten naisten ryhmää, josta osa oli ollut jo mukana Espoossa elokuussa pidetyillä Kotiseutupäivien kotiseutumarkkinoilla ja aiemmin kesällä Kulturen vid Ån-kulttuuritapahtumassa Trapesan ja Filoksenian toiminnan edustajina. Kummassakin tapahtumassa he olivat saaneet olla tutustuttamassa tapahtumakävijöitä etnisiin makuihin omalla ruokapisteellään, samalla tehden monikulttuurista toimintaa Espoossa tunnetuksi. Vastaajat eivät silti tiedostaneet tekevänsä jo eräänlaista kotiseututyötä, joka voi olla monikulttuurista lähiympäristössä tapahtuvaa vuoropuhelua kansuomalaisten ja heidän oman taustakulttuurinsa välillä.

Tämän pienen joukon vastauksista voitaneen päätellä, että mahdollisena tavoittamisen kärkeenä tulisi käyttää eritoten mahdollisuuksien tarjoamista osallistumaan johonkin mielekkääseen tekemiseen harrastajana. Tai tiedustellaan kiin-

nostusta osallistumisesta jatkossakin vaikkapa kotiseututapahtumiin ruokanäytteilleasettajana tai oman kulttuurin käsityöperinteitä esitellen. Tapaamisen perusteella kotiseututyön yhteydessä tapahtuvaa toimintaa tulisi tuoda vastaajajoukon kaltaisille kaupunkilaisille esille myös terveyttä edistävänä vapaa-ajanvietteenä, olipa se henkistä (kotoutumisen edistäminen) tai fyysistä terveyden edistämistä. Myös suomenkielen oppimisympäristö-tyyppinen toiminta, johon voisi yhdistyä samanaikaisesti käsitöiden tekoa tai ruoanlaittoa yhdessä suomalaisnaisten kanssa vaikkapa kielikahvila-toimintana tms. saattaisi saatujen vastausten perusteella olla toimintaa, jossa yhdistyisi vastaajien mieluisiksi valitsemiaan aktiviteetteja. Opastuskävelyiden kaltaisella toiminnalla taas pystyttäisiin vastaamaan vastaajajoukon mieltymyksiin tehdä lähiretkiä ja harrastaa kevyttä liikuntaa.

Selvitykseen osallistuneiden vastaajien joukossa oli oman kulttuurin opettamiseen liittyviäkin harrastuksia, mikä osoittaa maahanmuuttajien kiinnostusta vuoropuheluun kantasuomalaisen kulttuurin kanssa. Siten se saattaa luoda ideoita yhdistyksille, jotka ovat kiinnostuneita vaikkapa oman alueensa kielikahvilatoiminnan aloittamisesta yhteistyössä maahanmuuttaja-toimijoiden kanssa.

Teknisen toteutuksen osalta kohtaaminen arabiankielisten naisten kanssa osoitti, että kielimuurilla on vaikutusta kirjallisena toteuttavan kyselyn onnistumiseen, jos suomenkielen taito ei ole sujuvaa. Vaikka tilaisuudessa paikalla ollut epävirallinen tulkki avusti kysymysten käännettämisessä ja lomake oli toimitettu arvioitavaksi etukäteen Filoksenia ry:lle tarpeeksi helppojen kysymysten varmistamiseksi, oli lomakkeiden täytössä hankaluutta. Lomakekyselyn sijaan suositeltavaa jatkossa olisikin tehdä suullisia haastatteluja, joissa apuna on tulkki ja aineistonkerääjä kirjaa itse vastaukset, jotta tuloksista saadaan aukottomat tiedot. Tutkimusaineistossa käytetystä pienestä joukosta johtuen tulokset antoivat vain suuntaviivoja sille miten Espoon keskuksen alueella liikkuvat tietyistä kulttuurireiästä tulevat maahanmuuttajanaiset ajattelevat aktiviteeteista. Siten tutkimusta ei voida pitää yleistettävissä olevana ilman laajempaa tutkimusta.

Tavoite avata kotiseutuyhdistysten toimintaa hieman lisää kohderyhmälle ja tuottaa uutta tietoa mistä maahanmuuttajia voidaan tavoittaa, onnistui. Arabiankielis-

ten naisten harrasteryhmä otti minut opiskelijana lämpimästi vastaan, mikä todistaa samalla Trapesan kaltaisten tapaamispaikkojen tekevän arvokasta työtä kulttuurien välisen sillan rakentamiseksi.

3.5 Maahanmuuttajien tavoittamisen muistilista

Pähkinänkuoressa voidaan kokoavasti todeta, että maahanmuuttajien tavoittamista harkitsevien yhdistysten työtä helpottaa yhteistyö oman alueen toimijoiden kanssa niin parhaan asiantuntijuuden saavuttamiseksi kuin taloudellisten seikkojenkin vuoksi.

Kannattaa käyttää hyväkseen sitä rakennetta mikä on jo alueella ja lyödä hynttyyt yhteen, koska ihmisillä, puhutaan julkisista tahoista tai kolmannesta sektorista, niin kaikilla on kuitenkin käytössä suhteellisen vähän rahaa ja jos sen panoksen laittaa yhteen, niin yhdessä voi tehdä paljon enemmän kuin yksin. (Sevonius-Male 2015.)

Yhteenvedona muiksi 3.luvun ydinkohdiksi voidaan kiteyttää maahanmuuttajien tavoittamista helpottaviksi keinoiksi ja toimenpiteiksi seuraavaa:

1. Suullinen viesti tavoittaa maahanmuuttajat paremmin kuin ilmoitustaulut
2. Luodaan yhteyksiä maahanmuuttajiin ottamalla yhteyttä maahanmuuttajien kotouttamisprosessissa tyypillisiin asiointipaikkoihin ja tiedustellaan oman yhdistyksen esittelymahdollisuuksista esim. suomenkielen ja koto-koulutuksessa oleville ryhmille + esitetään ko. tilanteessa Tervetuloa-kutsuja maahanmuuttajille yhdistyksen tapahtumiin
3. Yhteistapahtumien järjestäminen maahanmuuttajajärjestöjen kanssa
4. Oman alueen maahanmuuttajataustaisten taiteilijoiden kontaktointi tapahtumiin esiintyjiksi, työpajojen vetäjiksi jne. + tarjotaan asukastilaa väliaikaiselle taidenäyttelylle/ muulle taidetoiminnalle
5. Maahanmuuttajien tavoittaminen kärjellä: yleisöksi tapahtumiin ja toiminnallisiin aktiviteetteihin, joissa suomenkieli ei ole keskeistä: esim. työpajat, kirppikset, ruokakulttuuri, liikuntaharrastukset, talviset uudet ”eksoottiset”

harrastukset, luontokävelyt, äiti-lapsitoiminta, perhetapahtumat, opastetut kävelyt jne. + tarjotaan kiinnostuneille mahdollisuutta osallistua yhdistyksen monikulttuurisen toiminnan ja viestinnän suunnitteluun ja palkitaan osallistumisesta

6. Kaupunginosayhdistyksen verkkosivujen saavutettavuuden parantaminen lisäämällä kohta ”Brief in English” sekä parantamalla sivujen visuaalisuutta. Lisätään myös osiot: Kuvia – Pictures. Jos omassa kaupunginosayhdistyksessä sijaitsee esimerkiksi jokin tietyn maahanmuuttajajärjestön toimisto tai kokoontumistilat, voisivat yhdistykset neuvotella kotisivujensa ristiin markkinoinnista esimerkiksi luomalla kohdan muita kulttuuriyhdistyksiä kaupunginosassa ja maininnan toistensa toiminnasta.
7. Tutustuminen Kulttuuria Kaikille-sivuston saavutettavuutta ja moninaisuutta käsitteleviin tapahtumien ja kulttuurikohteiden tarkistuslistoihin. Voisiko seuraavassa yleisötapahtumassa tehdä jotain toisin?
8. Tapahtumissa: esim. opasteet/infotaulun luominen useammalla kielellä + sisääntuloväylille tervetuloa-tekstit useammalla kielellä, mikä kannustaa maahanmuuttajia tulemaan mukaan. Kielikäännösyhteistyö maahanmuuttajajärjestön kanssa- autetaan toisia ristiin.

Maahanmuuttajien innostaminen mukaan kotiseututyöhön jäsenmaksua maksaviksi jäseniksi saattaa olla haasteellista viitaten Trapesan pääsihteeri Miia Sevonius-Malen (2015) havainnointiin siitä, että yhdistystoiminta ei ole välttämättä yhtä tunnettua ja yleistä kuin yhdistyksiltään runsaslukuisessa Suomessa. Tämän kehittämistehtävän havaintojen pohjalta saattaisi olla aiheellista selvittää yhdistysten sisällä esimerkiksi sitä voisiko yhdistyksen jäsenmaksuihin tehdä muutoksia vaikkapa maksutapojen tai koejäsenyyksien kokeiluilla uusien jäsenten hankinnassa.

4 NUORTEN TAVOITTAMINEN

Minkä ikäinen on nuori ja missä menee nuoruuden raja ovat subjektiivisia käsitteitä. Tässä luvussa keskityn pääsääntöisesti pohtimaan kaupunginosatoiminnan kohderyhmänä nuoria teini-ikästä eteenpäin sekä nuoria aikuisia, joilla ei ole lapsia. Vapaa-ajan harrasteiden teoretisoina tarkasteltiin Luvussa 5 käsittelen uusien asukkaiden ryhmänä myös nuoria lapsiperheitä.

Järjestämällä toimintaa nuorille ja/tai heidän kanssaan kotiseutu- ja kaupunginosayhdistykset lukeutuvat niiden toimijoiden joukkoon, jotka tukevat yhdessä paikallismuseoiden, paikallisten kulttuuriperintö- ja kulttuuriympäristökohteiden, paikallisten kulttuurilaitosten, luontokoulujen sekä muut ympäristötoimijoiden kanssa varsinaisen kasvatus- ja opetusalan tekemää kulttuuriperintökasvatustyötä. Kulttuuriperintökasvatus on kaikkea sitä toimintaa, jonka avulla välitetään tietoa kotiseudusta ja sen kulttuuriperinnöstä sekä kotiseudun kulttuuriympäristöistä. (Suomen Kotiseutuliitto 2014).

Pääkaupunkiseudun nuoret ovat etulyöntiasemassa kulttuuritarjonnan määrällä mitattuna muuhun Suomeen. Kulttuuripalvelut eivät kuitenkaan ole jakautuneet tasaisesti eri kaupunginosien välille, mikä luo epätasapainoa kulttuurin saavutettavuuteen. Nuorten Helsinki-raportissa vuodelta 2014 todetaan, että moni nuori viettäisi mieluummin aikaa omalla asuinalueellaan, jos siellä olisi enemmän palveluita ja toimintoja. Myös kehittämistehtävässä nuorilta saadut vastaukset heijastelevat samaa- oma asuinalue nähtiin läpikulkupaikkana, harrastukset, ystävät ja muut toiminnat houkuttavat muualle. Keskusta ja kantakaupunki vetää nuoria. Mennään sinne missä on parempia kaupunkielämän mahdollisuuksia (Keskinen & Nyholm 2012, 12). Tilanne asettaa pohdittavaa kaupunginosayhdistyksillekin. Ne kaipaavat lisää nuoria ja nuoret taas kaipaavat tekijöitä ja oman kaupunginosansa elävöittäjiä. Voisiko toiveet kohdata?

Helsingin esikaupunkeja kehittävät hankkeet, kuten Lähiöprojekti (2016), Helsingin kulttuurikeskuksen (2016) osallistavan alueellisen kulttuurityön Helsinki-malli sekä Helkan pian käynnistyvä kekseliäisiin kaupunginosaan keskittyvä Kevein-

hanke (2016) ovat esimerkkejä, joilla pyritään parhaillaan kohottamaan kaupunginosien mahdollisuuksia tarjota monin tavoin parempia palveluita asukkaille, myös nuorille. Lähiöprojektissa tullaan uudella kaudella keskittymään muun muassa nuorten liikuntaan ja Helsinki-mallissa taas tavoitteena on nimenomaan tasapainottaa ja monipuolistaa kaupunginosien taide- ja kulttuuritarjontaa, pilottivaiheessa ensin Kaarelassa, Maunulassa, Jakomäki-Kivikon alueella ja Vuosaaressa. Etenkin Helsinki-malli saattaa mahdollistaa uusien rahahanojen avausta monille kaupunginosayhdistyksillekin, projektin kartoittaessa parhaillaan uusia yhteistyötahoja. Kun kaupunginosien kulttuuria kehitetään, voinee se vaikuttaa myönteisesti myös siihen, että nuorillekin on jatkossa enemmän vaihtoehtoja lähellä kotia.

4.1 Lähestymistapoja tavoiteltaessa nuoria mukaan toimintaan ja kaupunginosa-toiminnan tunnettuus nuorten keskuudessa

Kotiseututyö saattaa kuulostaa monesta nuoresta vanhanaikaiselta, pelottavalta tai tylsältä (Järnefelt 2015). Kulttuuriperintökasvatusseuran toiminnanjohtaja Hanna Lämsän (2015) mielestä konkreettiset keinot ja parhaat lähestymistavat, joilla yhdistyksissä voitaisiin saada kontakteja nuoriin, kannattaakin siitä syystä miettiä hyvin ja yhteistyössä nuorten kanssa, jos mahdollista. Sen sijaan että edettäisiin käsite edellä, kannattaa siis keskittyä toisenlaiseen toimintatapaan.

Lämsä kannustaa yhdistyksiä aluksi miettimään sitä, mihin ja minkälaiseen tekemiseen nuoria halutaan mukaan.

Mitä tavoitellaan itse asiassa, jos halutaan nuoria? Mihin mukaan, mikä on se konkreettinen, millä tavalla mukaan? Se vaatii myös koko toiminnan ihan omien tavoitteiden ja niiden askelten pohtimista uudestaan: Mikä se on mitä tarjotaan? Se kannattaa ikään kuin miettiä valmiiksi, että jos tuleekin hirveä määrä innokkaita, mitä me tehdään näillä kaikilla. Että tavallaan tiedetään tarkkaan minne olla menossa ja mitä tavoitellaan. (Lämsä 2015.)

Yhtä tärkeää on punnita sitä missä laajuudessa ja missä vaiheessa nuorille tarjotaan osallistumisen mahdollisuuksia. Lämsä pitää varteenotettavana toimintamallina yhteistyötä nuorten kanssa jo suunnitelmien tekovaiheessa (Lämsä

2015). Kulttuuriperintökasvatusseuran hallituksen puheenjohtaja Heljä Järnefelt (2015) tuo esiin lisäksi erittäin tärkeän seikan, joka nuorten kanssa toimiessa on muistettava: aikuisen on annettava arvo nuoren työlle. Käytännön toiminnassa hyvänä tapana on antaa nuorelle tilaa tehdä itse. Aikuinen voi ohjata ja antaa välineet ja tuen sekä yleiset raamit, minkä puitteissa nuori saa toimia. Kun nuori tuntee saavansa arvostusta ja tilaa, nuoren luottamus kasvaa ja luottamus kantaa pitkälle (Lämsä 2015). Yhdistystyössä eräs tällainen vaihtoehto voi olla myös omat nuorten toimikunnat tai jaostot. Uusi nuori voi kokea ne myönteiseksi tavaksi tulla mukana yhdistyksen toimintaan ja sen kehittämiseen. Kaiken kaikkiaan on tärkeä tarjota nuorille mahdollisuutta olla mukana ilman pitkäaikaista sitoutumista, jotta hän voi kokeilla miltä toiminta tuntuu. Tekemisen mahdollisuudet ilman jäsenyyttä saattavat madaltaa nuorten kynnystä tutustua kaupunginosayhdistystenkin toimintaan. (Pulkkanen 2014.)

Nuorten pääkaupunkilaisten ajatuksia kaupunginosatoiminnasta selvitettiin tässä työssä suorittamalla ryhmähaastattelu tammikuussa 2016 aloittaneelle Ruuti-ydinryhmälle, joka on vuosittain valittava kahdenkymmenen 13–17 –vuotiaan nuoren joukko. Joukko huolehtii yhdessä nuorisoasiainkeskuksen kanssa Ruuti –vaikuttamisjärjestelmän toimivuudesta Helsingissä. Ruuti-toiminta tuo nuorten ääntä kuuluviin kunnan päätöksenteossa (Ruuti).

Ryhmähaastatteluun osallistuneista ja paikalla olleista yhdestätoista nuoresta helsinkiläisestä vain kolmelle kaupunginosatoiminta ja kaupunginosien yhteisöllinen toiminta oli tuttua oman tekemisen kautta; yksi nuori tunsu Vuosaari-seuran ja oli mukana Vuosaari-toimikunnassa, yksi Viikki-seuran ja sen tapahtumia kolmas oli tutustunut Kannelmäki-liikkeeseen. Yksi haastatelluista nuorista kertoi lisäksi osallistuneensa Arabian katufestivaaleille, mutta ei ollut osallistuessaan tiennyt, että järjestäjänä oli Artovan kaupunginosayhdistys. Yksikään haastatelluista ei ollut kuullut kotiseututyön suurimmasta vuotuisesta tapahtumasta Valta-kunnallisista Kotiseutupäivistä eikä siitä, että viime kesänä tapahtuma oli pidetty Espoossa.

Kaupunginosatoiminnan vetovoimaa arvioitaessa nuoret nostivat esiin myös sen, että kiinnostus oman kaupunginosan aktiviteetteihin voi olla hyvin kaupunginosa-kohtaista. Aina nuoren oma kaupunginosa ei ole se lähiympäristö missä vietetään vapaa-aikaa ja sen vuoksi oman kaupunginosan toimintaan ei kiinnitetä huomiota. Yksi vastaajista mainitsi, että koulun sijainti vaikuttaa paljon siten, että ”pyöritään” paljon koulun lähellä. Toinen nuori taas kertoi vain lähinnä kulkevansa oman asuinalueensa läpi, koska hänellä on toimintaa enemmän ydinkeskustassa. Myös se missä parhaat kaverit asuvat, vaikuttavat siihen, missä nuori mielellään viettää vapaa-aikaa.

Joukko haastateltavia oli pieni, joten tämän selvitystyön pohjalta ei voida vetää suoria johtopäätöksiä siitä, kuinka tuttuja kaupunginosayhdistykset ja kaupunginosatoiminta pääkaupunkiseudulla on kaikkien nuorten keskuudessa. Tapaaminen Ruuti-ydinryhmään valittujen nuorten kanssa viittaa kuitenkin siihen, että kaupunginosayhdistyksien on tuotava itseään näkyvämmiin esiin.

Kun nuorilta kysyttiin mitä kaupunginosayhdistysten pitäisi tehdä toisin, jotta ne tavoittaisivat enemmän nuoria, eräs haastatelluista totesi, että yhdistyksen on lisättävä mainontaa ja huomioitava siinä paremmin kohderyhmät.

Kohderyhmästä riippuu mainostatko räikeellä bilemainoksella vai virkkukoukulla ja lankakerällä (nuori 15v., Ruuti-ryhmä 2016).

Toinen nuori toivoisi kaupunginosayhdistysten karsivan kerhomaista toimintaa.

Jättää turhaa ”kerhoilua” pois ja tuottaa kunnon tapahtumia (nuori 17v, Ruuti-ryhmä 2016).

Nuorten vastaukset kuvastavat nuorisotutkija Timo Kiilakoskenkin (2014) uumoi-lua siitä, että järjestötoiminta saattaisi innostaa enemmän nuoria, jos toiminta sopisi paremmin nuorten maailmaan, puhuisi heidän kieltään ja kykenisi saamaan aikaan innostusta ja tunteita.

Nuorten mielestä kaiken kaikkiaan sekä some-näkyvyyttä että muuta mainontaa tarvitaan ja sen tulee olla mieleenjäävää, jotta nuoret kiinnostuisivat kaupungin-

osatoiminnasta. Erääksi mahdollisiksi tiedotus/mainontakanavaksi nähtiin esimerkiksi nuorisoasiankeskuksen nuorisotalot ”nutat”. Erityisesti tapahtumatiedosta toivotaan ja sen nimenomaan tulee olla sellaisella tavalla toteutettu, että yleisö innostuu etsimään näkemästään tapahtumasta lisää tietoa. Eräs haastateltava nuori toi esiin, ettei esimerkiksi nuorille jaettavat lappuset toiminnasta kuitenkaan kiinnosta.

5.2 Millainen toiminta vetoaa nuoriin, mistä etsitään tietoa harrastuksista ja mitä haluttaisiin tehdä itse aktiivisena kaupunginosatoimijana?

Nuoruus on aikaa, jolloin halutaan viettää yhä enemmän aikaa ystävien kanssa ja irtaudutaan kodista. Oman kodin lähiympäristöstä ei ehkä löydy tarpeeksi jännää tekemistä, haetaan seikkailuja ja elämyksellisyyttä. Nuori etsii itseään, lähtee ehkä toiselle paikkakunnalle opiskelemaan jne. Kotiseutuyhdistyksille nuoret ovat kaikella tapaa haastava kohderyhmä. Nuorten vapaa-ajan toimintaa järjestävät monet muut tahot, jotka vetoavat nuoriin paremmin ja jotka tuntevat nuoret hyvin kohderyhmänä. Mankkaa- seuran puheenjohtaja Jukka Peltola kommentoi sähköpostikyselyn yhteydessä nuorten toiminnan järjestämisen haasteita kotiseutukentällä seuraavasti:

Tälle toiminnalle on vaikea löytää tilausta urheiluseurojen, musiikkiopistojen partioiden ja harrastuspalvelutarjoajien lisäksi. Kriittinen ongelma on löytää nuorten aktiiviselle toiminnalle hyviä nuoria vetäjiä. (Peltola 2015).

Myös Arja Salmi tuo esiin nuorten tavoittamisessa hankaluutena juuri sukupolvien välistä kuilua suorassa kontaktissa ja on sitä mieltä, että nuoria olisi pystytävä tavoittamaan pikemminkin kiertoteitse.

Me ollaan varmaan tällaisia vanhan näköisiä ja oloisia nuorten mielestä. Jos yritetään olla nuorekkaita ja mennään kyselemään, se on falskia. Sitten jos mennään, mennään omina itsenään, ettei yritetä miellyttää. Kiertoteitä pitkin saa kontakteja. (Salmi 2015.)

Tutkimuksia nuoria kiinnostavista harrastuksista

Selvitystyön edetessä oli aiheellista tutustua eri ikäluokkien vapaa-ajanvietosta tehtyihin aiempiin tutkimuksiin, jotta olisi mahdollisuus muodostaa käsitys siitä mitä iältään nuoret (teini-ikäiset) ja nuoret aikuiset pääkaupunkiseudun asukkaat mieluiten tekevät työn ja opiskelun ulkopuolella ja mahdollisesti löytää sitä kautta kehittämisehdotuksia ja uusia ideoita kaupunginosayhdistyksille nuorten tavoittamista edistämään. Tässä selvityksessä kerätyt ajatukset Ruuti-ydinryhmäläisten ryhmähaastattelusta sekä valikoitujen kaupunginosayhdistysten hyviksi havaituista tavoista houkutella nuoria mukaan, antoivat lisäksi tuoretta lisätietoa nykytilanteesta.

Helsingin kaupungin tietokeskuksen vuonna 2011 tekemässä tutkimuksessa selvitettiin nuorten 11-19-vuotiaitten helsinkiläisten vapaa-ajanviettoa lähettämällä kysely 42 kouluun. Yhteenvedossa todettiin, että nuorten luovista harrasteista eniten suosiotaan olivat kasvattaneet valokuvaus, populaarimusiikin soittaminen ja laulaminen. Liikuntamuodoista pyöräily oli yleisin. Helsinkiläisistä nuorista joka toinen nuori pyöräilee säännöllisesti. Myös talvilajien harrastaminen oli selvästi yleistynyt edellisen kymmenen vuoden aikana. (Keskinen & Nyholm 2012, 156).

Samana tutkimuksen yhteydessä pyydettiin nuoria kuvailemaan myös omaa täydellistä päiväänsä kysymyksellä *”Jos saisit viettää täydellisen päivän, missä paikassa/paikoissa olisit?”* Vastauksina saadut tekemisen muodot luokiteltiin teemojen mukaan kuuteen luokkaan, joita olivat: hemmottelu, liikunta & harrastus, perhe, kaverit, kulttuuri ja yksin. Valmiista vaihtoehtoista suosituimman kymmenen tekemisen joukossa olivat suosituimmuusjärjestyksessä seuraavat vaihtoehdot: rannalla, elokuvateatterissa, ulkomaanmatkalla, shoppailemassa, risteilyllä, kotona kavereitten kanssa, ihan missä vain kavereitten kanssa, ravintolassa syö-mässä, tietyn ystävän kanssa kahdestaan ja kylpylässä. (Keskinen & Nyholm 2012, 78-80). Tuloksista on pääteltävissä, että monien nuorten täydellinen päivä pitää sisällään matkailua, rentoa oloa, ulkona oleskelua, huvitusta, viihteellisiä kulttuuririentoja, yhdessä tekemistä ystävien kanssa sekä tekemistä, johon yhdistyy ostosmahdollisuudet.

Esitetyt tutkimushavainnot avaavat ovia nuorten ja nuorten aikuisten maailmaan, mikä saattaa monissa kaupunginosayhdistyksissä olla kullannarvoista tietoa. On selvää, että esimerkiksi yllä kuvatuista nuorten täydellisen päivän elementeistä matkailua koskevat tekemiset eivät kirjaimellisesti kohtaa sitä mitä kotiseutu-työssä paikallisesti tehdään, mutta laajentamalla katsantokulmaa, saattaisi sekin tuoda uusia ideoita. Myös lähimatkailu on matkailua ja kun siihen lisätään nuoria kiinnostavia ja heidän arvostamiaan muita elementtejä, yhtäkkiä kasassa voikin olla nuorten mielestä jotain ”siistiä” ja ”mageeta”.

~ Nuorten harrastuksissa tärkeää on toiminnallisuus! ~

Nuorille tulisi suunnitella ennen kaikkea toiminnallista tekemistä, jos halutaan toteuttaa jotain paikkaan ja kotiseutuun liittyvää yhdistystoiminnan puitteissa (Järnefelt 2015; Lämsä 2015). Tämä ilmeni myös sekä nuorille että kaupunginosayhdistystoimijoille tehdyissä haastatteluissa.

Lämsä mainitsee erääksi hyväksi tekemisen muodoksi vaikkapa talkoot, jossa vanhaa rakennusta kunnostetaan. Nuori saa tehdä mukana muiden kanssa, hän näkee työnsä jäljen ja saa tarvittaessa apua. (Lämsä 2015) Tekeminen on konkreettinen juttu, jonka saa valmiiksi ja sitä voi esitellä. Järnefelt (2015) jatkaa, että yhteisöllisyys on tärkeää nuorille ja se toteutuu juuri edellisen kaltaisessa toiminnassa- rakennuksen korjaaminen yhteistyössä aikuisten kanssa yhdistää. Joten onko kaupunginosayhdistyksillä jokin projekti, johon voisi kutsua avoimesti nuoria mukaan, esimerkiksi nuorisotalojen kautta välittyvällä tiedotuksella?

Myös sähköiset alustat, videoiden tekeminen ja mobiilisovelluksien käyttäminen muodostavat kentän, jota jo hyödynnetään monin tavoin kouluopetuksessa ja ne ovat nuoria kiinnostavia (Järnefelt & Lämsä 2015; Salmi 2015). Muun teoriaopetuksen lomassa ne tarjoavat aineksia kulttuuriperintökasvatukseen nuoria innostavina tapoina saada tuntumaan omaan lähiympäristöönsä (Järnefelt 2015). Yhdistyksille konkreettinen tapa tehdä yhteistyötä nuorten kanssa on niin ikään nuorten ikäpolvelta helpommin saatava apu sähköisten viestimien käyttöön (Lämsä 2015).

Kohderyhmältä eli nuorilta itseltään kysyttäessä, Ruuti-ryhmän mukaan nuoriin vetoavat kaupunginosatoiminnasta parhaiten tapahtumat, joista mainittiin esi-merkkinä Artovan Katufestivaalin kaltaiset monipuoliset tapahtumat. Siten nuoret toivoisivat eritoten enemmän tapahtumia kaupunginosayhdistyksiltä. Festarit ja kyläjuhlat mainittiin.

Tapahtumat , katufestarit on ollut sellaisia missä viihtyy paljon väkeä Mäkin olen pyörinyt siellä Arabian katufestareilla parina vuonna, mutta mä en vaan tiennyt kuka sen katutapahtuman järjestää, en tiennyt että se on kaupunginosayhdistys, tai ei tullut ajatelleeksi...Katufestarit on just sellainen esimerkki, jossa viihtyy silleen tosi paljon jengii muualtakin kuin pelkästään siitä tietystä kaupunginosasta, että kyllä mä tiedän, että sinne Arabian Katufestareille tulee jengiä vähän muualtakin kuin Kumpula, Toukola, Vallila, Arabia—alueelta. Tulee ympäri Helsinkiä. Jotkut tulee pyöriin sinne kirppisten takia kauempana, tollasilla tapahtumilla saa kyllä näkyvyyttä, varsinkin jos ne on noin isoja, että niistä saa sellaisen varman tapahtuman, että sinne tulee jengii kans paljon.(nuori 17, Ruuti-ryhmä 2016)

Muiksi nuoria kiinnostaviksi toiminnan muodoiksi ja teemoiksi nuoret nostivat esiin musiikin, luonnonsuojelun, leffat, kirjapiirit, erilaiset kurssit sekä työpajatoiminnan, jos aiheen sisällöstä tehdään nuoria kiinnostavaa.

Kehittämistehtävään haastattelun antaneista kaupunginosayhdistyksistä puolestaan kerrottiin nuoria eniten houkuttaneen yksittäisinä aktiviteetteina ja toiminnan muotoina Soukka-Seurassa palstaviljely, tanssitoiminta sekä opastetuista perinteisistä kävelyistä geologinen teemakävely sekä luonnonkukkakävely. Tapahtumista nuorta väkeä on houkuttellut laskiaistapahtuma. Ala-asteikäisiä nuoria ovat kiehtoneet lisäksi muu muassa vierailut Soukan alueella sijaitsevaan Övergårdin kartanoon, jossa lapset ovat saaneet kuulla tarinoita alueen paikallishistoriasta. (Jäppinen, Viikari & Åkerlund 2015). Leppävaara-seura puolestaan kertoi viimekesäisestä Leppävaaran alueella toteutetusta kaupungin järjestämästä leiriviikosta, jonka aikana nuoret olivat tehneet päivittäin eväsretkiä lähialueella. Leiriviikkoa varten seurasta oli pyydetty vinkkejä retkikohteista. Leiri-ohjelman osana paikallishistoriakin oli kiinnostanut nuoria. Myös Leppävaaran koululla on yläasteikäisille toteutettu pilottina Leppävaaran alueella mobiiliversiona lähiympäristöön tutustuttavia kävelyitä, joihin on liittynyt tehtäviä, ja jotka ovat antaneet nuorille erilaista tuntumaa oman kaupunginosansa tuntemukseen kuin tavalliset ”karttakävelyt”. Projektin on saamassa edelleen koululla jatkoa. Lisäksi Leppävaara-

seura on ollut rahoittamassa muun muassa yhteisötaiteellista Lippumeri-projektia, jossa koululaiset ovat saaneet taiteilla lipputankoihin omaa taidettaan. (Salmi 2015.) EKYL:sta saadun tiedon mukaan Nuuksiossa pidettävä rock-tapahtuma on vetänyt nuoria. Nyberg itse on pitänyt ruotsinkielisille koululaisille iltapäivisin roolipelikerhoa, josta lapset olivat innostuneet. (Nyberg 2015).

Leppävaara-seuran Arja Salmi (2015) totesi haastattelussaan kokoavasti, että nuorille sopivassa tekemisessä pitäisi olla ”pöhinää”, sillä Salmen mukaan juuri kotiseutuyhdistysten järjestämä pöhinä ei välttämättä kohtaa nuoria.

Nuorille voisi olla jotain pöhinää! En usko, että kotiseutuyhdistysten järjestämä pöhinä välttämättä kohtaa. (Raitti)karnevaaleilla tietysti aina on esiintyjä kuten Satin Circus, joka kiinnostaa, mutta ne on aina vähän sellaisia riskaabeleja. Joitain kiinnostaa, joitain ei. Ne on osittain niin lokeroituneita ne maut. (Salmi 2015).

Osallistuminen kaupunginosatoimintaan aktiivisena tekijänä

Kansalaisfoorumin pääsihteeri Aaro Harju (2009) tuntee hyvin järjestäköntän ja toteaa, että järjestötoiminta kiinnostaa nuoria. Nuoret osallistuvat eniten nuorisojärjestöjen ja urheiluseurojen vapaaehtoistyöhön (Oikeusministeriö 2004, 112) Nuoret haluavat ottaa osaa toiminnan suunnitteluun, mutta eivät välttämättä halua niinkään sitoutua pitkäaikaisesti, eivätkä osallistua hallitustehtäviin (Harju 2009). Kaupunginosatoiminnan kohdalla ryhmähaastattelu nuorille osoitti, että nuorten joukossa on kiinnostusta osallistua enemmän yleisönä kaupunginosatoiminnan tapahtumiin kuin osallistua sen muuhun toimintaan itse aktiivisena tekijänä. Silti, kun nuorilta kysyttiin mitä he itse haluaisivat tehdä, jos olisivat mukana kaupunginosatoiminnassa, mainittiin tapahtumatuotannon suunnittelu ja mainonta.

Ainakin tapahtumatuottaminen kiinnostaa, että jos tietää, että yhdistyksellä on varaa järjestää tapahtumaa, se olis hirveen siistiä päästä myöskin suunnittelemaan ja toteuttamaan, rakentaa tapahtumia. Että sitä minkä verran on itse nähnyt, ne on toiminut hirveen siististi ja hyvin. Että se on ollu paljon makeeta toimintaa, ett se olis hirveen siistii semmost järjestää, jos halusi lähtee jotain tekeen.(Nuori 17v, Ruuti-ryhmä 2016)

Kiinnostusta osoitettiin kaikille suunnatun toiminnan tekemiseen, ei vain nuorilta nuorille olevien tapahtumien suunnitteluun.

Osa nuorille tarjottavaa kaupunginosatoimintaa on vaikuttaminen siinä missä aikuisillekin. Salmi (2015) näkee kuitenkin, että yhdistysten olisi saatava luotua jollain tavoin keskustelukanavaa nuoriin päin. Sellaisiksi Salmi nostaa kuntien ja kaupunkien nuorisovaltuustot. Pääkaupunkiseudulla Espoossa ja Vantaalla toimii nuorisovaltuustot ja Helsingissä tässä kehittämistehtävässä haastateltu Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä ja nuorten valitsema Ruuti-ydinryhmä.

Tieto uusista harrastuksista kuullaan etenkin kavereilta

Uusia harrastuksia etsittäessä Ruudin nuoret pitivät kavereilta saatua tietoa yleisimpinä tapana saada tietoa heitä kiinnostavista harrastuksista. Kaksi nuorta sanoivat, että eivät etsi harrastuksia. Myös Operaatio Pulssin-esite, koulu ja Nuorisosiankeskuksen harrastehaku.fi sekä yleinen nettiselailu olivat nuorten tapoja etsiä tietoa uusista harrastuksista.

4.3 Kehittämisideoita nuorille järjestettäväksi toiminnaksi

Jotta toiminnasta saadaan nuoria kiinnostavaa, on kaupunginosayhdistysten pystyttävä kaiken kaikkiaan tekemään toiminnastaan näkyvämpää. Sen mitä nuorille tarjotaan, on oltava tässä kehittämistehtävässä tehtyjen havaintojen mukaan elävää. Mikäli omat ideat nuoriin vetoavasta toiminnasta eivät riitä, esimerkkien hakeminen muualta on kannattavaa. Tällaisiksi voidaan mieltää vaikkapa VPK:n kaltaisten toimijoiden toteuttamat suositut tapahtumat (Järnefelt 2015). Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seurasta suositellaan tutustumisen arvoiseksi kokonaisuudeksi myös Kulttuurin vuosikelloa (Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura 2016). Se on ensisijaisesti koulujen, päiväkotien ja lasten ja nuorten kerhotoiminnan opetusta tukevaa oppimateriaalia verkossa, mutta mikään ei estä etsimästä ideoita myös kotiseututoimijoiden yhdistyskäyttöön. Myös nuorisotalojen ja nuorisosiankeskuksen sivuilta sekä verkkopalvelusta Nuorten ideat, joka on valtakunnallinen nuorten vaikuttamispalvelu (Nuorten ideat 2016), löytyy tietoa

mitä kaikkea nuorille järjestetään. Nuorten ideat-sivuilta on nähtävissä millaisia harrastuksia ja vapaa-ajanviettoa koskevia toiveita nuoret eri puolilla Suomea toivoisivat löytävänsä omalta paikkakunnalta. (mt.) Kurkistus nuorisotalojen toimintaan verkossa puolestaan tuo esiin tarjontaa aivan laidasta laitaan: tarjolla on niin toimintatorstaita tortillojen ja suklaa kera kuin Hatturadion lähetyksiä, ilmaisutaitojen kursseja, tietokonepeliohjelmiä ym.

Tässä kehittämistehtävästä tehtyjen haastattelujen inspiroimina sekä aikaisempien edellä esiteltyjen nuorten vapaa-ajanharrastuksia koskevien tutkimusten pohjalta olen koonnut alla olevaan listaan muutamia ehdotuksia yhdistyksissä kehitettäväksi toiminnoiksi resursseista riippuen.

- Sähköiset projektit/ tempaukset
 - Instagram-walk nuorille (vrt. Helsinki Art Walk)
 - Videoprojektit, teema: voi olla mitä vain. Liikunta nuorten suosikki!
- Tapahtumat, joissa nuoria kiinnostavia teemoja: musiikki/ kirpputorit/katutaide/ elokuva + jotain muuta ”siistiä ja mageeta”. Esimerkki: Elokuva-piknik (vrt. Helsingin juhaviikkojen Leffapiknik)
- Pop-up – toteutuksia kauppakeskusten yhteydessä
- Koulujen kanssa toteutettavaa tekemistä:
 - Kotiseutukasvatus on yhdisteltävissä kaikkiin aineisiin, kouluprojektit kytkettynä kotiseutuyhdistykseen-> opintopisteitä oppilaille ja tunnettuutta ja toiminnan laajentamista bonuksena yhdistykselle
 - (Opettajille suunnattuna lisäksi: luentoja pk-seudulle muuttaneille opettajille, jotka kaipaavat vahvistusta uuden paikkakunnan paikallishistoriasta, perinteistä ym. (Lämsä 2015.)
- Työpajatoiminta
 - Esimerkki: Mikäli kaupungin päättäjät sallivat, tehdään lisää penkejä kaupunginosaan ns. käytännöllisiksi yhteisötaiteteoksiksi. Koaminen yhdessä kotiseutuyhdistyksen kanssa. Värikkäitä penkejä, joihin liitetään nuorten aforismi/runopajan tuloksina toteutettavat laatat. Toteutus myös mahdollisesti sponsorointihankkeena.
- Lähialuematkailua pyöräillen

- ”Missä sijaitsee Voinappi ja Voirasia”- tyyppiset teemapyöräilyt teemoja: hauskat paikannimet, lähialueen villiyrtit jne.
- Toimintaa rannoille
 - Hiekkafestivaali-tempaus tai kiertävät ”Biitsipäivät” kaupungin eri rannoilla vetovastuuyhteistyössä naapuri-kaupunginosayhdistysten kanssa
- Toimintaa talviharrastuksina - jäänveistoa, jäätanssit, naamiaishihtokisat
- Nuori kesäsetelillä tutustumaan yhdistystoimintaan (2.kesäkokeilu 2016)
Esimerkki: yhdistyksen auttaminen sähköisessä viestinnässä, tapahtumatuotantotiimin tehtäviä

Alla esittelen tarkemmin muutaman idean ylläolevasta listasta.

Sähköiset tempaukset/tapahtumat/projektit – osana kouluysteistyötä tai itsenäisesti kaupunginosayhdistyksen toteuttamana

2000-luvun nuoret ovat tottuneet käyttämään sosiaalista mediaa ja internetiä osana vapaa-aikaansa. Älypuhelimet mahdollistavat vielä enemmän.

Hyviksi havaittuja, nuoria innostaneeksi toiminnaksi on opetuksessa huomattu muun muassa videoiden tekeminen, joka kohottaa nuorten ryhmätyötaitoja (Järnefelt 2015). Yhteistyössä kotiseutuyhdistysten ja koulujen kanssa voi valita kiivalta kuulostavan teeman, siitä näkökulmasta mikä kiinnostaa nuoria. Kotiseutuyhdistyksille nuorten tuomat ajatukset toisivat ajankuvaa kaupunginosansa nykyhetkestä.

Nuorille merkittävät paikat ovat ihan erilaisia kuin minulle. Ne liittyy heidän omaan historiaan ja he pystyvät liittämään siihen omia tarinoitaan ja tekemään siitä videoita. Usein niihin liittyy jotain liikunnallista ja mikä ettei- se hän tuo hyvällä tavalla sitä- kiinnittää siihen omaan ympäristöön ja luo niitä omia merkittäviä paikkoja. (Järnefelt 2015.)

Älypuhelimilla helposti toteutettavia ideoita puolestaan voidaan rakentaa vaikkapa valokuvauksen ympärille. Yhdistyksiltä valokuvaukseen liittyvät älypuheli-

milla toteutettavat tempaukset eivät vaadi rahallisia panostuksia, jos nuorilla itsellään on älypuhelimia käytössä. Syksyllä 2015 valmistuneessa Noora Pyyryn (2015) väitöskirjassa, joka käsitteli nuorten hengailua Helsingissä sekä San Franciscossa, oli yhtenä tutkimusmenetelmänä käytetty valokuvaukseen pohjautuvaa yhteistyötä nuorten kanssa. Kyseessä oli nuoria osallistava menetelmä. Nuoria oli pyydetty toimimaan tutkimuksessa ikään kuin kanssatutkijoina kuvaamalla omaa arkeaan heille merkityksellisissä hengailupaikoissa älypuhelimillaan. Tutkimukseen oli osallistunut joukko 9. luokan oppilaita, jotka olivat saaneet suorittaa valokuva-kävelyjä (photo-walk) osana maantiedon tuntia. Väitöskirjaa varten tehty tutkimus on tämän selvitystyön kannalta samalla paitsi esimerkki nuoria motivoivasta toiminnasta, myös eräästä tavasta, millä tavoin lähiympäristön voi linkittää opetustyöhön. Minkä tahansa aineen voi liittää kulttuuriperintökasvatuksen teemoihin, mutta se vaatii aineen opettajilta enemmän vaivannäköä (Järnefelt 2015).

Valokuvakävelyjen idealla toteutetaan myös muun muassa Instagram-sovelluksen mukaan nimettyjä Instagram-kävelyjä. Instagram-kävelyjä toteuttaa Helsingissä mm. Valokuvataiteen museo Helsinki Art Walk-nimellä. Kävelylle osallistujalla tulee älypuhelin ja siihen ladattu ilmainen Instagram-tili. Kävelyn idea perustuu valokuvien ottamiseen tarinoiden kuulemisen ohella.

Esimerkki: Instagram-kävely kaupunginosassa

Kaupunginosayhdistys kutsuu oman lähialueensa nuoria Instagram-kävelylle oman kaupunginosansa kaduille. Pohjana voi toimia esimerkiksi valmis Kotikaupunkipolku-reitti tai jokin muu vapaasti koottava reitti. Kokoonnutaan ryhmän kanssa esimerkiksi kaupunginosan torille, josta lähdetään oppaan kanssa (mahdollisesti yhdistykseen kuuluva nuori aktiivi) vaikkapa noin yhden tunnin kestäväälle kävelyreitille omassa kaupunginosassa. Opas pyytää nuoria kuvaamaan reitin varrella kaikkea häntä kiinnostavaa, mitä hän ympäristössään näkee ja mikä hänestä on kaikkein merkityksellisintä. Idea on että nuori lataa kuvatunnelmia kävelyltä Instagram-tililleen käyttäen tunnustetta, jonka yhdistys on valinnut kävelylle (esim. #InstaWalkGroovy-Haaga). Kävelylle kannattaa valita jokin nuorekkaalta kuulostava nimi, jos se sopii reitin kohteisiin tai teemaan. Kävelyn jälkeen yhdistys voi miettiä

miten parhaiten tiedottaa sähköisestä kuvakokoelmasta, jonka kävijät ovat omille tileilleen koonneet. Kävelylle kannattaa kokeilla kutsua myös paikallismediaa, nuorison omia medialehtiä (esim. Curly) tai yhdistys voi vaikkapa itse pohtia olisiko kävelystä tehtävissä lähetys kaupunginosaradioon. Yleistä ennakkotiedotusta kannattaa tapahtumasta levittää lähimmällä nuorisotalolla, lähikoululla sekä yhdistyksen omalla Facebook –sivulla ja lehtien minne mennä-palstoilla.

Lähimatkailua pyöräillen ”Missä sijaitsee Voinappi ja Voirasia” & Toimintaa rannoilla

Koska nuorten vapaa-aikaa selvittäneissä tutkimuksissa tuodaan esille nuorten harrastusten painottuvan eniten liikuntaan, kannattaa kaupunginosayhdistysten ehdottomasti pohtia, voisiko toiminnan puitteissa luoda jotain liikunnallista ellei sellaista ole.

Nuorten suosituin liikuntamuoto oli helsinkiläisille nuorille tehdyn tutkimuksen mukaan vuonna 2011 pyöräily (Keskinen & Nyholm 2012, 15). Espoon rantareitti voisi kenties mahdollistaa paljon espoolaisille kaupunginosayhdistyksille, Keskuspuiston alue helsinkiläisille ja vantaalaisille. Kotiseutuyhdistyksen omista resursseista riippuen lisää twistiä pyöräilyyn saisi myös, jos reittiin liittyisi liikunnan lisäksi jotain muutakin: välipysähdyksillä vaikkapa villiyrттitietoa alueelta löytyvistä yrteistä tai tietoiskuja paikkojen nimistä ja niiden historiasta. Tapa, jolla tietoa paikan historiasta ja kulttuuriympäristöistä tuodaan nuorille, voi vaikuttaa siihen innostuuko nuori aiheesta. Nuorten Helsinki –tutkimuksessa selvisi, että nuorilla on joka tapauksessa halua tietää ympärillä olevien rakennusten historiasta ja tarinoista ja että erityisen kiinnostuneita nuoret ovat kuulemaan paikkojen nimistä ja paikallishistoriatietoutta (Helsingin kaupungin tietokeskus 2014, 8). Tutkittaessa pääkaupunkiseudun karttaa, löytyy esimerkiksi saarten joukosta monia erikoisia nimiä, mistä mahtavat tulla nimet Voinappi, Voirasia, Prinssi ja Prinsessa? Tee-mapyöräily hauskojen paikan nimien ympärille kytkettynä voisi olla nuorten mielestä hauskaa ajanvietettä.

Nuoret viihtyvät kesäisin rannalla. Se listattiin ykkös-tekemiseksi nuorten vapaa-ajan viettoa koskeneessa tutkimuksessa vuodelta 2011. Mahdollista tekemistä rannalla voisi kehittää hiekkataiteen ympärille keskittyneellä Hiekkafestivaalillatai hiekkataide-työpajalla taiteilijan johdolla. Pelkästään nuorille suunnatut iltatapahtumat rannalla saattavat aiheuttaa järjestyshäiriöitä, mutta koko perheen tapahtumana pienimuotoiset rantatapahtumat saattaisivat olla varteen otettava vaihtoehto. Esimerkkinä Hämeestä Janakkalan Tervakoskella paikallisyhdistys Suruton ry on järjestänyt jo muutamana kesänä Tervassa tapahtuu- päivän yhteydessä kylän uimarannalla elokuisen ”venetsialaisen” iltatapahtuman, jossa on ollut nuoriakin kiinnostavaa ohjelmaa mm. Idols-kisasta tutun Pete Parkkosen esitys.

Kouluyhteistyö- muuta kuin luentoja

Moni kotiseutuyhdistys Suomessa tekee yhteistyötä oman alueensa koulujen kanssa. Kulttuuriperintökasvatusperintöseuran hallituksen puheenjohtaja Heljä Järnefelt tuntee hyvin paikallisyhdistysten koulujen kanssa tehtävän yhteistyön luonteen ja sen haasteet yhdistysnäkökulmasta. Luentojen sijaan on mietittävä jotain muuta tarjottavaa.

Jos ajatellaan paikallisia kotiseutuyhdistyksiä... me ollaan aika iäkästä väkeä, siellä on paljon eläkeläisiä. Jokainen kantaa sitä omaa historiaansa, ja sen eteenpäin vieminen on tärkeä. Mutta se rasite tulee siitä, että meidän käsitys kouluyhteistyöstä tai nuorison kanssa toimimisesta on usein sitä, että menemme pitämään luennon. Ja se ei onnistu. Se ei kerrassaan kohtaa näitä lapsia. Se on semmonen, jos paikallisyhdistysten kanssa tehdään yhteistyötä, tämän korostaminen on tärkeää. (Järnefelt 2015)

Kulttuuriperintökasvatukseen parhaiten sopivia oppiaineita Järnefelt (2015) kuvaa niin sanotuiksi sydänaineiksi. Sellaisia ovat äidinkieli, historia, ympäristöoppi, maantieto ja kulttuurimaantiede. Kotiseutuihin ja lähiympäristöön liittyvät teemat on yhdisteltävissä muihinkin aineisiin, mutta Järnefeltin mukaan silloin opettajalta jo vaaditaan enemmän kotiseudun ymmärtämistä ja soveltamista omaan oppiaineeseensa. (mt.)

Työpajatoiminta

Ruuti-nuoret pitivät työpajoja heitä kiinnostavina tavoittamiskanavana.

Työpajat - tottakai semmoista toimintaa mikä olis kiinnostavaa nuorille. Jos ei tiedetä, kysytään yhteistyökumppaneilta, hankii niiltä neuvoa ä mitä kannattais järjestää, että saatais nuorii nuorten kanssa kontaktiin ja saatais tiedettyä minkälaista tietoa me voitais muuten tuottaa muuta kuin työpajaa. Jos olis vaikka pop-up askartelukerhoa, että keskityttäis siihen tiettyyn juttuun. Mutta siinä samalla tiedotettais jossain määrin siitä mitä muutakin voidaan tehdä teille. Tai että voitais tehdä mitä tahansa muutakin työpajoja, jos te toivotte jotain, että saatais jotain yhteistyötä. (nuori 17, Ruuti-ryhmä 2016)

Pop-up –toteutuksia kauppakeskuksessa

Nuorten teinityttöjen hengailua kaupunkitiloissa tutkinut Noora Pyyry (2015a) osoittaa tuoreessa väitöskirjassaan, että hengailu kauppakeskuksessa on nuorille tärkeää ja merkityksellistä osallistumista kaupunkielämään. Pyyry toteaa myös:

Hengaillessaan kauppakeskuksessa tytöt ottavat tilaa haltuunsa, häiritsevät kaupallisuuden ilmapiiriä ja rytmiä, ja luovat hetkellisiä leikkisyyden tiloja: ”hengailukoteja” (hangout homes). (Pyyry 2015b)

Myös Ruuti-nuorten haastattelussa tuli esiin nuorten viettävät paljon vapaa-aikaa kauppakeskuksissa. Nuoret ideoivat, että kiva tapa tavoittaa heitä voisi olla jonkun pop-up toteutuksen luominen kauppakeskuksiin.

4.4 Uusien yhteistyömuotojen ja hyödynnettävien verkostojen ideointi

Suunniteltaessa nuoria kiinnostavaa toimintaa, Ruudin nuoret pitivät parhaina yhteistyötahoina sellaisia toimijoita, jotka yleisestikin toimivat nuorten parissa. Täl-

laisiksi vaihtoehdoiksi nuoret listasivat urheiluseurat, koulut, nuorisoasiankeskuk-
sen ja sen ylläpitämät nuorisotalot ”nutat”. Myös paikallisissa yrityksissä ja talo-
yhtiöissä nähtiin potentiaalia nuorten tavoittamiseksi.

Urheiluseurojen kanssa tehtävää yhteistyötä puoltanee yleisesti myös se, että
nuorten tekemä vapaaehtoistyö painottuu tutkimusten mukaan juuri urheiluseu-
roihiin. Tästä päätellen urheiluseurojen kautta saattaisi olla mahdollisuus saada
kotiseututyön toimijoidenkin piiriin vaikkapa yhteistapahtumien tai kurssien kautta
nuoria vetäjiä, joita nuorten tavoittamiseksi Peltolan näkemyksen mukaan kovasti
tarvitaan

Nuorisotalot, nuorison tilat ja nuorisoasiankeskus

Nuorisotaloista Ruudin nuoret vinkkasivat Helsingistä erityisesti Arabian nuoriso-
talon ja Nuorten toimintakeskus Hapen olevan toiminnaltaan hyvin aktiivisia paik-
koja. Niissäkin toimintaa toivottaisiin silti lisää, myös viikonlopuiksi, esimerkiksi
lauantai-iltapäiviksi. Nuorisotalojen rajallinen viikonloppujen toiminta saattaisi
avata mahdollisuuksia kaupunginosatoimijoille. Voisiko kaupunginosayhdistys-
ten ideaporukat kehittää jotain nutaa tukevaa viikonlopuille?

Kehittämistehtävässä esiin tulleista jo hyödynnettävistä tavoista tehdä yhteistyötä
nuorisotilojen kanssa, mainittiin Soukka-seurasta nuorisotilan käyttö seuran tans-
situnteihin (Viikari 2015). Muitakin malleja ja yhteistyömuotoja varmasti löytyy,
mutta niitä ei tässä työssä selvitetty laajemmin. Nuorisotiloja on joka tapauksessa
runsaasti. Helsingin kaupungin (2015) verkkosivujen mukaan yksistään Helsin-
gissä toimii yli 50 nuorisotaloa. Silti kysyntää useammillekin kokoontumistiloille
on nuorten keskuudessa. Nuorten kanssa toimintaa suunnittelevien kaupungin-
osatoimijoita kehoitettiin nuorisoasiankeskuksesta olemaan suoraan yhteydessä
oman alueensa nuorisotaloon mahdollisissa yhteistyötiedusteluissa.

Ruuti-Expo

Eräs luonteva tapa saada kontaktia nuoriin on heille suunnatut asiatapahtumat.
Helsingin nuorisoasiankeskus järjestää vuosittain syksyllä nuorten vaikuttamista-
pahtuman Ruuti Expon Helsingissä. Nuorille tapahtuma tarjoaa työpajoja, semi-

naareja, tekemistä, kokemista ja oppimista. Ruuti Expossa järjestöillä ja yhdistyksillä on mahdollisuus esitellä toimintaansa nuorille toiminnallisella tavalla. Ainoa kriteeri näytteilleasettajille on tarjota tapahtumassa toimintaa nuorille. Vuoden 2015 Expossa esimerkki toiminnasta oli musliminuoren opettamana kokeilla miten sidotaan huivi. Kävijöitä tapahtumassa on vuosittain noin 2000 ja ilmoittautumiset tapahtumaan alkavat yleisesti keväällä. (Lesonen 2015.)

Kesäsetelit ja kesäduunit

Helsingissä kokeillaan kesällä 2016 toisen kerran kokeilua nuorille 9. luokkalaisille jaettavista kesäseteleistä. Kesäsetelien on tarkoitus edistää nuorten kesätöiden saantia ja innostaa yhdistyksiä ja yrityksiä tarjoamaan vähintään 10 päivän pituisia töitä nuorille. Kesäsetelin arvo on 300 euroa ja vähin maksettava palkka nuorelle tulisi olla 335 euroa. (Helsingin kaupunki 2016.) Myös kaupunginosayhdistykset voivat hyödyntää seteliä. Vuonna 2015 kesäseteliä käytti ainoastaan 19% helsinkiläisistä nuorista (Nuorisoasiankeskus 2016). Myös kaupunginosayhdistyksissä on testattu kesäseteliä ja Helka ry on tiedottanut kesäseteleistä jäsenyhdistyksilleen sivuillaan. Esimerkkeinä Laajasalo-Dregerö seura pyöritti viime kesänä kesäsetelillä työllistettyjen nuorten avulla kesäkahvila Britaa ja Roihuvuoressa Roihuvuori-seura tarjosi nuorelle kesäsetelillä töitä vanhusten apu-tehtävissä sekä puutarha- ja kunnostustöissä (Haikala 2015). Ruudin nuorista kesäsetelin käyttänyt nuori puolestaan oli työllistynyt nuorten medialehteen Curlyyn. Myös urheiluseurojen mainittiin olleen tyypillisiä kesäseteliä käyttäneitä tahoja kesällä 2015. Kesäsetelit voisivat olla nuorille kiinnostava tapa tutustua yhdistystoimintaa ja kaupunginosayhdistyksille erinomainen tilaisuus lisätä toimintansa tunnettua nuorten keskuudessa. Nuorilla on hallussaan monia taitoja liittyen edellä esitetysti esimerkiksi somen hallintaan, mistä johtuen yhdistyksen saavutettavuuden ja verkkonäkyvyyden parantaminen voisi onnistua nuorten osaamisen avulla. Kesäseteli-yhteistyöstä kiinnostuneet yhdistykset saavat lisätietoa kesän 2016 kesäseteli-yhteistyöstä Kesäsetelin omalta verkkosivulta <http://kesaseteli2016.munstadi.fi/>.

Nuorten harrastushaku-järjestelmään liittyminen

Helsingin nuorisoasiankeskus on luonut nuorille oman sähköisen Harrastushakupalvelun, joka on ilmainen työkalu uuden harrastuksen etsintään. Harrastushaussa esitellään tällä hetkellä lähes 500 erilaista harrastusryhmää/toimintaa nuorille. (Helsingin kaupunki 2016.) Tavoite on laajentaa palvelua siten, että jatkossa samalta sivulta olisi löydettävissä myös Espoon ja Vantaan harrastuksia. Nuorisoasiankeskuksen Maunulan, Oulunkylän ja Torpparinmäen alueen toiminnasta vastaavan Antti Sarpon (2016) mukaan myös kaupunginosayhdistysten on mahdollista esitellä toimintaansa palvelussa. Palvelun käyttö on maksutonta ilmoittajille ja käytön aloittamiseen vaadittavat tunnukset ovat saatavilla nuorisoasiankeskuksesta. (Sarpola 2016). Vielä toistaiseksi palvelusta ei löydy kaupunginosayhdistysten esittelyjä. Tällä hetkellä sivulla toiminnastaan ilmoittaa esimerkiksi joukko partiolaisia ja VPK. Esimerkiksi VPK tuo harrastehaku-ilmoituksessaan esiin mahdollisuuden osallistua nuorisosaaston toimintaan, joka voisi olla vinkki myös kaupunginosayhdistyksille siitä, millä kärjellä harrastehaussa voi ilmoittaa toiminnastaan. (Helsingin kaupunki 2016.)

Oppilaitosyhteistyö tapahtumatuotannossa

Aloitetaan oppilaitosyhteistyö esimerkiksi kulttuurituotannon koulutusohjelmia tarjoavien ammattikorkeakoulujen kanssa. Opiskelijoille voi tarjota projekti- tai harjoittelu-luonteisesti tapahtumatuotannon suunnittelua tai vaikkapa tässä kehittämistehtävässä esiteltyjen jatkotoimenpiteiden käytäntöön panoa tai jatkokeskustelun toteuttamista.

4.5 Jalkautuminen nuorten pariin: Ilta Ruuti- ydinryhmän kanssa - reflektioita

Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmän Ruudin ydinryhmään kuuluvien nuorten tapaaminen osana kehittämistehtävää toteutui työn loppumetreillä 19.1.2016. Yhdentoista ryhmähaastatteluun osallistuneen nuoren kommentteja on nostettu esiin edellä olevissa teksteissä.

Nuorten ajatusten kuuleminen nimenomaan Ruudin nuorilta oli kehittämistehtävän kannalta oleellista, sillä sen lisäksi, että oletin saavani heiltä tietoa heidän omaan ikäryhmäänsä vetoavasta toiminnasta kaupunkiympäristöissä kehittämiseksi, oli etukäteen tiedossa, että Ruudin nuoria kiinnostaa vaikuttaminen, mikä on myös yksi kotiseututyön ja kaupunginosatoiminnan ulottuvuuksista. Haastattelutilanne loi hyvän havainnoimismahdollisuuden sille millaisia ovat aktiiviset vähän kotiseutukentällä näkyvät alle 20-vuotiaat nuoret, joita saattaisi kenties tulevaisuudessakin kiinnostaa vaikuttaminen oman asuinalueensa asioihin, esimerkiksi kaupunkitoimijoina. Toiminnan ideoinnin ohella kohtaaminen nuorten kanssa mahdollisti kaupunginosatoiminnan ja sen moninaisuuden avaamisen luonnollisella tavalla jo valmiiksi aktiivisille nuorille. Monia kiinnosti myös kesäseteli-toiminta, jonka hyödyntämismahdollisuuksista kaupunginosatoiminnassakin keskusteltiin. Lisäksi ryhmähaastattelu toimi viestikanavana toiseen suuntaan, kun haastattelusta kerätty aineisto välittyy tämän työn myötä viestinä nuorilta kaupunginosatoimijoille.

Kehittäjän ja kaupunkitoimijoiden näkökulmasta koin keskustelun Ruudin nuorten kanssa myönteiseksi siitä syystä, että haastattelu osoitti nuorisoihmissä olevan ohjaaman Ruuti-järjestelmän olevan hyvä kanava tavoittaa ja kuulla sellaisia nuoria, joille kotikaupungin kehittäminen nuoret huomioiden on merkityksellistä. Ruudin ydinryhmän esiin nostamat kommentit, mielikuvat ja toiveet erilaisista nuoria houkuttelevista yhdistystoiminnan muodoista olivat kaikki asiallisia ja osoittivat, että nuorilla on aitoa kiinnostusta osallistua kaupunginosatoimintaan, erityisesti tapahtumiin osallistujina ja jopa aktiivisena, jos tietoa olisi paremmin saatavilla ja jos toiminnassa annetaan tilaa heidän ideoilleen.

Vuoropuhelua ja päivitettyjä käsityksiä kotiseutu- ja kaupunginosatoiminnasta pääkaupunkiseudun vaikuttamiskanavien kautta nuorten suuntaan on saatu luotua vuoden aikana Helsingissä Ruuti-ryhmään tässä työssä ja kesällä 2015 Espoon valtakunnallisilla kotiseutupäivilläkin, jossa seminaarin kotiseutukeskusteluun osallistui Espoon nuorisovaltuuston edustajia. Nuorten tapaamisen jälkeen heräsi itselleni kehittämistehtävän kokoajana ajatus siitä voisiko kommunikaatio jatkaa vaikuttamisesta kiinnostuneiden nuorten ryhmien kanssa vaikkapa pyytä-

mällä Ruudin nuoria tai Espoon nuorisovaltuuston jäseniä testaamaan yhdistysten uusia toimintoja nuorille, jos kehittämistehtävän tuotoksena syntyneitä ideoita ryhdytään jossain yhdistyksessä pilotoimaan? Vuoropuhelu vaikuttamisesta kiinnostuneiden nuorten kanssa voisi parhaimmillaan lisätä juuri sitä toiminnan veto-voimaa, joita yhdistykset kaipaavat. Lisätuki kaikelle muullekin nuorten kanssa tehtävälle toiminnalle, joita esimerkiksi kouluprojekteissa syntyy, on tarpeen kotiseututyön tunnettuuden lisäämiseksi nuorten keskuudessa.

5 UUSIEN ASUKKAIDEN TAVOITTAMINEN

Kehittämistehtävässä kolmannen tavoiteltavan kohderyhmän eli uusien asukkaiden tavoittaminen mukaan kaupunginosatoimintaan pääkaupunkiseudulla voitaneen rinnastaa yleiseen pohdintaan siitä miten yhdistykset saisivat innostettua uusia aktiiveja ja uusia yleisöjä mukaan toimintaan. Pääkaupunkiseudulla asuvista yli 18-vuotiaista vain alle puolet ovat syntyperäisiä helsinkiläisiä, espoolaisia tai vantaalaisia. Espoossa ja Vantaalla, kummassakin kaupungissa syntyperäisiä asukkaita on vain noin 16% (Hänninen 2015). Metropolialue on alueittain siten vahvasti muualta muuttaneiden asuinseutua.

Eräs tapa lähestyä uusien asukkaiden tavoittamista ja kysymystä miten saada heitä mukaan kaupunginosatoimintaan, voi olla vastauksien etsiminen siihen miten ja missä yhdistykset voisivat tuoda toimintaansa vielä näkyvämmäksi ihmisten arjessa ja ehkä jopa vetovoimaisemmalla tavalla. Myös peruskysymys mikä motivoi uutta asukasta tutustumaan kaupunginosayhdistyksen toimintaan, saattaa tuoda yksinkertaisiakin ratkaisuja yksittäisille kaupunginosayhdistyksille pohdittaessa oman yhdistyksen kehittämiskohteita.

5.1 Osallistumisen helppous on tärkeää

Kilpailu ihmisten vapaa-ajasta on kovaa. Kun tavoitellaan uusia yleisöjä nykyajassa, ihmisten osallistumisesta on hyvä tehdä mahdollisimman helppoa (Blomberg 2014). Sosiaalinen media tiedotuskanavana mahdollistaa myös paljon. Se

tavoittaa nopeasti ja sanomaa on helppo levittää ajassa. (Onnela 2013, 13.) Tuoreena esimerkkinä helposti ja kevyesti toteutettavasta yhteisöllisestä tempauksesta, johon osallistuminen on tehty helpoksi, on tänä talvena suosiota eri puolilla pääkaupunkiseutua saavuttaneiden jäälintojen rakentaminen. Linnan rakennuksesta kiinnostuneiden etukäteisvalmisteluiksi on riittänyt veden jäädyttäminen maitopurkeissa linnan ”tiiliharkoiksi” ja saapuminen sovittuun paikalle kuten vaikkapa oman kaupunginosan leikkipuistoon (Malmberg 2016). Jäälinnat ovat koonneet yhteen niin lapsiperheitä kuin alueen muitakin asukkaita viettämään yhteistä talvipäivää. Jäälinnaidean saaneen vantaalaisen Heli Räikkösen mukaan jäälintojen rakentaminen on kansalaisaktivismia parhaimmillaan (mt. 2016). Mikäli kaupunginosayhdistys haluaisi toimia tempauksen koollekutsujana, kyseisen kaltaisiin helposti toteutettaviin ideoihin pohjautuvat tapahtumat ovat erittäin helppo tapa tavoittaa uusia asukkaita ja erityisesti heitä, jotka ovat tottuneet etsimään tietoa oman alueensa toiminnasta verkosta. Yleisesti erilaiset talviriehat lapsiperheitä kiinnostavine ohjelmineen ovat suosittuja muuallakin, kuten Soukka-Seurassa, josta yhdeksi lasten vetonaulaksi mainitaan laskiaistapahtuma (Jäppinen 2015; Viikari 2015).

Lapsiperheiden tapahtumien suosio todentaa omalta osaltaan Urbaani elämäntapa-hankkeenkin tuloksia perhe-elämän kasvaneesta merkityksestä nuorten helsinkiläisten keskuudessa. Tutkimuksen mukaan elämän pehmeämmät arvot, ”downshiftaaminen” ja familismi ovat tulleet selkeästi yhä suosittumiksi 25-44-vuotiaiden joukossa. (Mustonen & Lindblom 2013). Koko perheille järjestettävälle toiminnalle voidaan olettaa olevan kasvavaa kysyntää lähivuosina uudelleen myös aivan Helsingin kantakaupungissa lapsiperheiden kasvaneen kiinnostuksen johdosta asua lähellä palveluita (Savolainen 2016).

Toisaalta, lapsiperheen arki voidaan kokea perheissä vanhempien osallisuutta vapaa-ajan viettoon rajoittavanakin tekijänä. Vanhemmilla olisi kenties halukkuutta osallistua johonkin omalla asuinalueellaan tarjolla olevaan kotiseututilaisuuteen, paikalliselokuvien näytäntöiltaan, alueen asukastalon tiedotusiltaan tms. mutta lapsenhoitomahdollisuudet eivät tue osallistumista. Osallistumisen helpottamiseksi voidaan mallia hakea muiden toimialojen ja palveluntarjoajien ta-

voista toimia. Monilla kuntosaleilla on valvottuja lapsiparkkeja, samoin niitä saat-
taa löytyä ostoskeskuksista ja muista isoissa liikkeistä sekä perinteisesti erilaiset
lastenkerhot ovat tuttu näky matkailubisneksen palvelupaletissa niin risteilylai-
voilla kuin valmislomia tarjoavien matkanjärjestäjien lomakohteissa. Kaupungin-
osatapahtumien yhteydessä lapsiparkki on helppo rakentaa ja sen olemassa olo
on hyvä tuoda näkyvästi esille tapahtumatiedotuksessa. Mikään ei estä rakenta-
masta kokeilunkaltaisesti lapsiparkkia myös muiden yhdistyksen tilaisuuksien yh-
teyteen.

5.2 Uudet asukkaat osallistuvana yleisönä: mistä heitä löydetään?

Kun uusi asukas harkitsee muuttoa uudelle paikkakunnalle, hän tyypillisesti ha-
luu tutustua alueen palveluihin jo etukäteen. Hän saattaa pohtia ja ottaa selvää
alueen julkisista kulkuyhteyksistä, lasten päivähoitopaikoista ja kouluista, kult-
tuuri- ja viihdetarjonnasta, alueen ulkoilu- ja urheilumahdollisuuksista jne. sekä
siitä millainen alue ylipäänsä on, millainen ”leima” ja paikallisidentiteetti sillä on.

Kun taas asukas on jo muuttanut uudelle paikkakunnalle saattaa uusi elämänti-
lanne merkitä muutoksia myös ihmisten sosiaalisissa verkostoissa. Ystävät, su-
kulaiset, entiset tuttavat ja työtoverit ovatkin ehkä jääneet edelliselle paikkakun-
nalle ja ihminen saattaa silloin kaivata uusia sosiaalisia kontakteja. Uudessa ar-
jessa ihminen alkaa rakentaa verkostoja kenties uuden harrastuksen avulla, hän
etsiytyy uusille liikuntapaikoille ja tutustuu alueen kulttuuri- ja palvelutarjontaan,
sisustaa uutta kotiaan, suunnittelee pihaa ja tekee uusia hankintoja uuteen ko-
ttiinsa jne. ja tarkkailee uutta asuinympäristöään uteliaana.

Ideoita uusien asukkaiden tavoittamiseksi saattaa isojen hankkeiden ohella syn-
tyä myös pienillä kokeiluilla ja tekemällä havaintoja ihmisten elinpiiristä yllä ole-
vien arjen kiinnekohtien kautta.

Seuraavat yksittäiset ideat vaativat niiden toteuttamiskelpoisuutta koskevaa arvi-
ointia joko yksittäisissä kaupunginosayhdistyksissä tai jäsenyhteisöjä yhdistävien
tahojen toimesta.

1. Asunnonvälitystoimistot, asunnonvälitykset verkkosivustot ja yleiset asuntoesittelyt

Koska pääkaupunkiseutu on muuttovoittoista aluetta, asunnonvälitystoimistot muodostavat toimintakentän, jonka tutkiminen ja yhteistyömahdollisuuksien kehittäminen saattaisi avata uusia yhteistyöväyliä paikallisyhdistyksille nimenomaan uusien asukkaiden tavoittamisessa.

Jo nyt kotiseutukentällä tehdään yhteistyötä asunnonvälitysorganisaatioiden kanssa muun muassa mainosyhteistyönä sekä liikelahjayhteistyönä (Salmi 2015). Leppävaara-seurasta kerrotaan, että seuran julkaisemaa paikallisteosta on jaettu kiinteistönvälittäjän sidosryhmille ja alalta on vuosien varrella osoitettu kiinnostusta myös Leppävaara-seuran sivujen linkittämiseen sähköisille asunnonvälityssivuille. (mt. 2015.) Suurimpien kiinteistöalan yritysten verkkosivuilla paikallistietoa jaetaan tällä hetkellä myytävien asuntokohteiden kohdalla vaihtelevasti. Nopealla kartoituksella on pääteltävissä, että laajimmin aluetietoa on saatavilla tällä hetkellä SKV:n verkkopalvelusta, jossa paikallistiedot myytävän asunnon asuinalueesta on koottu niin sanotuiksi paikallisrikasteiksi. Sellaisiksi lukeutuvat muun muassa aluekuvaukset, Street view-kävelyreitit, alueen asukkaiden haastattelut, valokuvat alueelta, sanomalehtiyhteistyönä linkit paikallislehtiin sekä kohta, jossa on maininta mahdollisesta alueella toimivasta asukasyhdistyksestä ja linkki asukasyhdistyksen verkkosivuille (SKV 2016). Kuten SKV:n sivuilla, myös Oikotielä varsinainen aluetieto on poimittu Wikipediasta.

Yhdistystoiminnan näkyvyyden kannalta herää yhteistyötä koskeva kysymys. Voisiko kaupunginosayhdistykset tarjota palveluita kiinteistöalan organisaatioille laatimalla Wikipedian tietoa tarkemman artikkelin omasta asuinalueestaan aluetietosivulle? Tai keräämällä asukkaiden haastatteluja alueensa asukailta tarjoten niitä valmiina pakettina verkkopalvelulle? Kiinteistöalan kommentteja asiaan ei yhteistyön tiimoilta ole tässä yhteydessä kartoitettu, mutta kiinteistöalan kasvannutta kiinnostusta asukkaiden kanssa tehtävään paikallistiedon jakamiseen osoittaa aivan tuore YIT:n valtakunnallinen Naapurioppaat-konseptia esittelevä tv-kampanja. Konseptin ydinidea on, että uuden asunnon osto suunnittelevat

voivat etsiä verkosta asuntokohteiden alueella asuvia henkilöitä, joille he voivat esittää alueella asumiseen liittyviä kysymyksiä. (YIT 2016.)

Toinen lähestymistapa, jolla yhdistykset saisivat lisättyä näkyvyyttään ja tunnettavuuttaan kiinteistöalan kanssa tehtävästä yhteistyöstä, voisi liittyä suoraan yleisiin asuntonäyttöihin. Seuraavan sivun esimerkki avaa ideaa lisää.

Yhdistys esillä asuntonäyttötilaisuudessa: Kuvitellaan tilanne, jossa yleiselle asuntonäyttölle saapuu monia ihmisiä. Joukossa on asunnosta kiinnostuneita henkilöitä, jotka eivät tunne asuinalueita, sen palveluita tai sitä kuinka kätevästi alueelta pääsee liikkumaan julkisilla, millainen asukaspysäköinti alueella on ja millaista kaupungissa on asua eri vuodenaikoina, löytyykö läheltä hyviä ulkoilu- ja maastoja jne. Asuntoa esittelevän välittäjän luokse jonottaa moni ihminen esittämään lisäkysymyksiä. Asunto on kiinnostava ja päätös asunnon ostotarjouksesta olisi mukava päästä jättämään mahdollisimman pian, mutta tieto asuinalueesta olisi hyvä kuulla joltain, joka paikan hyvin tuntee. Kaupunginosayhdistyksellä on usein syvällistä tietoa alueesta, niin sen lähihistoriasta kuin nykyisyydestä ja palvelut ovat tuttuja. Moni yhdistys toivoisi myös pystyvänsä toivottamaan alueelle muuttavia uusia asukkaita mukaan toimintaansa. Yhteistyö asunnonvälitystoimistojen kanssa uusien asuntojen näyttötilaisuuksissa saattaisi muodostaa win-win-asetelman kaikille. Ajatusmalliin pohjautuen oman kaupunginosansa asiantuntijuutta ja paikallistietoutta omaavana toimijana yhdistys voisi pohtia olisiko oman yhdistyksen tunnettuuden lisääminen mahdollista yleisillä asuntonäyttöillä mukana olevan yhdistysaktiivin avulla.

2. Kirpputorit ja kirpputorien yhteydessä toimivien vuokrattavien tilojen käyttö: Case Viiraamo

Kirpputorit ovat paikkoja, joiden asiakaskunta on laaja ja hyviksi todetuille kirpputoreille saatetaan matkustaa kauempaakin. Kirpputoreilta löytöjä tekevät ekohenkiset kierrätystä arvostavat ihmiset, vintage-aarteita etsivät muotitietoiset kau-

punkilaiset, uudet paikkakunnalle muuttaneet uuden kodin sisustajat, siellä muuten vain mielikseen käyskentelevät, nuoret ja iäkkäät, kantasuomalaiset ja Suomeen muualta muuttaneet jne. Kirpputorit innostavat mitä erilaisimpia joukkoja.

Klaukkalassa toimivan suosittu itsepalvelukirpputori Viirin yläkertaan avattiin keväällä 2015 monipuolinen kierrätysmaailma Viiramo, jossa järjestetään pääosin käsityötaitoihin liittyvää opastusta, kursseja ja tila mahdollistaa myös itsenäisen työskentelyn. Suurimman osan tilasta täyttää myynnissä oleva laaja valikoima erilaisia kädentaitajille suunnattua materiaalia kankaista ja langoista peltipurkkeihin, sekä käytössä on vajaa kymmenkunta ompelukonetta. Viiraamo on mahdollisuus myös vuokrata erilaisiin tarkoituksiin yhdistyksen kokouksista syntymäpäiväjuhliin. Viiraamon toiminnasta ja tilavuokrauksesta vastaava Minna Nurmi (2016) kertoo tilan soveltuvan myös kaupunginosayhdistysten tilaisuuksille. Viiraamon kaltainen konsepti saattaisi siten olla erinomainen hyödyntämismahdollisuus yhdistyksille, joilta puuttuu oma asukastalo tai muu toimitila. Tilavuokraltaan esitelty Viiraamo on lisäksi edullinen tilaveloituksen ollessa vain 10 euroa/ tunti. Yhdistyksille kirpputorien välittömässä yhteydessä sijaitsevan tilan vuokraaminen vaikkapa kiinnostavaa yleisöluentoa varten tai yhdistyksen nimissä pidettävälle työpajakurssille voisi olla ennen kaikkea tehokas keino lisätä oman yhdistyksen näkyvyyttä. Koska kirpputorit houkuttelevat yleisesti runsaasti väkeä ja myös sellaisia asukkaita, joille kaupunginosatoiminta ei ole välttämättä tuttua, kirpputoreilla yhdistyksillä voisi siten olla mahdollisuus löytää uusia aktiiveja mukaan toimintaansa hyvin kevyellä markkinoinnilla.

Tämän kehittämistehtävän jatkotoimenpiteenä voisi olla pääkaupunkiseudun kirpputoreille tehtävä tiedustelukartoitus, toimiiko kirpputorien yhteydessä esimerkiksi kahvilaa tai muuta toimitilaa, joka olisi mahdollisuus saman tavoin vuokrata kotiseutuyhdistystarkoituksiin. Listaa esimerkiksi Helsingin kirpputoreista ylläpitää Stadissa.fi- tapahtumasivusto.

3. Kulttuurikaveri-toiminnalla tapahtumiin

Maahanmuuttajien tavoittamista käsitelleessä luvussa esitelty Kulttuurikaveritoiminta voidaan nähdä myös erinomaisena extra-kanavana tavoittaa kaikenlaisia

uusien yleisöjä kotiseututapahtumiin. Uusien paikkakunnalle muuttaneiden kohdalla sosiaaliset verkostot saattavat olla pienet, jolloin omissa kaupunginosassa järjestettävään tapahtumaan lähteminen voisi tuntua mukavammalta jonkun kanssa. Kulttuurikaveri-toiminnan koordinaattorit ottavat vastaan tietoa ja vinkkejä kaupunginosatapahtumistakin ja he välittävät tietoa puolestaan eteenpäin vapaaehtoisille (Kutilainen 2016; Sarjakoski 2016). Kaupunginosayhdistyksille Kulttuurikaveritoiminnan hyödyntäminen on maksutonta.

4. Kuntoilupaidat: Library Fitness kirjastossa & kuntosalit

Kun pohditaan uusien asukkaiden tavoittamista, eräs arjen paikka, josta melko varmasti löytää uusia oman asuinalueen asukkaita ovat kuntosalit ja muut kuntoilupaidat. Kuntosaliharjoittelu on kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan Suomen kolmanneksi suosituin liikuntalaji kävelyn ja pyöräilyn jälkeen. Kuntosaleilla liikkuu yli 700 000 suomalaista. Kuntoilun maailmaan voi sukeltaa tavanomaisesta poikkeavassa paikassa, Helsingin kaupunginkirjastossa tammi- ja helmikuussa 2016, jolloin Pasilan kirjastossa pidetään kerran viikossa englanninkielistä Library Fitness- terveyslentoa ja kuntoilutuntia (HelMet 2016). Kirjasto on esimerkki moneen taipuvasta organisaatiosta, jonka liikunnallisesta uutuudesta myös etenkin omissa tiloissaan tapahtumia järjestämään kykenevät kaupunginosayhdistykset voisivat ottaa esimerkkiä yllättävien toimitilojen ja toiminnan innovatiivisesta yhdistämisestä. Mitä osaamista yhdistyksen omilla aktiiveilla on tai voisiko liikuntaa ja kulttuuria yhdistelevää toimintaa toteuttaa yhteistyössä jonkin urheilujärjestön kanssa?

Suoraan kuntosalien kanssa tehtävän yhteistyön kartoittamismahdollisuuksia ei tämän kehittämistehtävän tiimoilta tehty, mutta mikään ei estä tiedustelemasta myös kuntosaleilta ottavatko he vastaan esimerkiksi luentoaiheita omissa tiloissaan pidettäväksi. Niillä kaupunginosayhdistyksillä, joilla sattuu olla paikallishistoriastaan jotain urheilullista kerrottavaa, tai jos yhdistys hallinnoi palstaviljelmiä, saattaisi terveystietoiset kuntosaliliikkuajat olla kiinnostuneita kuulemaan kuntoilu-

hetkensä lomassa, ennen tai jälkeen. Kuntosaleilta kannattaa käydä myös tiedustelemassa ovatko ne halukkaita vinkkaamaan oman alueen kaupunginosatahtumista.

5. Esikaupunkimessut, Lähiöfestivaali ym. – kaupunginosan ”oman näköistä toimintaa”

Kulttuuritalo Stoan toiminnanjohtajan kerrotaan todenneen, että parhaiten toimivat sellaiset kaupunginosat, jotka ovat ymmärtäneet paikallisuuden oman alueen asukkaiden kautta. Kaupunginosissa asukkaille tulisi tarjota myös sen asukasprofiiliin soveltuvaa toimintaa (Al Nawas 2015). Espoon yhteisöjen järjestöstä tärkeänä pidetään kaiken kaikkien rohkeita kokeiluja ja testauksia (Kareinen 2015; Väisänen 2015). Myös verkostoituminen toimijoiden välillä on avainasemassa (Kareinen 2015; Onnela 2012). Palvelumuotoilu ja yhteissuunnittelu sanoina ovat keskeisiä tämän päivän kaupunkien kehittämisessä. Niin saadaan luotua asukkaiden näköistä ja mieluista toimintaa. Toimiva kaupunki-projekti nosti toimintansa kärkeen ajatuksen ”Kaupungit ovat olemassa ihmisiä varten ja hyvä kaupunki syntyy yhdessä kaupunkilaisten kanssa”. (Toimiva kaupunki 2015.)

Pääkaupunkiseudulla ja muuallakin Suomea on toteutettu mitä erilaisimpia hankkeita liittyen kaupunkilaisten osallistamiseen yhteissuunnittelulla. Käytössä olleet raikkaat tavat ovat perustuneet erilaiseen yhdessä tekemiseen, mikä saattaa aktivoida uusia ihmisiä, jotka eivät välttämättä muuten lähtisi mukaan yhdistystoimintaan. Suurpellon alue on esimerkki, jossa asukkaat ovat innostuneet rakentamaan muun muassa viljelylaatikoita (Nyberg 2015). Kalasatamassa luodaan uusia toimintamalleja yhdessä eri toimijoista koostuvassa Kehittäjien klubissa, Maunulassa on rakenteilla Maunulan demokratiahankkeen (2016) myötä osallistavan budjetin voimin uudenlainen asukastalo ja Vantaalla puolestaan pidettiin innovatiivinen kaupunkimuotoilijoitakin työllistänyt Lähiöfestivaali (2015) purettavaksi määrättyissä elementtitaloissa, vain muutamia esimerkkejä asukkaita innostaneista tavoista toimia.

Alueitten uusia sekä vanhoja asukkaita on kokeiltu aktivoida ja lisätä eri toimijoiden vuoropuhelua Lähiöprojektin (2014) alla toteutetuilla Esikaupunkimessuilla,

joiden kohtaupaikkana on toiminut helsinkiläisiä kulttuurikeskuksia. Itä-Helsingissä Vuosaari-seuran puheenjohtajan Anja Hinkkasen (2016) mukaan projekti tarjosi yhdistyksille maksuttoman näkyvyyden ja näytteilleasettajapaikan tapahtumassa. Messujen kävijämäärä esimerkiksi syksyn 2014 tapahtumassa ylsi noin 400 kävijään (Lähiöprojekti 2014).

5.3 Uudet aktiivit: mikä vapaaehtoisia motivoi ja mistä heitä löydetään?

Yksi keskeisistä asioista, jolla on todettu olevan vaikutusta uusien aktiivisten ihmisten rekrytoinnin helpottamiseen ja yhdistyksen vetovoiman luomiseen, on muuttuvan vapaaehtoistoiminnan kentän muutoksiin sopeutuminen. Yhä useammat haluavat sitoutua lyhyemmäksi aikaa ja lyhytkestoisiiin projekteihin (Grönlund 2015). Muutos vaatii siten yhdistyksiltä rohkeutta ja halukkuutta ottaa joukkoon myös aktiiveja, jotka ovat valmiita osallistumaan omilla ehdoillaan. Kannustusta löyhemmän sitoutumisen hyväksymiseen osana yhdistystoimintaa antaa monien tunnettujen kaupunkitapahtumien järjestäjänä tunnetuksi tulleen Yhteismaa ry:n Jaakko Blombergin (2014) havainnot ihmisten osallisuudesta yhteiseen tekemiseen:

Yhdistykset valittavat, että ihmiset eivät enää osallistu. Oma kokemukseni on, että ihmiset osallistuvat ja haluavat yhä enemmän osallistua, mutta enemmän omilla ehdoillaan. (Blomberg 2014.)

Blombergin ajatuksia tukee myös vuonna 2013 valmistuneen Helsingin kaupunginosatoimijoiden verkostoitumista selvittäneen Vyyhti-hankkeen tulokset, joissa todettiin, että monella kaupunkilaisella olisi halua vaikuttaa elinympäristöönsä. Raportin mukaan liikkeelle lähteminen vain koetaan hankalaksi. Tarvittaisiin paikallistoimijoiden rohkaisemista ja neuvomista asioissa. (Onnela 2013, 54).

Muuttuneiden toimintatapojen ja sitoutumista koskevien trendien ohella yhdistysten olisi kaiken kaikkiaan hyvä tunnistaa mikä alueen asukkaita motivoi ja miksi he haluaisivat osallistua johonkin yhteiseen tekemiseen. Tämä siitä syystä, jotta yhdistykset pystyisivät paremmin tehostamaan aktiivien etsintää oikeista paikoista ja oikeilla innostavilla argumenteilla.

Keskeisinä motivaattoreita nimenomaan uusille asukkaille kaupunginosatoimintaan mukaan lähtemisessä on Salmen (2015) mukaan mahdollisuus saada tietoa uudesta asuinympäristöstä ja asuinpaikkakunnasta. Lisäksi yhdistystoiminta voi tuoda uusille asukkaille mahdollisuuden sosiaaliseen verkostoitumiseen uudella paikkakunnalla ja opiskelijoille vapaaehtoistoiminta omalla opiskelualalla on kanava kartuttaa omaa työkokemusta jo ennen työelämään siirtymistä (Kareinen 2015; Väisänen). Kareisen (2015) mielestä kolme tärkeintä osallistumisen motiivia vapaaehtoistyöhön on kuitenkin toiminnan tuottamana kokemus hyvän tekemisestä, mahdollisuus tehdä intohimoisia asioita ja se, että saa tuntea itsensä merkitykselliseksi.

Espoon kaupunginosayhdistysten liiton puheenjohtaja Mikko Perkko (2015) tuo kotiseututyön hyviä puolia esiin viimekesäisessä Valomerkki-lehden tekemässä haastattelussa:

Kotiseututyö on siitä mukavaa, että siinä saa tehdä aika pitkälti sitä, mitä haluaa ja pystyy myös halutessaan vaikuttamaan oman kaupunginosansa ja koko kaupunginkin kehitykseen. Tässä voi vaikuttaa olematta poliitikko. (Perkko 2015)

Apua vapaaehtoisten etsintään 1: ToimintaSuomi-viestintäkanava ja Espoon vapaaehtoisverkosto

Tekemieni haastattelujen yhteydessä selvisi, että monikaan kotiseututoimija ei tunne valtakunnallisia vapaaehtoistoiminnan viestintäkanavia, joiden kautta niiden olisi mahdollisuus tehostaa vapaaehtoisten työntekijöiden etsintää ja rekrytointia yhdistyksen tilaisuuksiin ja toimintaan.

Valtakunnallisista sivustoista tässä työssä esiteltäväksi nostan vapaaehtoistoiminnan ilmoitusportaali ToimintaSuomen (toimintasuomi.fi), jossa kaikenlaiset organisaatiot voivat ilmoittaa ilmaiseksi tarjolla olevista vapaaehtoistehtävistään, sekä tapahtumista että toiminnasta. Toimintaa on mahdollisuus esitellä sekä harrastushaun että vapaaehtoistoiminnan haun puolella. Sivustolla itselleen kiinnostavia ilmoituksia on mahdollisuus hakea paikkakunnittain ja eri tavoin ryhmitellen. Pääkaupunkiseudulla erittäin monipuolista tietoa ja tapahtumailmoituksia jakava

kanava on Espoon vapaaehtoisverkoston sivusto (espoonvapaaehtoisverkosto.fi.).

Apua vapaaehtoisten etsintään 2: Talkoopäivä

Kesäkuussa vietetään valtakunnallista talkoopäivää, joka voi olla hauska tapa tuoda talkooperinnettä esiin ja samalla se suo yhdistykselle mahdollisuuden esitellä omaa yhdistystoimintaa kaikille alueen asukkaille. Talkoopäivälle on luotu oma tunniste #Talkoopaiva. Seuraavaa Talkoopäivää vietetään 14.6.2016. Talkoopäivän ohjelmana voi olla mitä tahansa, joka lisää oman naapuruston viihtyisyyttä.

Apua vapaaehtoisten etsintään 3: oppilaitosyhteistyö

Oppilaitosten kanssa tehtävä yhteistyö on myös väylä, joka väliaikaisesti voi tuoda helpotusta yhdistysten henkilöresursseihin ja toimintamallien kehittämiseen. Opiskelijoilla voi olla uusia ideoita siitä miten tehdä tapahtumista vetovoimaisia, kuinka voidaan tehostaa viestintää ja millaisin keinoin lähestyä vaikkapa nuoria. Kotiseututyön kentälle osaajia voi löytyä pääkaupunkiseudulta niin ammattikorkeakouluista, yliopistoista kuin muistakin oppilaitoksista. Humak ja Metropolia kouluttavat kulttuurituottajia ja nuorisotyön yhteisöpedagogeja, Diakista puolestaan valmistuu diakonia-, kasvatus-, ja sosiaalialan tulevia ammattilaisia. Värikkäästä toiminnastaan tunnettu kaupunkiliike Kallio Block Party (Kallio-liike) on tehnyt onnistunutta yhteistyötä Diakin kanssa Korttelikeittiö-tapahtumissa (Kareinen 2015).

6 YHTEENVETO

Kootakseni yhteen kehittämistehtävän tulokset, olen jakanut työn viimeisen luvun kolmeen osaan. Ensimmäisessä alaluvussa esitän kehittämistyön keskeisiä tuloksia ja ideoita kuvitteellisen esimerkkiyhdistys Kotikortteli-seuran toiminnan kautta. Esimerkki selventää sitä miten kehittämisideoita voitaisiin ottaa käyttöön. Toiseen alalukuun olen koontanut tämän kehittämistehtävän pohjalta syntyneitä jatkotoimenpide-ehdotuksia ja työn päättää kolmannen alaluvun tiivistelmä.

6.1 Esimerkkiyhdistys Kotikortteli-seura kehittää toimintaansa

Pääkaupunkiseudulla toimiva kaupunginosayhdistys *Kotikortteli-seura* on todennut, että paras tapa tavoittaa uusia osallistujia ja saada heistä pitkällä aikavälillä myös mahdollisia uusia jäseniä, on järjestää kaikille avoin perhetapahtuma. Lisäksi yhdistys on havainnut, että tunnettuuden lisäämiseksi sen on myös laajennettava yhteistyöverkostojaan. Koska seura haluaa toivottaa tapahtumaan tervetulleeksi erityisesti nuoria, nuoria aikuisia, maahanmuuttajia ja alueen uusia muita asukkaita, tapahtuman sisältöä suunnitellaan osittain yhteistyössä kohderyhmiin kuuluvien kaupunkilaisten ja heidän parissaan jo työskentelevien asiantuntevien toimijoiden kanssa. Tietoa tapahtumasta välitetään paikoissa missä kohdeyleisö liikkuu ja tavoilla, joiden on havaittu kuuluvat kohdeyleisöjen tiedonhakuuttuuksiin.

Tapahtumatiedotusta varten yhdistys on ottanut seuraan kolmeksi kuukaudeksi oppilaitosyhteistyöllä avustamaan Suomessa syntyneen somalitaustaisen kulttuurituotantoa opiskelevan harjoittelijan, koska yhdistyksen omat resurssit ovat vähäisiä. Hänen ideastaan seura on saanut apua tapahtuman kielikäännöksiin ja tiedotukseen pääkaupunkiseudulla toimivalta kansainväliseltä kulttuuriyhdistykseltä, jolle kaupunginosayhdistys korvaa avun toimittamalla oman seuransa vuoden jäsenlehdet ja kutsumalla kääntäjän yhdistyksen paikalliselokuvien iltaan. Vastavuoroisesti opiskelija puolestaan auttaa kansainvälisen kulttuuriyhdistyksen tapahtumakuvauksen kääntämisessä englannista suomeksi. Keväisestä ”Kotikorttelin kaupunkipäivästä” tiedotetaan mm. kouluille, lähialueiden nuorisotaloille, alueen vanhempainyhdistykselle ja kaupunginosassa toimivalle englanninkieliselle päiväkodille. Seura mainostaa tapahtumaa Facebookissa kaupunginosan sähköiselle ilmoitustaululla sekä omassa Facebook-ryhmässään. Lisäksi seuran jäsenet ja tapahtumaa tukevat tuttavat välittävät tietoa henkilökohtaisesti taloyhtiön pihalla tapaamilleen maahanmuuttajaperheille – ja nuorille sekä toimittavat tietoa tulevasta tapahtumasta myös (kuvitteelliseen) Monikulttuurisuuskahvila OpenWorldiin, maahanmuuttajanuorten kohtaamispaikkaan, lähikirjaston englanninkieliselle lukupiirille ja kaupungin työväenopiston suomenkielen kurssin vetäjän kautta opiskeluryhmälle. Uusia vierailijoita tapahtumaan toivotaan saapuvan lisäksi lähistölle avatun suuren kirpputorin yhteydessä olevan monitoimitilan tuoman näkyvyyden siivittämänä. Kotikortteli-seura oli muutamaa viikkoa aiemmin pitänyt kirpputorin monitoimitilassa lapsille ja aikuisille suunnattua tyhjistä maitotölkeistä ja seuran asukastalon kunnostustöistä ylijääneistä laudanpätkeistä linnunpönttöjen tuunaustyöpajaa yhdessä toisen kaupunginosayhdistyksen kanssa. Yhdistykset olivat todenneet kirpputorien olevan hyviä paikkoja tavoittaa laaja joukko erilaisia

yleisöjä ja tuttu Soukka-Seura puolestaan oli vinkannut linnunpönttötyöpajan vetäneen heidän edelliseen tilaisuuteensa yli 70 henkeä. Tilan yhteisvuokrauksella 2 tunnin pituisen tilavuokran hinnaksi tuli ainoastaan 10 euroa/yhdistys.

Kaupunginosan halki kulkevalla raitiovaununlinjalla matkustaa tapahtumapäivän aamuna etukäteen liikennelaitoksen kanssa sovitusti kaksi kyseisessä kaupunginosassa aikoinaan asunutta historianhahmoa näyttelijöiden esittäminä. Tarinallisen esitystavan oltiin kuultu houkuttelevan yleisöjä myös museoissa ja sitä haluttiin nyt yhdistyksessäkkin testata. Näyttelijät lukevat ratikkamatkustajien iloksi runojaan ja ihmettelevät välillä nykypäivän kaupunginmenoa. Näyttelijät jäävät tapahtuman lähimmällä pysäkillä pois kyydistä. Ratikkapysäkillä taiteilijoiden ”seuralaiset”, toiset näyttelijät odottavat ratikalla saapuvia taiteilijoita. Odotellessaan taiteilijoita ”seuralaiset” ovat jakaneet tapahtumaa varten tehtyjä paikallisen leipomon valmistamia ja sponsoroimia pikkukeksejä ohikulkijoille ja kutsuneet heitä samalla tapahtumaan. Hahmoja esittävät ”näyttelijät” ovat nuoria vapaaehtoisia, jotka ovat löytäneet Kotikortteli-seuran laatiman vapaaehtoistoiminnan ilmoituksen maksuttomalta ToimintaSuomi-verkkosivulta.

Tapahtumaviikolla seuran uusi yhteistyökumppani, alueella toimiva kiinteistönvälitystoimisto on järjestänyt lähialueella yleisiä asunonäyttöjä, jossa seuran jäsen on ollut mukana ja antanut tarvittaessa asunnosta kiinnostuneille tietoa kaupunginosassa asumisesta. Samalla seuran jäsen vinkkaa alueella pidettävästä Kotikorttelin kaupunkipäivä- tapahtumasta, jossa alueeseen on mahdollisuus tutustua muun muassa kahdella uudella kaupunkikävelyllä ”Kotikorttelin Kesäkulmat”. Kävelyn aikana kerrotaan kaupunginosasta kesäisellä twistillä. Toista kävelyä vetää seuran pitkäaikainen, alueella varttunut seuran kulttuuriaktiivi Herra Tietäväinen ja toisella, nuoremmalle väelle tuunatulla Instagram Walk-valokuvakävelyllä oppaana toimivat kantasuomalainen Kuopiosta Helsinkiin muuttanut 18-vuotias Ville Virtanen ja nuori 25-vuotias maahanmuuttajataustainen Maria Radouai, jotka kummatkin ovat asuneet muutamia vuosia Kotikorttelin kaupunginosassa ja tuntevat niin cooleimmat nuorten ajanviettopaikat kuin lapsiperheille tärkeimmät palvelutkin. Kierrokseen kuuluu pysähdys mm. kaupunginosassa säilyneellä suojellulla ja kunnostetulla asukastalolla, jonka seinien maalaukseen on Kotikortteli-seuran jäsenten kanssa osallistunut myös joukko seuran ulkopuolisia nuoria nuorisoasiankeskuksen Munstadi.fi sivujen harrastushaulla löytyneen kesätekemisen kautta. Kotikortteli-seura oli kesän alussa lisännyt ilmoituksensa harrastehakuun. Jotta pienten lasten vanhemmilla on mahdollisuus lähteä Kotikorttelin kesäkulmat-kävelyille, on tapahtumaan rakennettu pieni vartioitu lapsiparkki.

Kaupunginosassa toimivan 7B-luokan kanssa on sovittu, että nuoret työstävät tapahtumapäivästä videon kaupunginosayhdistykselle ja he saavat itse luoda videokäsikirjoituksen. Oppilaat saavat videotyöskentelystään opintomerkinnän kuvaamataidon luovien aineiden –opintoihinsa. Lähikoulun oppilaiden videoprojekti mahdollistui koulun sisällytettyä kotiseututyöhön vuosisuunnitelmaansa Kotikortteli-Seuran yhteydenoton jälkeen.

Torilla pidettävään päätapahtumaan on kutsuttu useita erilaisia paikallisjärjestöjä, jotka tarjoavat mm. toiminnallisia työpajoja kaikille kiinnostuneille. Kotikortteli-seuran omalla pisteellä valmistetaan punamultaa, jolla aiemmin keväällä maalattiin kaupungin historiaa huokuvan rakennuksen seinää asukastaloksi kunnostettaessa. Seura halusi tarjota kaupunkilaisille jotain maaseudusta muistuttavaa, joka kaupunkilaisista tuntuukin eksoottiselta! Toritapahtumassa jokaisella halukkaalla on mahdollisuus ottaa mukaan itselleen pieni säilykepurkillinen punamultaa ja heitä kannustetaan julkaisemaan maalauskohteestaan kuva Kotikorttelin Facebook-sivulla. Parhaan maalaustuloksen saanut palkitaan nuorten maahanmuuttajien taidekilpailuun osallistuneella akvarellityöllä. Paikalliset kaupat sponsoroivat tapahtumaa tarjoamalla punamulta-ainekset.

Lisäksi tapahtumassa järjestetään etnisten ruokien tunnustuskilpailu ja lyhyt esitelmä eksoottisista mausteista, jonka järjestää eräs pääkaupunkiseudun monista maahanmuuttajajärjestöistä. Kyseisiin maustekasveihin voi tutustua myös naapurikaupunginosan kaupunkiviljelypalstoilla, jossa toteutetaan pieni palstakierros myöhemmin kesällä. Monikulttuurikahvila OpenWorld puolestaan on pystyttänyt tapahtumaan pienen pop up-kahvilan malliksi sen normaaliin toimintaan kuuluvista viikottaisista tapahtumista, joissa myös Kotikortteli-Seura on mukana. Viikkotoiminnoista esitellään maahanmuuttajanaisten kotoutumista edistävää Luetaan yhdessä- verkoston lukuhetkeä. Luetaan yhdessä toiminta nivoutuu Kotikortteli-Seuraan erään aktiivirouvan lukiessa suomenkielisiä lehtiä yhdessä maahanmuuttajanaisten kanssa joka toinen viikko monikulttuurikahvilassa ja joka toinen viikko Kotikorttelin ylläpitämällä asukastalolla. Tapahtumassa OpenWorldin kahvila-ständillä maahanmuuttajilla on mahdollisuus myös tulla jutustelemaan ja kertomaan kaupunginosayhdistykselle ja monikulttuurikahvilan toimintaa koordinoivalle taholle millainen toiminta heitä kiinnostaisi uudessa asuinympäristössä. Tapahtumaan saapuu muutamia kävijöitä Kulttuurikaverin kanssa. Tieto tapahtumasta oli välitetty sekä Espoon että Helsingin Kulttuurikaveri-toiminnan yleiseen sähköpostiin tiedoksi.

Asukastalolla järjestetään myöhemmin tapahtumailtana kesäillan tanssit, jossa tanssimusiikista vastaa työväenopiston perinteisen orkesterimusiikin ryhmä kevätesitystensä sarjassa sekä Girls Rock Finland-yhdistyksen bändi, jolle Kotikortteli-seura on vuokrannut

bänditiloja kuluneen talven ja kevään aikana. Tyttöjen bändileiritointaan erikoistunut yhdistys sekä työväenopisto ovat välittäneet tietoa Kotikorttelipäivästä myös omien verkostojensa kautta.

Tapahtuma onnistuu hyvin. Tapahtuman jälkeen yhdistys tutustuu tapahtumasta saatuun palautteeseen. Myöhemmin kesällä pistetäänkin pystyyn vanhojen nappisten- keräyskampanja nuoren maahanmuuttajapojan toiveesta, joka kuultiin torin pop-up kahvilassa. Kampanjaan haastetaan myös muita oman kaupunginosan toimijoita. Ensi kesänä elävöitetään taas Kotikorttelin kesäkulmia, mitä kiva silloin keksittäisiin? 😊

6.2. Ehdotuksia jatkotoimenpiteiksi

Tutkin kehittämistehtävässä aihetta kolmen eri kohderyhmän osalta. Selvityksen edetessä aineistosta kumpusi muutamia selkeitä ideoita siitä miten kehittämistehtävää voisi jatkaa tästä eteenpäin, kun oma työni aiheen osalta on päättynyt.

Osa jatkotoimenpiteistä on ehdotuksia, joita kaupunginosayhdistyksissä voitaisiin testata käytännössä jo heti. Osa ehdotuksista taas on aiheita lisäselvityksiksi, joita tämän harjoitteluosuuden ja kehittämistehtävän laajuuden puitteissa ei ollut mahdollista suorittaa. Lisäksi jatkotoimenpiteiden joukossa on muutamia ideoita toiminnan muodoista, joiden toteutuskelpoisuutta kehittämistehtävän tilaajaan on mahdollista arvioida yhdessä esimerkiksi EKYLin ja Helkan kanssa.

- Välitetään EKYLin ja Helkan jäsenyhteisöille tietoa, että yhdistykset voivat tiedottaa maahanmuuttajille sopivista tapahtumista tai toiminnasta suoraan:

Kulttuurikaveritoiminnan- koordinaattoreille (Helsinki ja Espoo)
 Helsinki, Kaisa Kuttilainen kaisa.kutilainen@hel.fi
 Espoo, Helena Sarjakoski kulttuurikaveri@espoo.fi
 Vantaan maahanmuuttajakoordinaattorille:
 Pirkko Matkaselkä pirkko.matkaselka@vantaa.fi

- Vinkataan yhdistyksille sähköisen verkkoviestinnän saavutettavuuden parantamisesta uusien kohderyhmien tavoittamiseksi. Omilla kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa yhdistystoiminnan lyhyt kuvaus selkosuomeksi tai

englanniksi esimerkiksi ”*Briefly in English*”-osiona on eräs keino osoittaa, että myös muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvat Suomessa asuvat henkilöt ovat tervetulleita mukaan toimintaan.

- Tehostetaan uusien aktiivien tavoittamista verkossa lisäämällä oman yhdistyksen ilmoitus valtakunnalliseen ToimintaSuomi-palveluun (vapaaehtoistyön ja harrastusten haku). Viesti voitaisiin välittää yhdistyksille esimerkiksi Suomen Kotiseutuliiton, EKYLin ja Helkan kautta
- Koska aihetta selvitettiin pääosin haastattelujen ja benchmarkkaus-kohteiden avulla, selvitys on tuonut tietoa kohderyhmien tavoittamisesta vain taustatutkimuksen kaltaisesti. Sähköinen kysely kaikille EKYLin, Helkan ja mahdollisesti Vantaan Järjestöringin kautta tavoitettaville vantaalaisille kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksille voisi tuoda luotettavamman ja tarkemman tiedon siitä mitä jo pääkaupunkiseudun alueella toimivissa kaupunginosayhdistyksissä tehdään maahanmuuttajien/ nuorten/ uusien pääkaupunkiseudulle vastamuuttaneiden asukkaiden tavoittamiseksi. Aihe kannattaisi rajata mahdollisesti vain johonkin kohderyhmään kerralla tutkimustulosten käsittelyn helpottamiseksi.

Mahdollisia aiherajauksia:

Best practises, valitusta kohderyhmästä: nuoret, maahanmuuttajat, uudet asukkaat. Mitä jo tehdään heidän tavoittamiseksi +mitä ideoita pystytään helposti poimimaan kaupunkiliikkeiltä?

- Tunnustellaan onko kaupunginosayhdistyksillä kiinnostusta käynnistää yhteisprojektia, jota voisi tarjota kotouttamiskoulutusryhmille. *12 kuukautta – 12 kaupunginosaa*”- tyyppinen projekti voisi perustua eri kaupunginosien esittelyyn maahanmuuttajaryhmille siten, että kotouttamiskoulutusryhmä tekisi kerran kuussa retken jonkun kaupunginosayhdistyksen vieraaksi. Kierroksen tavoite on tukea maahanmuuttajien tutustumista uuteen kulttuuriin ja uuteen lähiympäristöön ja samalla lisätä kaupunginosatoiminnan tunnettuutta maahanmuuttajien keskuudessa.

- Yhteispalaveri EKYL+ Helka: mahdollisen delegaation kokoaminen jäsenyhteisöistä Maailma kylässä-festivaalille vierailemaan ja verkostoitumaan maahanmuuttajajärjestöjen kanssa. Omien kaupunginosien ja toiminnan esittely, joka sopii maahanmuuttajille. Maailma kylässä-festivaali 28. – 29.5.2016, Helsinki.
- Suoritetaan soittokierros/ sähköpostikyselykierros kaikille pääkaupunkiseudun kirpputoreille ja tiedustellaan onko kirpputorin yhteydessä vuokrattavaa toimintatilaa, jota on mahdollisuus käyttää yhdistystoiminnan luentoihin, kokouksiin, työpajoihin jne. (vrt. Viirikirppis ja Viiraamo, Klaukkala)
- Helsinkiläisille kaupunginosayhdistyksille: Näkyvyyden lisäämiseksi liittyminen nuorten sähköiseen harrastehakupalveluun (<http://nk.hel.fi/harrastushaku/>). Palvelun käyttö on maksutonta. Mukana palvelussa kaupungin ulkopuolisina toimijoina esim. VPK- ja partiotoimintaa. Nuorisioasiankeskus toivoo lisää uusia toimijoita sivustolle, jotta nuoret saisivat enemmän tietoa erilaisista harrastusmahdollisuuksista.
- Yhdistyskohtaisesta: 1) Otetaan yhteyttä oman kaupunginosan asunnonvälitystoimistoihin ja tiedustellaan voisiko uudenlainen yhteistyö olla mahdollista organisaation verkkosivuilla ja asuntonäyttötilaisuuksien yhteydessä (vrt. SKV Paikallisrikasteet, Oikotie Aluetieto & YIT Naapurioppaat). 2) Kesätyön tarjoamismahdollisuus helsinkiläisille nuorille Kesäsetelillä, 2. kesäpilotti vuonna 2016 3) Nuorten Instagram- photo walk -kävelyjen kehittäminen kaupunginosassa

Ideoita jatkotoimenpiteiksi on paljon, sillä kehittämistehtävän laajuus avautui vasta kehitystyön edetessä. Arvion kehittämistehtävän onnistumisesta ja sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta - uuden tiedon tuottamisesta kaupunginosatoimintaan - pystyvät parhaiten antamaan aktiiviset kaupunkitoimijat. Mikä tieto on uutta ja kokeiltavan arvoista on toki yhdistyskohtaista. Jokainen yhdistys tuottaa oman näköistään toimintaa ja niillä resursseilla, jotka sille parhaiten sopivat.

Lähdeaineiston osalta on työn päätyttyä aiheellista pohtia, olisiko kehittämisideat olleet merkittävästi toisenlaisia, jos olisin valinnut tutkimusmenetelmiksi kvantitatiivisen lähestymistavan. Olisivatko määrällisesti laajemman joukon vastaukset kotiseutuyhdistyksiltä ja useammilta maahanmuuttajilta ja nuorilta muuttaneet tässä kehittämistehtävässä esitettyjä idealinjoja? Laadullisen tutkimusotteen vuoksi on kohderyhmä-kohtaamisista saadut vastaukset vain suuntaa antavia. Toinen seikka, joka olisi kenties saattanut ohjata kehittämistehtävän kulkua eri tavoin, liittyy aineistoon, jota olisin toivonut voivani hyödyntää kehittämisideoiden taustana. Työn suunnitteluvaiheessa tavoite oli saada tausta-aineiston joukkoon ajankohtaiskatsauksena yhteenveto Espoossa Valtakunnallisten kotiseutupäivien aikana virinneistä keskusteluista, joita käytiin Kaupunkitoimijoiden Keskustelukammarissa *Kop, kop onko ovi auki*. Aineistoa koitettiin saada eri kanavia pitkin kehittämistehtäväni käyttöön siinä lopulta onnistumatta. Keskustelukammarissa syntyneet uudet ajatukset voivat kuitenkin ehkä jatkossa tarjota kiinnostavia vertailukohtia tässä kehittämistehtävässä esitellyille ideoille.

Kehittäjänä koin pystyneeni luomaan eniten hyödyllistä uutta tietoa maahanmuuttajien tavoittamisesta. Kaikkien kolmen kohderyhmän yhtä laaja käsitteleminen olisi edellyttänyt työn jatkamista opinnäytetyönä. Jälkikäteen ajateltuna työn rajaus vain yhteen kohderyhmään olisi kenties saattanut luoda mahdollisuuden jopa pienimuotoiseen pilottikokeiluun syntyneiden ideoiden pohjalta.

Kehittämistyö oli kuitenkin kaikin puolin avartavaa ja laadullisiin tutkimusmenetelmiin painottuneena kehittämistehtävänä haastattelut loivat itselleni opiskelijana erinomaisen oppimisympäristön, jota kulttuurituotannon laajalla kentällä on mahdollisuus hyödyntää uusien syntyneiden kontaktiverkoston ansiosta.

6.3 Loppusanat

Kehittämistehtävä osoitti kaikessa laajuudessaan sen, että yhdistyskentällä on paljon tehtävää ja helppoja vastauksia uusien kohderyhmien tavoittamiseksi on vaikea löytää, mikäli yhdistysten näkyvyys on heikkoa tai jos toimintaa ei koeta

vetovoimaiseksi kohderyhmissä. Kuinka uusien aktiivien ja uusien yleisöjen tavoittaminen onnistuu, riippuu paljon myös yhdistyksen omasta aktiivisuudesta ottaa asioista selvää. Lisäksi on oltava aitoa halua ja toimintakulttuurin joustoa ottaa vastaan uusia tekijöitä ja uusia yleisöjä mukaan.

Kehittämistehtävän edetessä työn aihe tuli entistä ajankohtaisemmaksi maahanmuuton lisääntyttyä voimakkaasti syksyllä 2015. Mediassa tuotiin esiin myös kansalaisjärjestöjen kasvava merkitys maahanmuuttajien kotouttamisen tukena. Vaikka tavoitteena oli selvittää keinoja kaikkien kolmen kohderyhmän innostamisesta kotiseututyöhön, tein päätöksen ottaa muita ryhmiä tarkemmin selvää nimenomaan maahanmuuttajien tavoittamisesta saadakseni kehittämistyössä vaa-dittavaa syvyyttä aiheeseen. Siitä johtuen kehittämistehtävässä korostui maahanmuuttajien tavoittamisen yhteistyö- ja tiedotuskanavien ja toiminnan muotojen ideointi, joita myös testasin ajatustasolla työn edetessä maahanmuuton asiantuntijoilla.

Kokonaisuudessaan kehittämistyön tuloksina voidaan todeta kohderyhmien tavoittamisen lähtevän liikkeelle yhdistystoiminnan oman näkyvyyden ja tunnettuuden lisäämisen tärkeydestä kohderyhmien suuntaan. Lisäksi haastattelut osoittivat hyvin tehtävän etukäteissuunnittelun olevan olennainen osa prosessia ennen kuin rakennetaan siltoja kohderyhmien tavoittamiseksi. Millaisiin tehtäviin uusia kohderyhmiä halutaan mukaan ja halutaanko heitä yleisöiksi vai toimijoiksi? Annettaanko heille mahdollisuus vaikuttaa sisältöjen suunnitteluun, ja jos, niin missä laajuudessa? Myös se miten osallistujien työlle annetaan arvoa ovat ensiarvoisen tärkeitä teemoja pohdittaviksi.

Konkreettisin havainto kaikista kohderyhmistä oli, että matalan kynnyksen tapahtumat nähdään helpoimpana tapana saada luotua ensikontakteja niin maahanmuuttajiin, nuoriin kuin uusiin paikkakunnalle vastamuuttaneisiin. Selvityksessä mukana olleista arabiankielisistä naisista kukaan ei tuntenut oman alueensa kaupunginosatoimijoita. Nuorten ryhmästäkin vain kolme haastatelluista tiesi alueensa kaupunginosatoimijoista. Tietämättä järjestävää tahoja olivat nuoret viihtyneet kaupunginosatapahtumissa. Nuoria tavoiteltaessa olisi mielellään löydet-

tävä nuoria sillanrakentajia yhteyden luomiseksi. Lisäksi olisi järjestettävä toiminnallista ohjelmaa ja jätettävä kotiseutu käsitteenä taka-alalle. Maahanmuuttajien kotouttamiseen kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksien todettiin tarjoavan mitä parhainta tukea, mikäli vain yhdistykset itse ovat halukkaita ja resursseiltaan kykeneviä kohtaamaan heitä. Tehokkaimmin maahanmuuttajia voidaan lähestyä maahanmuuttajajärjestöjen tai heidän kotouttamisprosessiin kuuluvien arjen asiomispaikkojen kautta ja mieluiten suullisesti.

Uusia innovatiivisia areenoja kaivataan kaikenlaisille kohtaamisille jo siitäkin syystä, että toimitilojen puute vaikeuttaa yhdistysten mahdollisuuksia toiminnan järjestämiseen. Voisiko kirpputorit, kuntosalit ja kiinteistöala tarjota jotain uutta ja raikasta kehitettävää tässä työssä tuotuihin ideoihin pohjautuen? Etsimällä esimerkkejä toimivista malleista tavoiteltavien kohderyhmien parissa jo työskentelevien muiden kulttuuriyhdistysten, nuorisotalojen, urheiluseurojen tai muiden yhteisöjen toiminnasta saattaa tarjota lisää ideoita ja rohkaisua pohdittaessa oman yhdistystoiminnan kehittämistä.

Kaiken kaikkiaan uudenlaisten kaupunki-ilmiöiden mukanaan tuomat uudet tuulet, raikas ja erilainen kaupunginosien yhteisöllisyys ja kaupunkilaisten osallistaminen ovat pinnalla olevia ajan käsitteitä. Niitä ei voida tyystin sivuuttaa, jos halutaan vaikuttaa oman yhdistyksen vetovoimaan. Osallistavia hankkeita ja uudenlaista suunnittelukulttuuria löytyy kaikkialta- jopa aivan kaupunkien korkeimmiltakin tasoilta, mikä toivottavasti rohkaisee kaikenlaisia yhdistyksiäkin pohtimaan ruohonjuuritasolla sitä kuinka alueen asukkaiden osallisuutta voitaisiin nostaa paikallisesti. Espoossa mallia antaa käytössä oleva osallistava budjetointi, samoin jossain osissa Helsinkiäkin. Helsingissä ja Vantaalla kaupunkilaiset ovat saaneet olla tekemässä yhdessä kaupungin kanssa kaupunkibrändien uudistamistyötä Brand New Helsinki-hankkeessa (2016) ja Vantaalla kaupungin uutta Läheisyys-brändiä oli luomassa yli 10 000 kaupungin asukasta (Vantaa 2016b). Samaa osallistavaa tapaa tuottaa jotain uutta yhdessä kansalaisten kanssa henkii myös Suomen Kotiseutuliiton (2015) Suomi 100-juhlavuoden ohjelmaan kuuluva kotiseutu-käsitteen päivitys. Onnistutaanko kaikille avoimilla kansalaiskeskusteluilla tavoittamaan myös uusia kohderyhmiä on aihe, jota mielenkiinnolla kotiseututyön kentällä tullaan seuraamaan.

Sukupolvien erilaiset toimintatavat vaalia paikan identiteettiä ja kotiseutuhenkeä voivat olla hyvin erilaisia, vaikka kaupunkityötä saatetaan tehdä yhtä intohimoisesti kummassakin joukossa. Kumpikin työ on yhtä arvokasta. Tehdyt haastattelut osoittivat, että perinteisen organisaatiomallin ja järjestäytymättömien kaupunkiliikkeiden rinnakkaiseloon ollaan vasta totuttelemassa. Eletään murroksen aikaa. Jäsenyyksien hankkimiseen ei tässä työssä pystytty luomaan mitään uusia pikaratkaisuja, vaan pikemminkin voidaan yrittää luoda yhdistykseen uskoa uusien aktiivien hyvänä pitämisestä, jotta he pidemmällä aikavälillä mahdollisesti haluaisivat sitoutua kiinteämmin yhdistykseen myös maksavana jäsenenä. Yhdistystyön lumo ja liima on ennen kaikkea tekemisen mielekkyys.

LÄHTEET

- Al-Nawas, Ahmed 2015. Haastattelu 27.8.2015. Kulttuuria kaikille-palvelu.
- Artova 2015. Arabian katufestivaali 2015. Ohjelma. Viitattu 16.1.2016. <http://artova.fi/ohjelma-akf/tanssi#afrikkalainen%22>
- Artova 2016. Toimintaryhmät. Viitattu 12.1.2016. <http://artova.fi/toimintaryhmat>
- Blomberg, Jaakko 2014. Yhteismaa mahdollistaa luovan yhteisöllisyyden 11.4.2014. YLE. Elämä. YLE. Viitattu 12.1.2016. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/04/11/yhteismaa-mahdollistaa-luovan-yhteisollisyyden>
- Brand New Helsinki 2016. Helsinki on suurempi tarina. Viitattu 3.2.2016. <http://brandnewhelsinki.fi/>
- Espoo 2014. Espoon kaupungin monikulttuurisuusohjelma 2014-2017.
- Familia ry 2016. Duo kahden kulttuurin perheille. Viitattu 18.1.2016. <http://www.duoduo.fi/aumliti-ja-vauva--ryhmaumlt.html>
- Grönlund, Henrietta 2015. Vapaa kansalaistoiminta kukoistaa-mihin enää tarvitaan järjestöjä? 11.11.2015. KansalaisAreena ry. Viitattu 15.1.2016. <http://kansalaisareena.blogspot.fi/>
- Haikala, Topias 2015. Kesäkahvila Brita työllistää Laajasalossa. Viitattu 4.2.2016. <http://www.valomerkki.fi/aiheet/kaupunki/kesakahvila-brita-tyollistaa-nuoria-laajasalossa>
- Hakunilan kansainvälinen yhdistys 2015. Kulttuurikattila Hakunilan ja Länsimäen kansainvälinen keittokirja. Viitattu 18.1.2016. <http://hakunila.org/13-no-category/171-kulttuurikattila-hakunilan-ja-laensimaeen-kansainvaelineen-keittokirja>
- Harju, Aaro 2009. Järjestötoiminta kiinnostaa nuoria. Kansalaisfoorumi.net 4.3.2009. Viitattu 18.1.2016. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/jarjesto-ja_yhdistystoiminta/kansalaisfoorumi.net_jarjesto-ja_yhdistystoiminta/jarjestotoiminta_kiinnostaa_nuoria
- Harju, Aaro 2015. Maahanmuuttajat muuttavat Suomen. Kansalaisyhteiskunta 14.10.2015. Viitattu 18.1.2016. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/verkko-lehti/aiemmat_kirjoitukset/maahanmuuttajat_muuttavat_suomen.1638.blog
- HelMet 2016. Libary Fitness! Viitattu 27.1.2016. http://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ja_palvelut/Pasilan_kirjasto/Tapahtumat/Library_Fitness%2885070%29
- Helsingin kaupunginosat 2015. Etelä Haaga. Vapaaehtoisten koulutustilaisuus 14.12.2015. Viitattu 13.1.2016. <http://kaupunginosat.net/etelahaaga/>
- Helsingin kaupungin tietokeskus 2016. Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2013-2030. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 2016:1.
- Helsingin kaupunki 2014. Nuorten Helsinki. Nuorten kaupunki. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. Viitattu 19.1.2016. http://safarimatka.fi/raportit/Safari_NuortenKaupunki.pdf

- Helsingin kaupunki 2015. Nuorisotalot A:sta Ö:hön. Viitattu 3.2.2016. <http://www.hel.fi/www/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/hallinto/asukasryhmat/nuoret/nuorisotalot/nuorisotalot+asta+ohon>
- Helsingin kaupunki 2016a. Kesäseteli. Viitattu 3.2.2016. <http://kesaseteli2016.munstadi.fi/>
- Helsingin kaupunki 2016b. Harrastushaku. Mun stadi. Viitattu 3.2.2016. <http://nk.hel.fi/harrastushaku/>
- Hänninen, Jyri 2015. Espoossa ja Vantaalla asuu enemmän Helsingissä syntyneitä kuin paljasjalkaisia asukkaita. Helsingin sanomat 3.1.2015. Viitattu 25.1.2016. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1305913821054>
- Infopankki 2016. Suomen kielen kurssit. Viitattu 13.1.2016. <http://www.finnish-courses.fi/fi/koulutuksen-jarjestajat>
- Järnefelt, Heljä 2015. Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry. Haastattelu 22.10.2015
- Kareinen, Janne 2011. Muiden hyvä lisää omaa hyvää. Teoksessa Anna-Maria Viikuna & Pilvi Kallio & Tuire Ranta-Meyer (toim.) Rikas kulttuuri, rakas naapuri – yhteisön luomisvoima Arabianrannassa. Metropolian Ammattikorkeakoulu. Kulttuuri ja luova ala. 78
- Kareinen, Janne 2015. Espoon yhteisöjen järjestö. Haastattelu 21.8.2015.
- Keskinen, Vesa & Nyholm, Sofia 2012. Nuoret Helsingissä 2011. Vapaalla, koulussa, vaikuttamassa. Helsinki: Helsingin kaupungin tietokeskus 2012.
- Kallioinen, Heikki 2014. Maksullisen jäsenyyden murros- jäsenyyden sisältö ennen ja nyt. 28.7.2014. Pölytön yhdistys-blogi. Viitattu 18.1.2016. <http://www.yhdistysavain.fi/blog/maksullisen-jasenyyden-murros-jasenyyden-sisalto-ennen-ja-nykyaan/>
- Kierrätyskeskus 2014. Materiaalit ja julkaisut. Vapaaehtoistyö Suomessa. Opas maahanmuuttajille. Kierrätyskeskus.
- Kiilakoski, Tomi 2014. Tomi Kiilakoski: osallistumisen uudet muodot. STTK. Viitattu 3.2.2016. <http://www.sttk.fi/2014/08/29/osallistumisen-uudet-muodot/>
- Kiilakoski, Tomi, Nivala, Elina, Rynnänen, Aimo, Gretschel, Anu, Matthies, Aila-Leena, Mäntylä, Niina, Gellin, Maija, Jokinen, Kimmo & Lundbom, Pia 2012. Demokratiaremontin työkaluja. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski, (toim.) Demokratiatuntit. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Julkaisuja 118. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, Helsinki, 252
- Kirjastot.fi 2001. Mitä tarkoitetaan suomen kielen sanalla kotouttaminen? Viitattu 12.1.2016. <http://www2.kirjastot.fi/kysy/arkistohaku/kysymys/?ID=5c62f204-666f-45d9-8f18-37fac88e31d0>
- Kotikaupunkipolut 2016. Kotikaupunkipolut. Viitattu 16.1.2016. <http://www.kotikaupunkipolut.fi/>
- Kulttuuria Kaikille 2016. Tarkastuslistat arvioinnin tueksi. Viitattu 16.1.2016. http://www.kulttuuriakaikille.info/saavutettavuus_tarkastuslistat_arvioinnin_tueksi

- Kukkasmäki, Timo 1998. Kulttuuritoiminnan käsikirja, taiteen ja kulttuurin Suomi 2000. Kuopio: Puijo.
- Kutilainen, Kaisa 2016. Helsingin Kulttuurikeskus. Puhelinhaastattelu 22.1.2016.
- Laitio, Tommi 2015. Kolme vee 8.10.2015. Viranhaltijalta Tommi Laitio- nuorisotoimenjohtajan ajatuksia ja huomioita. Nuorisosiainkeskus. Helsingin kaupunki. Viitattu 11.1.2016. <http://tommilaitio.munstadi.fi/2015/10/08/kolme-vee/>
- Laukka, Pasi 2015. Kotouttaminen kunnan näkökulmasta. Ensin huudetaan, sitten halataan! Monikulttuurikeskus Villa Victor. Oulu. Turvallisesti yhdessä-seminaarin materiaali 17.12.2015 Helsinki. Viitattu 13.1.2016. <http://www.rikoksentorjunta.fi/fi/index/julkaisut/seminaariaineistoja/turvallisestiyhdeksa2015.html>
- Lesonen, Sanna 2015. Sähköposti Annina Rauhalalle 11.12.2015.
- Lindholm, Arto 2015. Johdanto. Teoksessa Arto Lindholm (toim.) Ei-kävijästä kävijäksi. Osallistuminen, osallistaminen ja osallisuus kulttuurialalla. Helsinki: Humak, 15
- Lohtander, Liisa 2015. Suomen Kotiseutuliitto. Sähköposti Annina Rauhalalle 15.10.2015.
- Luetaan yhdessä 2016. Etusivu. Viitattu 15.1.2016. <http://www.luetaanyhdessa.fi/>
- Our House-Lähiöfestivaali 2015. Lähiöfestivaali. Viitattu 4.2.2016. <http://lähiöfestivaali.fi/>
- Lähiöprojekti 2014. Yleisöennätys Esikaupunkimessuilla 17.11.2014. Viitattu 4.2.2016. <http://lahioprojekti.hel.fi/ajankohtaista/yleisöennatys-esikaupunkimessuilla>
- .Lämsä, Hanna 2015. Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry. Haastattelu 22.10.2015.
- Maailma kylässä 2016. Maailma kylässä valittiin vuoden tuotannoksi. Viitattu 20.1.2016. <http://www.maailmakylassa.fi/uutiset/16585>
- Mallat, Juha 2015. Haastattelu 28.10.2015. R3- Maahanmuuttajanuorten tuki ry
- Maunulan demokratiahanke 2016. Asukaskokous ja tutustuminen Maunula-taloon työmaalla 4.2., 21.1.2016 Viitattu 4.2.2016. <http://maunula.blogspot.fi/>
- Malmberg, Lari 2016. Vantaalla rakennettiin jäälinna maitopurkeilla. Viitattu 27.1.2016. Helsingin sanomat 4.1.2016. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1451793858602>
- Matikainen, Johanna 2015. Järjestövinkit turvapaikkatyöhön. Kotouttaminen.fi-blogi 9.10.2015. Työ- ja elinkeinoministeriö. Viitattu 12.1.2016. http://www.kotouttaminen.fi/kotouttaminen/info/blogi/jarjestovinkit_turvapaikkatyohon.118962.blog
- Matkaselkä, Pirkko 2016. Vantaan kaupunki. Puhelinhaastattelu 12.1.2016.
- Muhammed, Husein 2015. Sinnikkäät selviytyjät. Maailman kuvalehti 12/2015. Viitattu 10.1.2016. <http://www.maailmankuvalehti.fi/2015/12/pitkat/sinnikkaat-selviytyjat>

- Mustonen, Timo & Lindblom, Taru 2013. Urbaanien nuorten aikuisten monenkirjavat elämäntyylit. Viitattu 20.1.2016. <http://www.kvartti.fi/fi/artikkelit/urbaanien-nuorten-aikuisten-monenkirjavat-elamantyyli>
- Neumanen, Netta 2015. Haastattelu 31.10.2015.
- Nuorisosiainkeskus 2016. Ruuti-ydinryhmän ohjaajan tiedotusmateriaali. 19.1.2015.
- Nurmi, Minna 2016. Viirin kirppis. Puhelinkeskustelu 27.1.2016
- Nyberg, Kristel 2015. Espoon kaupunginosayhdistysten liitto. Haastattelu 8.10.2015.
- Oikeusministeriö. Suomalaiset osallistujina. Katsaus suomalaisen kansalaisvaikuttamisen tilaan ja tutkimukseen. Oikeusministeriö. Oikeusministeriön julkaisuja 2009: 5.
- Onnela, Satu 2013. Joukkuepeliä paikallistasolla. Kaupunginosatoimijoiden verkostoituminen. Metropolian ammattikorkeakoulu. Viitattu 25.1.2016. http://vyyhti.metropolia.fi/wp-content/uploads/2013/10/Vyyhti_Onnela_-_Raportti_verkko_04102013.pdf
- Paasivaara, Leena & Nikkilä Juhani 2010. Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. Helsinki: Kirjapaja.
- Peltola, Jukka 2015. Mankkaa –seura. Sähköposti Annina Rauhalalle 19.8.2015.
- Perkko, Mikko 2015. Kotiseututyössä saa vaikuttaa. Valomerkki 21.7.2015. Viitattu 27.1.2016. <http://www.valomerkki.fi/aiheet/kaupunki/kotiseututyossa-saa-vaikuttaa>
- Pietiläinen, Jari 2014. Kotiseutu kullaa kallis-myös kaupungissa. Länsiväylä 30.8.2014. Viitattu 4.1.2016. <http://www.lansivayla.fi/blogi/234957-kotiseutukullan-kallis-myos-kaupungissa>
- Pulkkanen, Aleks 2014. Kaksitoista vinkkiä saada aktiivisia (nuoria) mukaan yhdistyksen toimintaan. 2.6.2014. Pölytön blogi. Yhdistysavain. Viitattu 20.1.2016 <http://www.yhdistysavain.fi/blog/12-tapaa-joilla-lisaa-nuoria-yhdistykseen/#more-6256>
- Puolanne, Marianne 2011. Henkilökohtainen viesti aktivoi 5.9.2011. Parhaat käytännöt. Kansalaisyhteiskunta. Viitattu 18.1.2016. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/parhaat_kaytannot/henkilokohtainen_viesti_aktivoi
- Pyry, Noora 2015. Kaupungin kanssa asujat – hengailu teini-ikäisten nuorten tapana osallistua kaupunkielämään 6.11.2015. Tietoa nuorista. Viitattu 18.1.2016. <https://tietoaanurista.fi/kaupungin-kanssa-asujat-hengailu-teini-ikaisien-nuorten-tapana-osallistua-kaupunkielamaan/>
- Rantala, Riku 2014. Jalkapallo on maailmaa yhdistävä tulkki, voiteluaine ja ruokoskirja. HS Matka 14.6.2014. Viitattu 18.1.2016. <http://www.hs.fi/matka/a1402632061514>
- Ruuti-ydinryhmän nuoret 2016. Ruudin vaikutusjärjestelmä. Helsingin kaupunki ja nuorisosiainkeskus. Haastattelu 19.1.2016.

- Räsänen, Eija 2016. Vapaaehtoisuus on timanttia toimintaa. KansalaisAreena ry 4.1.2016. Viitattu 9.1.2016. <http://kansalaisareena.blogspot.fi/2016/01/vapaaehtoisuus-on-timanttia-toimintaa.html>
- Sarjakoski, Helena 2016. Espoon kaupunki. Kulttuurikaveri-toiminta. Puhelinhaastattelu 28.1.2016.
- Salmia, Johanna 2012. Yhteisöllisyyden määritelmä. Yhteisöllisyys. Viitattu 3.2.2016. <https://sites.google.com/site/yhteisollisyys/home/yhteisoellisyysden-maaeritelmae>
- Salmi, Arja 2015. Leppävaara-Seura. Haastattelu 21.8.2015.
- Sarpo, Antti 2016. Nuorisoasiankeskus. Puhelinkeskustelu 4.2.2016.
- Sevonius-Male, Mia. Filoxenia ry. Haastattelu 3.9.2015.
- SKV 2016. Paikallisrikasteet- Ostajalle arvokasta paikallistietoa asuntosi esittelysivulla. Viitattu 28.1.2016. <http://www.skv.fi/paikallisrikasteet-ostajalle-arvokasta-paikallistietoa-asuntosi-esittelysivulla>
- Suomen Punainen Risti 2015. Kotiudutaan Espooseen. Viitattu 15.1.2016. <https://rednet.punainenristi.fi/node/35315>
- Suomen Kotiseutuliitto 2014. Kotiseutukasvatus- määritelmä. Viitattu 17.2.2016. <http://www.kotiseutuliitto.fi/sites/default/files/kotiseutuliitto/KOTISEUTUKAS-VATUS-maaritelma.pdf>
- Suomen Kotiseutuliitto 2015. Suomi 100 - Kotiseutuliiton itsenäisyyden juhluvuoden suunnitelmat . Viitattu 4.2.2016. <http://kotiseutuliitto.fi/toiminta/suomi-100>
- Suomen Kotiseutuliitto 2016. Liitto järjestönä. Viitattu 4.1.2016. <http://www.kotiseutuliitto.fi/liitto-jarjestona>
- Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura 2016. Kulttuurin vuosikello. Viitattu 21.12.2016. <http://www.kulttuurinvuosikello.fi/opetuksen-tueksi/kulttuurin-vuosikello/>
- Suomen Mielenterveysseura 2016. Miten sopeutua uuteen maahan? Viitattu 10.1.2016. <http://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/vaikeat-el%C3%A4m%C3%A4ntilanteet/maahanmuutto/miten-sopeutua-uuteen-maahan>
- Suomen Pakolaisapu 2016. Mitä teemme. Viitattu 16.1.2016. <http://pakolaisapu.fi/pakolaisapu/mita-teemme/>
- Toimiva kaupunki 2015. Kymmenen teesiä kaupungeista ja muotoilusta. Viitattu 4.2.2016. <http://www.toimivakaupunki.fi/fi/kymmenen-teesia/>
- Tulikukka, Pirjo 2016. Haastattelu 11.1.2016. Helsingin kaupunginosayhdistykset ry.
- Työväen Sivistysliitto. Kulttuuritulkin koulutus 28.10.2015. Viitattu 16.1.2016. <http://www.tsl.fi/?x1539472=4874171>

- Vantaa 2016a. Maahanmuuttajille. Yhteystietoja maahanmuuttaja-asioissa.2016. Viitattu 12.1.2016. http://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/117443_Yhteystietoja_maahanmuuttaja-asioissa.pdf
- Vantaa 2016b. Vantaan brändi on läheisyys. Viitattu 3.2.2016. <http://vantaabrändi.fi/branditiedote.html>
- Vantaan järjestörinki ry 2016. Järjestöt. Vantaalla.info. Viitattu 18.1.2016. http://www.vantaalla.info/sivu/index.php?option=com_sobi2&Itemid=7
- Vannela, Merja 2015. Kotoutumisbisnes on kovaa kisaa kymmenistä miljoonista YLE 11.10.2015. Viitattu 10.1.2016. http://yle.fi/uutiset/kotoutumisbisnes_on_kovaa_kisaa_kymmenista_miljoonista/8364633?ref=leiki-uu
- Virolainen, Jutta (2014). Kulttuuriosallistumisen muuttuvat merkitykset. Katsaus taiteeseen ja kulttuuriin osallistumiseen, osallisuuteen ja osallistumattomuuteen. Helsinki: Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämisyhtiö Cupore. Cuporen verkkojulkaisuja 26
- Yhteinen Pöytä- hanke 2015a. Mahdollistajat. Yhdistykset. Viitattu 17.2.2016. <http://www.yhteinenpoyta.fi/mahdollistajat/yhdistykset/>
- Yhteinen Pöytä- hanke 2015b. Ruoka-avun kuljetukset. Kaikki ilmaisen ruoan jakopaikat Vantaalla. Viitattu 17.2.2016. <http://www.yhteinenpoyta.fi/ruoka-avun-kuljetukset/kaikki-ilmaisen-ruoan-jakopaikat/>
- YIT 2016. Naapurioppaat. Viitattu 28.1.2016. http://www.yitkoti.fi/yit_koti/naapurioppaat
- YLE Uutiset 2016. Uimahallit ovat jämähtäneet 1970-luvulle. HS 18.1.2016. Viitattu 18.1.2016. http://yle.fi/uutiset/uimahallit_ovat_jamahtaneet_1970-luvulle__video_tallinen_on_kiistelty_muslimien_uikkari/8599247

Liite 1. LISTA HAASTATTELUISTA AIKAJÄRJESTYKSESSÄ

Henkilökohtaiset yksilö/ryhmähaastattelut:

- Espoon järjestöjen yhteisö EJY – Minttu Väisänen ja Janne Kareinen 20.8.2015
- Leppävaara-Seura – puheenjohtaja ja kotiseutuneuvos Arja Salmi 20.8.2015
- Kulttuuria kaikille- palvelu – moninaisuusasiantuntija Ahmed Al-Nawas 27.8.2015
- Soukka –Seura – puheenjohtaja Matti Viikari ja kotiseutuneuvos Benita Åkerlund 3.9.2015
- Trapesa/ Filoxenia ry - pääsihteeri Mia Sevonius-Male 3.9.2015
- EKYL- järjestösihteeri Kristel Nyberg, 8.10.2015
- Suomen Kotiseutuliitto – toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo 15.10.2015
- Suomen Kotiseutuliitto – järjestöpäällikkö Liisa Lohtander 15.10.2015 (sähköpostivastaukset)
- Kulttuuriperintökasvatusseura – hallituksen puheenjohtaja Heljä Järnefelt + toiminnanjohtaja Hanna Lämsä 22.10.2015
- R3 – Nuorten maahanmuuttajien tuki ry - projektipäällikkö Juha Mallat 28.10.2015
- Lohjan Monitoimikeskus, suunnittelija Netta Naumanen 31.10.2015
- Helsingin kaupunginosayhdistykset ry – toiminnanjohtaja Pirjo Tulikukka 12.1.2016
- Helsingin Nuorisoasiainkeskuksen Ruuti-Ydin ryhmä 19.1.2016

Puhelinkeskustelut/ puhelimitse tehdyt haastattelut:

- Helsingin työväenopisto – koulutuspäällikkö Merja Jattu-Wahlström 24.11.2015.
- Vuosaari-Seura, puheenjohtaja Anja Hinkkanen 4.1.2016.
- Vantaan kaupunki – maahanmuuttokoordinaattori Pirkko Matkaselkä 12.1.2016
- Kulttuurikeskus – Kulttuurikaveri-toiminnan koordinaattori Kaisa Kuttilainen 22.1.2016
- Viirin kirppis – perustaja Minna Nurmi 27.1.2016
- Espoon kaupunki – Kulttuurikaveri-toiminnan koordinaattori Helena Sarjakoski 28.1.2016
- Nuorisoasiankeskus – Antti Sarpo 4.2.2016

Liite 2**HAASTATTELUKYSYMYKSET - ESPOON VAPAAEHTOISVERKOSTO****Vastaajat: Minttu Väisänen ja Janne Kareinen 20.8.2015****Yleisiä kysymyksiä vapaaehtoisverkostosta**

Miten Espoon vapaaehtoisverkosto sai alkunsa?

Millaisia kommentteja olette saaneet vapaaehtoisverkostoon liittyneiltä jäsenyhteisöiltä: miten se on muuttanut jäsenyhdistysten toimintaa? Mitä uutta he ovat saaneet kuulumisesta verkostoon (erityisesti jäsenyhteisöt, jotka toimivat kulttuurialalla)?

Millaiseen toimintaan kokemuksienne mukaan nimenomaan kaupunginosayhdistykset etsivät yleisimmin vapaaehtoistyöntekijöitä portaalin kautta?

Mittaatteko portaalin tarjoajina Espoon vapaaehtoisverkostoon jätettyjen ilmoitusten tavoitavuutta/ tehokkuutta?

Onko vapaaehtoisverkoston toiminnan kautta syntynyt uusia ideoita miten kansalaisten kulttuuriosallistumista voisi erilaisten toimijoiden yhteistyönä edistää?

Millainen rooli julkisilla palveluntarjoajilla (Espoon kaupunki, muut) on Espoon vapaaehtoisverkoston toiminnassa?

Millaisten toimijoiden kanssa haluaisitte tehdä yhteistyötä, jos yhteistä toimintaa ei vielä ole?

Kansalaisten innostaminen/tehokkaat toimintamallit vapaaehtoistyössä

Millaiset tapahtumat/vapaaehtoistehtävät kiinnostavat portaalin käyttäjiä eniten?

Mikä motivoi kokemuksienne mukaan vapaaehtoistyöhön mukaan lähtemisessä

-nuoria

-maahanmuuttajia

- uusia pk-seudulle muuttaneita?

Miten ko. kohderyhmiä voisi parhaiten konkreettisesti tavoittaa ja lähestyä, kun pohditaan uudenlaisia tapoja innostaa kansalaisia osallistumaan vapaaehtoistoimintaan? Tapahtumat, vapaaehtoismissut, some-tempaukset ym. ym?

Mitkä ovat mielestänne suurimpia esteitä, joka vaikeuttaa yllämainittujen kohderyhmien tavoittamista?

Aktiivinen kaupunkityö

Kaupunkityö on monialaista. Millaisia eri muotoja nykyajan kaupunkityö/kotiseututyö voi mielestänne pitää sisällään nykypäivän asuinympäristöissä?

Mitä parhaillaan käynnissä olevia hankkeita ja kokeiluja on tiedossanne, millä pyritään luomaan tai kartoittamaan uusia toimintamalleja kaupunkityöhön Espoossa/ pk-seudulla (yhteistyökokeiluja uusien toimijoiden kanssa tms.)?

Kertoisitteko Case-esimerkkejä raikkaista ja uusista toimintamalleista, jota kaupunkityössä on lähiaikoina kokeiltu ja jotka ovat olleet erityisen positiivisia/onnistuneita?

Perinteinen yhdistystoiminta on saanut rinnalleen 2000-luvulla väljempää sitoutumista vaativia kulttuuriosallistumisen muotoja, joissa voi myös osallistua kaupunkikulttuurin luomiseen (kuten Yhteismaan projekteja), kokevatko kaupunginosayhdistykset lyhytjänteisemmät projektit hedelmällisenä yhteistyön mahdollisuutena vai nähdäänkö uudet liikkeet uhkana/kilpailijoina?

Mitä kaupunginosayhdistyksiä tunnette, jotka ovat onnistuneet tutkittavien kohderyhmien innostamisessa mukaan toimintaan?

Maahanmuuttajat: Millaisena mahdollisuutena näkisitte esim. Kelan Infopankin, pk-seudun työväenopistojen kurssien tai kirjastojen kielikahvilat kaupunkityön tiedottamisen kanavina esim. maahanmuuttajien osalta? Onko kaupunginosayhdistyksillä jo olemassa yhteistyötä ko. tahojen kanssa?

Koetteko, että ulkomailta olisi poimittavissa jotain uusia kaupunki/kotiseututyön toimintamalleja, joita voitaisiin kokeilla Suomessakin?

Lisähaastattelu-vinkkejä tahoista, jotka voisivat olla aiheeseen liittyen hyödyllisiä.

Liite 3**HAASTATTELUKYSYMYKSET – Leppävaara-Seura, puheenjohtaja Arja Salmi 20.8.2015****Leppävaara-Seuran toiminta ja kaupunkityö**

Kaupunkityö on monialaista. Millaisia eri muotoja nykyajan kaupunkityö/kotiseututyö voi mielestäsi pitää sisällään nykypäivän asuinympäristöissä?

Kertoisitko lyhyesti Leppävaara-seuran nykyisestä toiminnasta?

Mitä sellaisia elementtejä/tapahtumia ym. toimintaa seurallanne on, joka on houkutellut mukaan myös nuoria, maahanmuuttajia tai uusia leppävaaralaisia?

Mistä seuranne hakee uusia ideoita toimintaan?

Ovatko kaupunkikuvaan 2000-luvulla ilmestyneet uudenlaiset perinteisen yhdistystoiminnan rinnalle syntyneet, yhteisöllisyyttä lisäävät ilmiöt tuoneet muutoksia tai uusia yhteistyön muotoja seuranne toimintaa? Esim. ravintolapäivä, siivouspäivä, erilaiset kaupunkilaisia osallistavat taideprojektit ym.

Millaisiin tapahtumiin/kampanjoihin Leppävaara-seura on osallistunut näkyvyyttä ja tunnettua lisätäkseen, mitä sähköisiä kanavia/portaaleja on käytössä?

Millaisten toimijoiden kanssa haluaisitte tehdä yhteistyötä, jos yhteistä toimintaa ei vielä ole?

Kansalaisten innostaminen/tehokkaat toimintamallit

Onko seuranne saanut esim. Espoon vapaaehtoisverkoston kautta uusia ideoita miten kansalaisten aktivoimista yhdistystoimintaan voisi edistää?

Mikä motivoi kokemuksienne mukaan vapaaehtoistyöhön mukaan lähtemisessä

-nuoria

-maahanmuuttajia

- uusia pk-seudulle muuttaneita?

Mitkä ovat mielestänne suurimpia esteitä, joka vaikeuttaa yllämainittujen kohderyhmien tavoittamista?

Miten ko. kohderyhmiä voisi parhaiten konkreettisesti tavoittaa ja lähestyä, kun pohditaan uudenlaisia tapoja innostaa kansalaisia osallistumaan vapaaehtoistoimintaan? Tapahtumat, vapaaehtoisuuskokoukset, some-tempaukset ym.?

Teettekö yhteistyötä tahojen kanssa, jotka tarjoavat asiantuntijuutta siihen miten tavoitetaan nuoria, maahanmuuttajia tai paikkakunnalle muuttaneita uusia asukkaita?

Millaisena mahdollisuutena näkisitte esim. Kelan Infopankin, pk-seudun työväenopistojen kursien tai kirjastojen kielikahvilat kaupunkityön tiedottamisen kanavina esim. maahanmuuttajien osalta? Onko tiedossasi, onko pk-seudun kaupunginosayhdistyksillä jo olemassa yhteistyötä ko. tahojen kanssa?

Kiitos!

Liite 4**HAASTATTELUKYSYMYKSET kulttuuria kaikille-palvelu 27.8.2015****Vastaaja: moninaisuusasiantuntija Ahmed Al Nawes**

Tavoitteena selvittää miten kulttuurien moninaisuutta voisi hyödyntää entistä paremmin pääkaupunkiseudulla tehtävässä monipuolisessa kaupunkityössä (kulttuuriala). Maahanmuuttajien aktivointi, innostaminen ja kannustaminen osallistumaan ja vaikuttamaan oman asuinympäristönsä kehittämiseen.

Kulttuurinen moninaisuus: maahanmuuttajien taustat ja elämäntilanteet sekä syyt Suomessa asumiseen ovat erilaisia. Mitkä mielestäsi ovat yleisesti ne tärkeimmät seikat, joihin tulisi osata kiinnittää huomiota, kun kulttuuripalveluita halutaan kehittää kulttuurinen moninaisuus huomioiden ja siten, että maahanmuuttajat tuntuivat itsensä tasavertaisiksi ns. kantaväestön kanssa?

Mitkä asiat mielestäsi edesauttavat parhaiten maahanmuuttajia rohkaistumaan uudessa ympäristössä tutustumaan siellä tarjolla oleviin kulttuuripalveluihin?

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia esteitä, jotka vaikeuttavat maahanmuuttajien osallistumista erilaisiin kulttuuritoimintoihin?

Miten mielestäsi maahanmuuttajien osallistaminen kulttuurialan toimintaan vapaaehtoisjärjestöissä on kehittynyt viime vuosien aikana pääkaupunkiseudulla?

Onko tiedossasi esimerkkejä pääkaupunkiseudulla toimivista kulttuurijärjestöistä, jotka ovat onnistuneet erityisen hyvin huomioimaan kulttuurisen moninaisuuden ja maahanmuuttajat toiminnassaan? Joko ottamalla avoimesti mukaan työryhmiin maahanmuuttajia (esimerkit tästä) tai järjestämällä toimintaa, jossa maahanmuuttajat on huomioitu erityisen hyvin (esimerkit tästä)? Mitä tavoitteessa onnistuneet järjestöt ovat tehneet toisin kuin muut?

Tunnetko esimerkkejä kaupunginosayhdistyksistä tai muista aktiivisista kaupunkityön toimijoista, joiden toiminnassa on mukana aktiivisia Suomeen muuttaneita ulkomaalaisia?

Onko tiedossasi jotain tiettyjä käynnissä olevia hankkeita, joilla pyritään tarjoamaan toimintamalleja erilaisille järjestöille kontaktien luomiseen maahanmuuttajien ja/tai maahanmuuttajien muodostamien kulttuuriyhdistysten kanssa?

Onko Kulttuuria Kaikille –palvelu järjestänyt koulutustilaisuuksia /neuvontaa kulttuurijärjestöille aiheesta miten voidaan osallistaa ja innostaa maahanmuuttajia mukaan toimintaan?

Onko Kulttuuria kaikille-palvelulla olemassa aiheeseen liittyvää koulutusmateriaalipakettia, jota yhteisöt voivat tiedustella?

Millaisia konkreettisia lähestymistapoja mielestäsi esimerkiksi kaupunginosayhdistykset voisivat kokeilla tavoittaakseen oman toiminta-alueensa maahanmuuttajaväestöä?

Millaiset tahot ja organisaatiot voisivat soveltua yhteistyötahoiksi pääkaupunkiseudulla, kun halutaan kehittää eri kaupunginosien valmiuksia kohdata eri ikäisiä maahanmuuttajia kulttuuritoiminnassa?

Mihin Kulttuuri kaikille-sivustolla olevaan aineistoon minun olisi hyödyllistä tutustua kehittämistehtäväni kannalta?

Onko olemassa jokin ensisijainen yleistettävissä oleva toimenpide, jolla voitaisiin madaltaa maahanmuuttajien osallistumisen kynnystä asuinympäristöjen tarjoamiin aktiviteetteihin?

Osaisitko suositella muita tahoja tai henkilöitä, joiden haastatteluun tukisi kehittämistehtävää?

KIITOS!

Liite 5

HAASTATTELUKYSYMYKSET, 3.9.2015 Soukka-Seura, vastaajat: puheenjohtaja Matti Viikari, kotiseutuneuvos Benita Åkerlund sekä sihteeri Maija Jäppinen

Soukka- Seuran toiminta ja kaupunkityö

Kaupunkityö on monialaista. Millaisia eri muotoja nykyajan kaupunkityö/kotiseututyö voi mielestäsi pitää sisällään nykypäivän asuinympäristöissä?

Mitä sellaisia elementtejä/tapahtumia ym. toimintaa seurallanne on, joka on houkuttanut mukaan myös nuoria, maahanmuuttajia tai uusia Soukan alueelle muuttaneita?

Mistä seuranne hakee uusia ideoita toimintaan?

Ovatko kaupunkikuvaan 2000-luvulla ilmestyneet uudenlaiset perinteisen yhdistystoiminnan rinnalle syntyneet, yhteisöllisyyttä lisäävät ilmiöt tuoneet muutoksia tai uusia yhteistyön muotoja seuranne toimintaa? Esim. ravintolapäivä, siivouspäivä, erilaiset kaupunkilaisia osallistavat taideprojektit ym.?

Millaisiin tapahtumiin/kampanjoihin Soukka-seura on osallistunut näkyvyyttä ja tunnettuutta lisätäkseen? Mitä sähköisiä kanavia/portaaleja on käytössänne? Onko sähköinen tiedotus innostanut myös nuorempia jäseniä aktivoitumaan?

Millaisten toimijoiden kanssa näkisitte yhteistyön hyödylliseksi, jos halutaan laajentaa toimintaa myös enemmän nuoria/ maahanmuuttajia/ uusia paikkakunnalle muuttaneita asukkaita houkuttelevaksi?

Mitkä ovat tämän hetkisiä tärkeimpiä yhteistyötahoja, joiden kanssa toteutatte toimintoja?

Kansalaisten innostaminen/tehokkaat toimintamallit

Mikä motivoi kokemuksienne mukaan vapaaehtoistyöhön (kaupunkityö) mukaan lähtemisessä

-nuoria

-maahanmuuttajia

- uusia pk-seudulle muuttaneita?

Mitkä ovat mielestänne suurimpia esteitä, joka vaikeuttaa yllämainittujen kohderyhmien tavoittamista?

Miten ko. kohderyhmiä voisi mielestänne parhaiten konkreettisesti tavoittaa ja lähestyä, kun pohditaan uudenlaisia tapoja innostaa kansalaisia osallistumaan vapaaehtoistoimintaan? Tapahtumat, vapaaehtoisuuskokoukset, some-tempaukset ym.?

Teettekö yhteistyötä tahojen kanssa, jotka tarjoavat asiantuntijuutta siihen miten tavoitetaan nuoria, maahanmuuttajia tai paikkakunnalle muuttaneita uusia asukkaita?

Millaisena mahdollisuutena näkisitte esim. Kelan Infopankin, pk-seudun työväenopistojen kursien tai kirjastojen kielikahvilat kaupunkityön tiedottamisen kanavina esim. maahanmuuttajien osalta? Onko tiedossasi, onko pk-seudun kaupunginosayhdistyksillä jo olemassa yhteistyötä ko. tahojen kanssa?

Kiitos!

Liite 6**HAASTATTELUKYSYMYKSET EKYL / järjestösihteeri Kristel Nyberg 8.10.2015****Kaupunkityö ja kohderyhmät**

-Millaisia eri muotoja nykyajan kaupunkityö/kotiseututyö voi mielestäsi pitää sisällään nykypäivän asuinympäristöissä?

-Esimerkkejä EKYL:n jäsenyhdistyksien onnistuneista tapahtumista ja suosituksi muodostuneesta toiminnasta, jotka ovat erityisesti houkutelleet mukaan joitain seuraavista kohderyhmistä: nuoria, maahanmuuttajia tai uusia espoolaisia?

-Tarjoaako EKYL-jäsenyhteisöilleen erityisiä koulutuksia tai materiaalia miten tavoittaa nuoria/maahanmuuttajia/uusia paikkakunnalle muuttaneita asukkaita? Onko tiedossasi jotain muita kolmannen sektorin tahoja Espoossa, jotka tarjoavat kursseja/työkaluja uusien jäsenten hankintaan?

Kotiseutupäivillä mukana olleista vapaaehtoisista osa oli löytänyt tietoa tapahtuman vapaaehtoistehtävistä Espoon vapaaehtoisverkoston kautta. Onko tiedossasi muita vastaavia verkkosivustoja, joilla EKYL-jäsenyhdistykset voisivat tavoitella vapaaehtoisia mukaan tapahtumiin ja toimintaan? (myös mahdolliset valtakunnalliset sivustot?)

-Onko EKYLille tullut tietoa kentältä onko uusia jäsenyhdistyksiä liittynyt Espoon vapaaehtoisverkoston jäsenyhteisöiksi? Tiedottaako EKYL erilaisista vapaaehtoistyön verkkopalveluista, joiden kautta yhdistykset voivat etsiä lisää jäseniä?

Mitä hyötyä mielestäsi kaupunkityöhön mukaan lähteminen voi tuoda seuraaville ryhmille:

-nuoret

-maahanmuuttajat

- uusia pk-seudulle muuttaneet?

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia esteitä, joka vaikeuttaa yllämainittujen kohderyhmien tavoittamista?

Miten ko. kohderyhmiä voisi parhaiten konkreettisesti tavoittaa ja lähestyä, kun pohditaan uudenlaisia tapoja innostaa kansalaisia osallistumaan vapaaehtoistoimintaan?

-Mainitsitko muutamia Kotiseutupäivien kaupunkitoimijoiden olohuoneesta saatuja parhaita ideoita ja toimintamalleja uusien kohderyhmien tavoittamiseen?

Yhteistyömuotojen kartoitus

-Millaisten toimijoiden kanssa EKYL/ EKYL:n jäsenyhdistykset haluaisivat tehdä yhteistyötä uusien kohderyhmien aktivoimiseksi, jos yhteistä toimintaa ei vielä ole?

-Tekeekö EKYL tai EKYL:n jäsenyhdistykset yhteistyötä joidenkin seuraavien tahojen/toiminnan kanssa:

- Kela (maahanmuuttajien palvelut, mm. suomen kielen kurssit- kotouttaminen tutustumalla asuinympäristöön ja siellä toimiviin vapaa-ajan yhteisöihin)
- työväenopistot (maahanmuuttajille suunnattujen kurssit ja retket)
- Espoon nuorisotoimi, nuorisovaltuusto
- seurakunnat
- kirjastot
- koulut ja päiväkodit (ainakin Leppävaara-seura ja Soukka-seura tekevät yhteistyötä)
- kolmannen sektorin muut yhteisöt/toimijat
- pk-seudulla: Helka ja Vantaan kotiseutu/kaupunginosayhdistykset

-Millaisia konkreettisia esimerkkejä yhteistyöstä voisit mainita? Onko yhteistyö lähtenyt liikkeelle yhdistysten aloitteesta vai toisen osapuolen aloitteesta?

-Jos yhteistyötä ei ole ko.tahojen kanssa, voisiko yhteistyö kotiseututyössä kuulostaa tulevaisuudessa realistiselta?

-Onko järjestetty jotain vastaavia yhteissuunnittelupalavereita, joissa mukana olisi erilaisia toimijoita suunnittelemassa yhdessä toimintamalleja kuinka aktivoida mukaan kaupunginosien asukastoimintaan esim. nuoria ja maahanmuuttajia? Palaverin osallistujina esim. EKYLin jäsenyhdistyksiä, Kotiseutulitto, kunnan nuorisotoimi, Maahanmuuttajanuorten tuki ry, Allianssi, Nuorisosiainkeskus, seurakunnat, Kela, työväenopistot, kulttuurituotannon amk-opiskelijoita tms.? Olisiko ko. idea realistinen, esim. Kotiseutuliton koordinoimana?

Yksittäiset pienet ideat

-Onko tiedossasi yhdistyksiä, jotka ovat kokeilleet alennettuja jäsenmaksuja, maksutonta kokeilujaksoa tai muita kokeilevia kevyemmän sitoutumisen muotoja jäsenhankinnassa tietyille kohderyhmille kuten maahanmuuttajat, nuoret jne.?

-Onko ammattiin opiskelijoille tarjottu harjoittelumahdollisuuksia tai Taksvärkki-mahdollisuuksia yhdistyksissä? Onko yhdistyksillä ko. kaltaista yhteistyötä oppilaitosten tai koulujen kanssa (nuorten aktivoiminen mukaan toimintaan työkokemuksen kautta)?Nuorten vetäminä tutustuminen kotikaupunkipolkuihin, ”muunnelmat” olemassa olevista poluista tai nuoret kokoamaan oman näköisiä tutustumispolkuja?

-Ovatko kaupunkikuvaan 2000-luvulla ilmestyneet uudenlaiset perinteisen yhdistystoiminnan rinnalle syntyneet, yhteisöllisyyttä lisäävät ilmiöt tuoneet muutoksia tai uusia yhteistyön muotoja EKYLin jäsenyhdistysten toimintaan? Nähdäänkö ne kilpailevana vapaa-ajan toimintana vai idealähteenä perinteisille yhdistyksille? (Esim. ravintolapäivä, siivouspäivä, erilaiset kaupunkilaisia osallistavat taideprojektit ym.)

Liite 7

Haastattelukysymykset Kotiseutuliiitto 15.10.2015

–**Riitta Vanhatalo, toiminnanjohtaja & järjestöpäällikkö Liisa Lohtander**

KYSYMYKSIÄ

Yleisesti kotiseututyö kaupungeissa ja jäsenhankinta

-Kotiseututyö kaupungeissa saattaa poiketa paljonkin siitä mielikuvasta, mikä perinteisesti mielletään kotiseututyöksi. Millaisissa erilaisissa muodoissa kotiseututyö mielestänne kaupungeissa laajimmillaan näyttäytyy nykypäivänä?

-Mikä on mielestänne tällä hetkellä ns. ”trendikkäintä” tai ”raikkainta” toimintaa, joka on kantautunut korviinne pk-seudun kaupunginosayhdistyksien järjestämästä jäsenoiminnasta?

-Osaisitteko mainita esimerkkejä Kotiseutuliiiton jäsenyhdistyksien järjestämistä tapahtumista ja suosituksi muodostuneesta toiminnasta, jotka ovat erityisesti houkuttelleet mukaan joitain seuraavista kohderyhmistä: nuoria, maahanmuuttajia tai uusia asukkaita pk-seudulla?

-Ovatko kaupunkikuvaan 2000-luvulla ilmestyneet uudenlaiset perinteisen yhdistystoiminnan rinnalle syntyneet, yhteisöllisyyttä lisäävät ilmiöt tuoneet muutoksia tai uusia yhteistyön muotoja pk-seudulla toimivien Kotiseutuliiiton jäsenyhdistysten toimintaan? Nähdäänkö ne kilpailevana vapaa-ajan toimintana vai pikemminkin idealähteenä perinteisille yhdistyksille?

-Mitkä ovat tietojenne mukaan olleet jäsenyhdistyksissä tähän asti tehokkaimpia konkreettisia keinoja, joilla on saatu uusia kohderyhmiä innostumaan kaupunkityöstä/kaupunginosatoiminnasta?

-Mikäli olette käyneet keskusteluja jäsenyhdistysten edustajien kanssa aiheesta, mitkä ovat suurimpia esteitä, jotka vaikeuttavat yllämainittujen kohderyhmien tavoittamista?

-Kotiseutuliiiton verkkosivuilla olevassa tietopankissa on linkkejä, vinkkejä ja työkaluja järjestöosaamiseen. Onko jäsenyhdistyksillä mahdollisuus saada Kotiseutuliiiton toimiston kautta muunlaista materiaalia, tietoa järjestöosaamisen koulutuksista jne., joka tukisi yhdistyksiä esim. jäsenhankinnassa? Mihin muualle jäsenyhdistyksiä mahdollisesti ohjataan tiedusteluissa, jos saatte yhteydenottoja /tiedusteluja jäsenhankinnasta?

-Onko Kotiseutuliiitto muiden toimijoiden kanssa yhteistyönä toteuttanut jäsenyhdistyksille suunnattuja koulutuksia, joissa käsiteltäisiin esim. jäsenhankintaan liittyvää problematiikkaa?

-Kotiseutupäivillä mukana olleista vapaaehtoisista osa oli löytänyt tietoa tapahtuman vapaaehtoistehtävistä Espoon vapaaehtoisverkoston kautta (Suurella Sydämellä-sivut). Onko Kotiseutuliiitolla tiedossa muita vastaavia verkkosivustoja, joilla kotiseututyötä tekevien toimijoiden olisi mahdollista tavoitella uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan? (myös mahdolliset valtakunnalliset sivustot?)

Yhteistyömuotojen kartoitus

-Millaisten tahojen kanssa mielestänne pääkaupunkiseudun kaupunginosayhdistyksillä on tällä hetkellä eniten yhteistyötä?

- Millaisten tahojen kanssa on saatu viime vuosina aikaan yleisesti hyviä tuloksia kaupunkikulttuurin ja kaupunginosatoiminnan kehittämiseksi?

-Mikäli yhteistyötä tehdään esimerkiksi nuorten ja maahanmuuttajien tavoittamiseksi joidenkin tahojen kanssa, keitä ja mitä yhteisöjä yhteistyökumppanit ovat?

- Osaatteko arvioida millaisten toimijoiden kanssa jäsenyhdistykset haluaisivat tehdä enemmän yhteistyötä uusien kohderyhmien aktivoimiseksi, jos yhteistä toimintaa ei vielä ole? Onko kentältä kuulunut kommentteja toivotaanko enemmän tai uutta yhteistyötä esim. seuraavien tahojen kanssa:

- Kela (maahanmuuttajien palvelut, mm. suomen kielen kurssit- kotouttaminen tutustumalla asuinympäristöön ja siellä toimiviin vapaa-ajan yhteisöihin)
- työväenopistot (maahanmuuttajille suunnatut kurssit ja luentosarjat suomalaisesta kulttuurista)
- kaupungin nuorisotoimi, nuorisovaltuusto
- seurakunnat
- kirjastot
- koulut ja päiväkodit
- kolmannen sektorin muut yhteisöt/toimijat (maahanmuuttajajärjestöt, nuorisojärjestöt, urheiluseurat ym)
- kaupunkikulttuuria edistävät muunlaiset liikkeet
- kiinteistönvälitystoimistot / taloyhtiöiden isännöintitoimistot (uusien paikkakuntalaisten kiinnostukset herättäminen kaupunginosatoiminnasta/yhteisöllisyydestä)
- yritysmaailma

Voisiko yhteistyön luominen teidän mielestänne kuulostaa tulevaisuudessa realistiselta?

-Onko pääkaupunkiseudulla järjestetty lähivuosien aikana yhteissuunnittelupalavereita tai hankkeita, joissa mukana olisi ollut toimijoita usealta eri sektorilta suunnittelemassa yhdessä toimintamalleja nuorten ja/tai maahanmuuttajien aktivoimiseksi mukaan kaupunginosien asukastoimintaan?

Yksittäiset pienet ideat

-Onko tiedossanne yhdistyksiä, jotka ovat kokeilleet alennettuja jäsenmaksuja, maksutonta kokeilujaksoa tai muita kevyemmän sitoutumisen muotoja jäsenhankinnassa tavoittaakseen uusia kohderyhmiä kuten maahanmuuttajia ja nuoria?

-Ovatko pk-seudun kaupunginosayhdistykset tarjonneet ammattiin opiskeleville harjoittelumahdollisuuksia tai TET-harjoittelua tai Taksvärkki-mahdollisuuksia peruskoululaisille? (nuorten aktivoiminen mukaan toimintaan työkokemuksen kautta)?

-Onko tiedossanne käynnissä olevia muita hankkeita tai projekteja pk-seudulla, joissa tavoitteena on tarjota nuorille jollain tavoin parempia tutustumismahdollisuuksia kotiseututyöhön ja joista voisit ottaa selvää kehittämistehtävää varten? **KIITOS!**

Liite 8

Haastattelukysymykset Kulttuuriperintökasvatuksen seura -22.10.2015 toiminnanjohtaja Hanna Lämsä & hallituksen puheenjohtaja Heljä Järnefelt

Millaisissa nuoriin liittyvissä hankkeissa tai aiheissa teette yhteistyötä Kotiseutuliiton kanssa?

Onko Kulttuuriperintökasvatuksen seuralla ollut tai parhaillaan käynnissä yhteistyötä joidenkin kotiseutuyhdistysten tai kaupunginosayhdistysten kanssa? Jos on, millaisia tavoitteita ja konkreettista toimintaa niihin on kuulunut?

Monille nuorille kotiseututyö on käsitteenä hämärä ja sen kaikkia ulottuvuuksia ei tunneta. Mitä tiedätte oman organisaationne toiminnan kautta siitä millä tavoin esim. kouluissa tai julkisilla tahoilla viestitään kotiseututyöstä (=Mitä se on ja mitä se tarjoaa nuorille)?

Miten nykyisissä peruskoulujen opetussuunnitelmissa pureudutaan kulttuuriperintökasvatukseen? Mitä konkreettisia aktiviteetteja/toimintaa kouluilla aihepiiriin kuuluu?

Oletteko saaneet palautetta kentältä millaisin toimintatavoin eri puolilla Suomea on saatu aikaan onnistumisia ja nuoria enemmän kiinnostumaan kulttuuriperintöön liittyvistä asioista? Mitä sellaiset toimijatahot/paikkakunnat jne. ovat tehneet toisin? Mikä on ollut onnistumisen avain?

Millaisia voisivat olla ne ruohonjuuritason konkreettiset keinot, joilla kotiseutuväki voisi saada kontaktia paremmin nuoriin?

Entä konkreettiset foorumit/ millaisissa tapahtumissa esimerkiksi nuorille voisi välittää luontevasti tietoa kaupunkityöstä/kotiseututyöstä?

Millaisia tiedotuskanavia kotiseututyötä tekevien yhdistysten kannattaisi hyödyntää, kun halutaan välittää tietoa tarjolla olevasta toiminnasta nuorille?

Millaisia uudistuksia mielestäsi tarvittaisiin perinteiseen kotiseutuyhdistystoimintaan, jotta nuoret kokisivat sen innostavaksi ja mielekkääksi ”kulttuuriharrastukseksi”?

Mikä motivoi nuoria ja lapsia kulttuuriperintöön jollain tavoin liittyviin harrastuksiin mukaan lähtemisessä?

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia esteitä, joka vaikeuttaa nuorten innostamista kulttuuriperintöön liittyvään harrastustoimintaan?

Mitkä voisivat olla mielestäsi potentiaalisia yhteistyötahoja keiden kanssa kotiseutuyhdistykset ja kaupunginosayhdistykset voisivat toimia yhdessä, kun halutaan pohtia uusia toimintamalleja kuinka innostaa nuoria mukaan?

Kulttuurien moninaisuus kulttuuriperintökasvatuksessa. Tunnetko esimerkkejä pääkaupunkiseudulta esimerkillisistä toimijoista/hankkeista, jotka ottavat lasten/nuorten kulttuuriperintökasvatuksessa hyvin huomioon monikulttuurisuuden?

LISÄHAASTATTELUVINKIT: Osaisitko suositella tehtävääni varten lisähaastattelutahoja? Voisitko kertoa mitä Kulttuurivoltti-hankkeelle kuuluu? Onko hankkeen tiimoilta esimerkkejä tai tahoja, joiden haastattelemine voi tukea myös tätä kehitystehtävää?

Liite 9**HAASTATTELUKYSYMYKSET R3 – Maahanmuuttajanuorten tuki ry, Vantaa 27.10.2015****Vastaaja: projektipäällikkö Juha Mallat**

R3- toiminta pähkinänkuoressa- kuinka paljon nuoria osallistuu aktiviteetteihin/järjestettyyn toimintaan? Kantasuomalaisia?Partiotoiminta?

Mikäli maahanmuuttaja on tullut Suomeen esim. pakoon sotaa omasta kotimaastaan/traumaattisia kokemuksia taustalla, mitkä ovat tyypillisimpiä kotouttamisen vaiheita kohti suomalaista arkea ja missä vaiheessa R3 astuu mukaan tukemaan sitä prosessia?

Mitkä asiat mielestäsi edesauttavat parhaiten maahanmuuttajia (nuoria) rohkaistumaan uudessa ympäristössä tutustumaan siellä tarjolla oleviin harrastusmahdollisuuksiin ym.toimintaan, jossa voi tutustua uusiin ihmisiin?

Millaiset järjestetyt kurssit, aktiviteetit, palvelut ovat olleet R3-toimintavuosien aikana nuorten keskuudessa suosituimpia, mieluisimpia?

Onko nuorten omia ideoita otettu usein osaksi järjestettyä toimintaa (kurssisisällöt)?

Oletteko tehneet varsinaisia kyselyjä muulla tavoin nuorille, millaista toimintaa he toivoisivat? (Onko tiedossasi jotain vastaavia selvityksiä, joissa olisi tutkittu maahanmuuttajanuorten vapaa-ajanviettoa?

Ensimmäisen ja toisen polven maahanmuuttajat, mitä oleellisimpia eroja on heidän aktivoimisessaan?

Miten tiedotatte R3-toiminnasta? Mitä kautta maahanmuuttajanuoret saavat tietoa toiminnastanne? Entä mitä kautta tiedotatte muille tahoille toiminnastanne? (kouluvierailut, Kela, TE-keskukset, kirjastot, some) Mikä on tehokkain keino tavoittaa nuoria?

Millainen yhteistyöverkosto R3:llä on, millaiset toimijat ja tahot ovat tärkeimpiä yhteistyökumppaneitane?

Teettekö yhteistyötä kaupunginosayhdistysten kanssa (Myyrmäki-seura, liike, Hakunilan kansainvälinen yhdistys, tunnetko toimintaa?) Millainen yhteistoiminta voisi olla mahdollista oman alueen kaupunginosayhdistyksen kanssa?

Teidän tuntemuksenne valossa, millaisia konkreettisia lähestymistapoja mielestäsi esimerkiksi kaupunginosayhdistykset voisivat kokeilla tavoittaakseen oman toiminta-alueensa maahanmuuttajaväestöä?

Tunnetko esimerkkejä kaupunginosayhdistyksistä tai muista aktiivisista kaupunkityön toimijoista, joiden toiminnassa on mukana paljon aktiivisia Suomeen muuttaneita ulkomaalaisia? millaista yhteistyö?

Onko tiedossasi esimerkkejä muunlaisista pääkaupunkiseudulla toimivista kulttuurijärjestöistä, jotka ovat onnistuneet erityisen hyvin huomioimaan kulttuurisen moninaisuuden/maahanmuuttajat toiminnassaan? Joko ottamalla avoimesti mukaan työryhmiin maahanmuuttajia (esimerkit tästä) tai järjestämällä toimintaa, jossa maahanmuuttajat on huomioitu erityisen hyvin (esimerkit tästä)?

Mitä tavoitteessa onnistuneet järjestöt ovat tehneet toisin kuin muut?

Yleisesti: Miten mielestäsi maahanmuuttajien (erityisesti maahanmuuttajanuorten) osallistaminen kulttuurialan toimintaan vapaaehtoisjärjestöissä on kehittynyt viime vuosien aikana pääkaupunkiseudulla?

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia esteitä, jotka vaikeuttavat maahanmuuttajien, erityisesti nuorten tavoittamista/ osallistumista erilaisiin kulttuuriharrastuksiin?

Onko toimintaan vaikea saada rahoitusta?

Osaisitko suositella muita tahoja tai henkilöitä, joiden haastatteleminen tukisi kehittämistehtävää?

Liite 10**HAASTATTELU 31.10.2015 Netta Naumanen****Vastaaja: Maahanmuuttajien kotouttamistyössä toiminut suunnittelija Netta Naumanen (Lohjan Monitoimikeskus, siirtynyt toiseen työpaikkaan marraskuussa 2015)**

Millainen työnkuvasi on?

Millaista tietoa suomenkielen kursseilla jaetaan Suomesta ja suomalaisesta kulttuurista? Kuinka pitkiä kurssit ovat?

Esitelläänkö kursseilla mm. Lohjana alueen järjestöjä ja harrastusmahdollisuuksia?

Mitä palveluita maahanmuuttajat eniten teiltä tiedustelevat?

Mitkä ovat tärkeimmät yhteistyötahot, joiden kanssa teette töitä kotouttamiseen liittyen?

Olisiko realistista kuvitella yhteistyötä Lohjan alueen kotiseutuyhdistysten kanssa, ja millaista se voisi olla?

Millaista palautetta olette saaneet maahanmuuttajilta heille järjestetystä toiminnasta? Onko toimintanne suunnitteluryhmässä mukana maahanmuuttajia?

Mitkä asiat mielestäsi edesauttavat parhaiten maahanmuuttajia rohkaistumaan uudessa ympäristössä tutustumaan siellä tarjolla oleviin kulttuuripalveluihin?

Mitkä ovat mielestäsi suurimpia esteitä, jotka vaikeuttavat maahanmuuttajien osallistumista erilaisiin kulttuuritoimintoihin?

Liite 11**SÄHKÖPOSTIKYSELY VALTAKUNNALLISTEN KOTISEUTUPÄIVIEN KOTISEUTUMARKKINOILLE OSALLISTUNEILLE ESPOOLAISILLE KOTISEUTUTYÖTÄ TEKEVILLE YHTEISÖILLE**
(Lähetetty 14.8.2015 17 yhteisölle)

Hyvä Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä mukana ollut toimija,

Teen Suomen Kotiseutuliiitolle kulttuurituotannon AMK-opintoihini liittyvänä kehittämistehtävänä selvitystä uusien ja erilaisten kohderyhmien innostamisesta mukaan kotiseututyöhön. Tavoitteena on selvittää millä tavoin kotiseututyön moninaisuudesta olisi mahdollisuus välittää tietoa kohderyhminä erityisesti nuorille, maahanmuuttajille ja uusille paikkakunnalle muuttaneille henkilöille.

Osana selvitystäni olisin kiinnostunut kuulemaan myös Espoon kaupunginosayhdistysten, omakotiyhdistysten ja muiden aktiivisten yhteisöjen ajatuksia ja kommentteja kotiseututyöstä erityisesti kaupungeissa. Olen laatinut osan kysymyksistä liittyen Kotiseutumarkkinoihin ja osa liittyy yleisesti yhdistystoimintaan. Vastauksistanne olisi suuresti hyötyä tehtävän tavoitteena olevien uudenlaisten toimintamallien kehittämisessä kotiseututyössä.

Kotiseutumarkkinat & yhdistystoiminta

1. Saitteko Kotiseutumarkkinoilla kontakteja nuoriin, maahanmuuttajiin tai paikkakunnalla asuviin uusiin espoolaisiin?
2. Millaisia kysymyksiä Kotiseutumarkkinoiden kävijät esittivät yhdistystoiminnastanne ja mistä aiheista kävijät halusivat keskustella yhdistyksen pisteellä?
3. Saiko yhdistyksenne uusia jäseniä markkinoilta? Oliko joukossa nuoria, maahanmuuttajia tai paikkakunnalla asuvia uusia espoolaisia/pk-seutulaisia?
4. Saiko yhdistyksenne uusia ideoita markkinoilta jäsentapahtumien tai toiminnan järjestämiseen kävijöiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella? Jos saitte, millaisia?

Yleiset kysymyksen uusien kohderyhmien tavoittamisesta

5. Mitkä ovat oman yhdistyksenne toiminnan kannalta tehokkaimmat tavat, jolla välitätte tietoa toiminnastanne tai hankitte uusia jäseniä?
6. Jos jäsenistössänne on nuoria/maahanmuuttajia/uudella paikkakunnalle muuttaneita, mitä uutta he ovat tuoneet toimintaanne?
7. Millaiset keinot mielestänne voisivat edesauttaa nuorten, maahanmuuttajien ja uusien paikkakunnalle muuttaneiden tavoittamista ja innostamista mukaan kotiseututyöhön?

Mikäli haluatte osallistua kyselyyn, voitte vastata kysymyksiin sähköpostitse 31.8.2015 mennessä, osoitteeseen annina.rauhala@humak.edu

Lisätiedot:

Annina Rauhala

annina.rauhala@humak.edu

Riitta Vanhatalo

Toiminnanjohtaja

Suomen Kotiseutuliitto

riitta.vanhatalo@kotiseutuliitto.fi

Ystävällisin terveisin,

Annina Rauhala

kulttuurituotannon koulutusohjelma

Tampere/ Kauniainen, Humanistinen ammattikorkeakoulu

Liite 12**KYSELYLOMAKE - Arabiankielisten naisten ryhmä 14.11.2015****(+ lomakkeen testaus 31.10.2015, vastaajina kaksi portugalilaista Suomessa asuvaa miestä)****KYSELYN AIHE: HARRASTUKSET JA VAPAA-AIKA**

vastaajan ikä: _____ sukupuoli: _____

1. Miten vietät vapaa-aikaa? Voit valita useita vaihtoehtoja.

- tv:n katselu /radion kuunteleminen
- ruoanlaitto
- käsityöt
- kirjastossa käynti
- lukeminen
- ystävien tapaaminen
- retket yhdessä ystävien tai perheen kanssa
- yhteinen harrastus lapsen kanssa (perhekerhot, koko perheen tapahtumat, satutunnit ym.)
- elokuvissa käynti
- taideharrastukset: museot, teatteri, konsertti, mikä _____
- oman kulttuurin tai kielen opettaminen
- luontoharrastukset (marjojen tai sienien kerääminen, lintujen seuranta jne.)
- urheilu, mikä _____
- harrastusryhmä, mikä _____, jonka järjestäjä (esim. Trapesa, Espoon työväenopisto): _____
- vaikuttaminen oman lähialueen viihtyisyyteen /kehittämiseen. Olen jäsenenä: taloyhtiön hallitus, asukasyhdistys, kaupunginosayhdistys tai muu kodin lähellä toimiva yhteisö, mikä: _____
- Olen jäsenenä jossain muussa kulttuuri- tai urheiluseurassa? Ei _____ KYLLÄ _____ (lukumäärä)

2. Mitä harrastusmahdollisuuksia puuttuu kotisi läheltä, joita haluaisit harrastaa?

3. Mistä etsit tietoa harrastuksista?

- kuulen ystäviltä
- internet, esim. sosiaalinen media
- sanomalehdet
- ilmoitustaulut (taloyhtiö, kaupat, kirjasto...)
- lasten koulun tai lasten harrastusten kautta
- kansainväliset kokoontumispaikat kuten Trapesa
- Espoon yhteispalvelupisteet (esim. Espoontorin kauppakeskuksessa)
- työväenopisto
- TE-toimistot / työvoimatoimisto
- suora yhteydenotto harrastuksen järjestäjään (kuntosali, urheiluseura, kulttuuriyhdistys)
- muualta, mistä _____

4. Tiedätkö mikä on kotisi lähellä toimiva kaupunginosayhdistys tai vastaava ja tunnetko mitä toimintaa se alueella järjestää?

EN ____ KYLLÄ ____

5. Mikä harrastuksessa on sinulle tärkeää?

Voit asettaa vaihtoehdot tärkeysjärjestykseen, joista 1=tärkein, 7 =vähiten tärkeä

- päivä kuluu mukavimmin, kun on tekemistä
- harrastus parantaa terveyttä
- omien taitojen kehittäminen (esim. kielitaito)
- mahdollisuus viettää aikaa samaa kieltä puhuvien kanssa ja oman kulttuurin vaaliminen
- tutustuminen uusiin ihmisiin ja suomalaiseen kulttuuriin
- mahdollisuus osallistua oman asuinalueen kehittämiseen
- harrastus edistää työn saantia

Kysymyksillä selvitetään pääkaupunkiseudulle muualta muuttaneiden asukkaiden harrastuksia sekä nuorten harrastuksia. Tutkimuksessa selvitetään millaista toimintaa vapaa-ajan yhdistykset voisivat järjestää kaupungeissa, jotta uudet asukkaat ja uudet ryhmät kiinnostuisivat lähialueen harrastusmahdollisuuksista. Kyselyn tuloksia käsittelee Humanistisen Ammattikorkeakoulun opiskelija Annina Rauhala. Kysely liittyy opiskelijan harjoitteluun Suomen Kotiseutuliitossa. Harjoittelu on osa kulttuurituotannon koulutusohjelmaa. Lisätietoja saat Anninalta puhelimitse 044 260 1470 tai sähköpostitse annina.rauhala@humak.edu

KIITOS!

Liite 13

NUORTEN AJATUKSIA KAUPUNGINOSAYHDISTYSTEN TOIMINNASTA JA KAUPUNKIKULTTUURIN EDISTÄMISESTÄ

Mitä kaupunginosayhdistys tekee? Esimerkkejä kaupunginosayhdistystoiminnasta ovat asukkaiden yhteisesti järjestämät erilaiset tapahtumat kuten pop-up kirppikset, kaupunginosajuhlat (esim. Arabian katufestivaalit), bändi-illat, tarinatuokiot, elokuvaillat, yhteisötaideteosten luominen, kotikaupunkipolkukävelyt, kaupunkiviljelyalstatoiminta, kaupunginosalehtien toimittaminen, kaupunginosaradio-lähetykset, vaikuttaminen ja vuoropuhelu kaupunkisuunnittelun kanssa, kaupunginosan historian tallentaminen, julkaisutoiminta jne. Helsingissä toimii n. 80 kaupunginosayhdistystä. Esimerkkejä ovat Artova (Arabia-Vanhakaupunki-Toukola), Töölö-Seura, Vuosaari-Seura, Viikki-Seura ja Pihjalämäki-Seura ja Pro Haaga.

Kysymyksiä Ruuti-ydinryhmäläisille:

- Mistä etsit ideoita uusista harrastuksista?
- Tiedätkö mikä on oman kaupunginosasi kaupunginosayhdistys ja tiedätkö mitä se tekee?
- Oletko ollut mukana jonkin kaupunginosayhdistyksen järjestämässä tapahtumassa tai osallistunut johonkin muuhun kaupunginosayhdistyksen toimintaan (Arabian katufestivaalit, Kumpulan kesäjuhlat, Ravintolapäivä jne...)?
- Miten kaupunginosayhdistykset voisivat mielestäsi tavoittaa paremmin omien alueidensa nuoria ja nuoria aikuisia?
- Millaista toimintaa kaupunginosayhdistykset voisivat tarjota ja toteuttaa oman alueensa nuorille?
- Jos kaupunkikulttuurin kehittäminen omassa kaupunginosassasi kiinnostaa sinua, miten haluaisit itse olla mukana toiminnassa?
- Millaisten toimijoiden kanssa mielestäsi kaupunginosayhdistykset voisivat tehdä yhteistyötä suunniteltaessa nuoria kiinnostavaa toimintaa?
- Mitä pitäisi muuttaa, jotta kaupunginosayhdistykset voisivat tehdä toiminnastaan nykyistä houkuttelevampaa nuorille?
- Miten ja missä (millaisissa tiloissa ja kaupunkiympäristöissä) eri sukupolvet voisivat vaihtaa parhaita toimintatapojaan ja oppia toisiltaan? Esim. millaiset tapahtumat, työpajat ym. sopisivat mielestäsi tähän tarkoitukseen?

Kysymykset liittyvät kehittämistehtävään ”UUSIEN KOHDERYHMIEN INNOSTAMINEN KOTISEUTUTYÖHÖN PÄÄKAUPUNKISEUDULLA”. (kotiseututyö= kaupungeissa kaupunkityö/ kaupunkikulttuurin edistäminen)

Kehittämistehtävän toimeksiantajana toimii Suomen Kotiseutuliitto. Lisätietoja saat ottamalla yhteyttä: Annina Rauhala, kulttuurituotannon opiskelija, Humanistinen ammattikorkeakoulu email: annina.rauhala@humak.edu p. 044 2601470

Kysymyksiin on mahdollista vastata myös sähköpostitse 20.1.2016 mennessä, mutta mielelläni tapaisin teitä tammikuun aikana, jos olette kiinnostuneita kertomaan ajatuksistanne erikseen sovittavana päivänä.

Kiitos etukäteen!